

LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMAS

1994 m. liepos 7 d. Nr. I-532
Vilnius

*Nauja įstatymo redakcija nuo 2010 m. liepos 20 d.:
Nr. [XI-968](#), 2010-06-30, Žin., 2010, Nr. 86-4523 (2010-07-20)*

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Savivaldybių tarybų narių rinkimų pagrindai

1. Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų (toliau – savivaldybių tarybos, tarybos) nariai renkami ketveriems metams daugiamandatėse rinkimų apygardose, remiantis visuotine ir lygia rinkimų teise, slaptu balsavimu tiesioginiuose rinkimuose pagal proporcinę rinkimų sistemą. Kiekvienoje savivaldybėje sudaroma viena daugiamandatė savivaldybės rinkimų apygarda (toliau – rinkimų apygarda).

2. Šis įstatymas suderintas su Europos Sąjungos teisės aktais, nurodytais šio įstatymo priede.

2 straipsnis. Visuotinė rinkimų teisė

1. Teisę rinkti savivaldybės tarybos narius turi nuolatiniai šios savivaldybės gyventojai, kuriems rinkimų dieną yra sukakę 18 metų (rinkėjai). Savivaldybių tarybų rinkimuose (toliau – rinkimai) nedalyvauja asmenys, teismo pripažinti neveiksniais.

2. Savivaldybės tarybos nariu gali būti renkamas nuolatinis šios savivaldybės gyventojas, kuriam rinkimų dieną yra sukakę 20 metų.

3. Nuolatinis savivaldybės gyventojas laikomas Lietuvos Respublikos pilietis, kuris savo gyvenamąją vietą pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus deklaravo šios savivaldybės teritorijoje arba kurio paskutinis žinomas gyvenamosios vietos adresas yra šios savivaldybės teritorijoje, arba kuris savo nuolatinę gyvenamąją vietą viešu pareiškimu nurodė šios savivaldybės teritorijoje ir ši gyvenamoji vieta nustatyta tvarka laikoma jo pagrindine gyvenamąja vieta, taip pat asmuo, kuris turi teisę nuolat gyventi Lietuvoje ir šią teisę patvirtinantį dokumentą ir kuris savo gyvenamąją vietą pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus deklaravo šios savivaldybės teritorijoje arba kuris yra įtrauktas į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą šioje savivaldybėje. Savivaldybės tarybos nariu gali būti renkamas asmuo, kuris savo gyvenamąją vietą pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus deklaravo šios savivaldybės teritorijoje ne vėliau kaip iki pareiškinio dokumentų pateikimo savivaldybės rinkimų komisijai dienos.

4. Savivaldybės tarybos nariu negali būti renkamas asmuo, kuris likus 65 dienoms iki rinkimų yra nebaigęs atlikti bausmę pagal teismo nuosprendį, taip pat asmuo, teismo pripažintas neveiksniu arba nepakaltinamu. Savivaldybės tarybos nariu negali būti renkamas užsienio valstybės pilietis, kurio pasyvioji rinkimų teisė yra teismo apribota valstybėje, kurios pilietis jis yra.

5. Savivaldybės tarybos nariu negali būti renkamas asmuo, kuris rinkimų dieną atlieka privalomąją karo arba alternatyviąją krašto apsaugos tarnybą, taip pat likus 65 dienoms iki rinkimų neišėjęs į atsargą ar pensiją profesinės karo tarnybos karys arba statutinės institucijos ir įstaigos pareigūnas, kuriam pagal specialius įstatymus ar statutus yra apribotas dalyvavimas politinėje veikloje.

6. Kiti tiesioginiai arba netiesioginiai nuolatinių tos savivaldybės gyventojų rinkimų teisės apribojimai dėl kilmės, politinių pažiūrų, socialinės ir turtinės padėties, nacionalinės priklausomybės, lyties, išsilavinimo, kalbos, santykio su religija, užsiėmimo rūšies ir pobūdžio draudžiami.

3 straipsnis. Lygi rinkimų teisė

1. Kiekvienas rinkėjas turi vieną balsą balsuoti už kandidatų į savivaldybės tarybos narius sąrašą (toliau – kandidatų sąrašas) ar išsikėlusį kandidatą – mandato balsą (pagal mandato balsų už kiekvieną sąrašą ar išsikėlusį kandidatą sumas nustatoma, kiek tarybos nario mandatų gauna ar

negauna konkretus kandidatų sąrašas, ar išsikėlęs kandidatas yra išrinktas). Už kandidatų sąrašą balsuojantis rinkėjas už šio sąrašo kandidatus gali paduoti pirmumo balsus (pagal pirmumo balsų sumas už kiekvieną sąrašo kandidatą nustatoma kiekvieno kandidato vieta sąrašė po rinkimų).

2. Visi kandidatai į savivaldybių tarybų narius, nesvarbu, ar jie iškelti ar išsikėlė patys, yra lygūs.

4 straipsnis. Tiesioginiai rinkimai

Savivaldybių tarybų narius rinkėjai renka be tarpininkų.

5 straipsnis. Slaptas balsavimas

1. Rinkėjai balsuoja asmeniškai ir slapta. Draudžiama balsuoti už kitą asmenį arba pavesti kitam asmeniui balsuoti už save. Rinkėjas, kuris dėl neįgalumo negali pats balsuoti, gali balsuoti padedamas kito asmens, kuriuo jis pasitiki, kaip tai nustatyta šiame įstatyme.

2. Kontroliuoti rinkėjų valią rinkimuose draudžiama. Balsavimo metu draudžiama paveikti rinkėjo apsisprendimą ar valią balsuoti arba nebalsuoti už kurį nors kandidatą ar kandidatų sąrašą, taip pat skubinti rinkėją balsuoti. Rinkėjui turi būti sudarytos sąlygos slapta ir netrukdomam užpildyti rinkimų biuletenį. Su rinkimų biuleteniu draudžiama atlikti veiksmus, kurie galėtų atskleisti balsavimo paslaptį.

6 straipsnis. Draudimas papirkti rinkėjus ar rinkimų teisę turinčius asmenis

1. Draudžiama tiesiogiai ar netiesiogiai pirkti rinkėjų balsus, dovanomis, paslaugomis ar kitokiu atlyginimu skatinti rinkėją ar rinkimų teisę turintį asmenį dalyvauti arba nedalyvauti rinkimuose ir (arba) balsuoti už arba prieš vieną ar kitą numatomą kelti kandidatą ar numatantį išsikelti kandidatą asmenį, kandidatą arba kandidatų sąrašą, taip pat žadėti už balsavimą atsilyginti rinkėjams po rinkimų turint tikslą paveikti rinkėjų valią dėl konkrečių politinių partijų ar kandidatų arba numatomų kelti kandidatais asmenų ir taip trukdyti piliečiams įgyvendinti rinkimų teisę.

2. Rinkėjų papirkimu nelaikomas spausdintos medžiagos (politinės partijos ar kandidato arba numatomo kelti kandidatą ar numatančio išsikelti kandidatą asmens programos, biografijos ar kitokių informacinio turinio lankstinukų, kalendorių, atvirukų, lipdukų) ir ženkliukų, skirtų politinei partijai ar kandidatui arba numatomam kelti kandidatą ar numatančiam išsikelti kandidatą asmeniui propaguoti, gaminimas arba neatlygintinas platinimas.

3. Rinkėjų ir rinkimų teisę turinčių asmenų papirkimo faktus tiria ir dėl jų sprendžia rinkimų komisijos Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka. Apie nustatytą papirkimo faktą Vyriausioji rinkimų komisija paskelbia interneto tinklalapyje kartu su šiuo straipsnį pažeidusio kandidato pasižadėjimu laikytis draudimo papirkti rinkėjus ir rinkimų teisę turinčius asmenis. Rinkėjų ir rinkimų teisę turinčių asmenų papirkimo faktus pripažinus šiuo įstatymo pažeidimu, atsiranda šiame ir kituose įstatymuose nustatytos pasekmės.

7 straipsnis. Savivaldybių tarybų rinkimų datos paskelbimas

1. Savivaldybių tarybų nariai renkami vienu metu.

2. Savivaldybių tarybų rinkimus skelbia Lietuvos Respublikos Seimas ne vėliau kaip likus 5 mėnesiams iki savivaldybių tarybų narių įgaliojimų pabaigos. Jeigu likus 4 mėnesiams iki savivaldybių tarybų narių įgaliojimų pabaigos Lietuvos Respublikos Seimas nepaskelbia savivaldybių tarybų rinkimų datos, savivaldybių tarybų rinkimai rengiami paskutinį sekmadienį, nuo kurio iki savivaldybių tarybų narių įgaliojimų pabaigos lieka ne mažiau kaip mėnuo. Savivaldybių tarybų rinkimai rengiami ne anksčiau kaip prieš 2 mėnesius ir ne vėliau kaip prieš mėnesį iki savivaldybių tarybų narių įgaliojimų pabaigos.

3. Jeigu savivaldybių tarybų rinkimai turi būti rengiami karo veiksmų metu, sprendimas dėl rinkimų rengimo priimamas pagal specialius įstatymus ar kitus teisės aktus.

4. Savivaldybių tarybų rinkimų diena yra diena, kurią balsuojama rinkimų apylinkių patalpose. Balsavimas ne rinkimų apylinkės patalpose (paštu ir kitais šiame įstatyme numatytais būdais) vyksta iki balsavimo dienos arba baigiamas rinkimų dieną, kaip nustatyta šiame įstatyme. Terminas, kuris skaičiuojamas nuo rinkimų dienos ir gali būti įgyvendintas, tik kai yra paskelbti rinkimų rezultatai, pradedamas skaičiuoti nuo rinkimų rezultatų paskelbimo dienos.

5. Pakartotinių rinkimų savivaldybėje datą šio įstatymo nustatytais atvejais ne vėliau kaip per 15 dienų nuo dienos, kurią atsirado pagrindas rengti šiuos rinkimus, jeigu kitko nenumato šis

įstatymas, skelbia Vyriausioji rinkimų komisija. Ji taip pat skelbia rinkimų datą šio straipsnio 2 dalyje nurodytu atveju.

8 straipsnis. Viešumas rengiant ir vykdam rinkimus

1. Apie rinkimų komisijos posėdį visuomenei paskelbiama pastate, kuriame yra rinkimų komisijos būstinė, įrengtoje skelbimų lentoje ir šios rinkimų komisijos nariams pranešama asmeniškai ne vėliau kaip likus 24 valandoms iki posėdžio pradžios.

2. Rinkimų komisijų posėdžiai ir balsavimai yra vieši, juos gali stebėti politinių partijų (toliau – partijos), išsikėlusių kandidatų, išsikėlusių ir į sąrašą susijungusių kandidatų atstovai rinkimams (toliau – atstovai rinkimams) ir rinkimų stebėtojai, pateikę nustatytos formos pažymėjimus arba juos tam įgaliojusių partijų antspaudu patvirtintas pažymas, visuomenės informavimo priemonių atstovai, pateikę tarnybinius ar darbo pažymėjimus. Kiekvienas kandidatas turi teisę dalyvauti rinkimų komisijos posėdyje, jeigu jame sprendžiama dėl jo asmeninės veikos ar dėl tiesiogiai su jo asmeniu susijusių aplinkybių arba jeigu jį dalyvauti posėdyje pakvietė rinkimų komisijos pirmininkas.

3. Rinkimų komisijos posėdžio salėje esantys asmenys iš savo vietų gali įrašinėti, stenografuoti ar užrašinėti posėdį, fotografuoti ar filmuoti, daryti vaizdo įrašus. Fotografuoti ar filmuoti, daryti vaizdo įrašus, kai dėl to reikia vaikščioti po patalpą ar naudoti specialią apšvietimo techniką, taip pat tiesiogiai transliuoti posėdžius per radiją ar televiziją galima tik leidus rinkimų komisijos pirmininkui.

4. Rinkimų komisijos negali rengti uždarų posėdžių. Vyriausioji rinkimų komisija gali uždrausti bet kam įeiti į rinkimų komisijas aptarnaujančių darbuotojų darbo, dokumentų saugojimo patalpas, jeigu būtina užtikrinti netrikdomą šių darbuotojų darbą, apsaugoti rinkimų dokumentus.

5. Jeigu yra pagrindas manyti, kad rinkimų komisijos posėdžio metu gali kilti grėsmė posėdžio dalyvių saugumui, komisijos pirmininkas kreipiasi į policiją, kad ši tikrintų įeinančių į posėdžių salę asmenų dokumentus, daiktus ar atliktų asmens apžiūrą.

6. Rinkimų komisija gali pašalinti iš posėdžių salės asmenis, kliudančius komisijai normaliai dirbti.

9 straipsnis. Rinkimų rengimo ir vykdymo išlaidos

Savivaldybių tarybų rinkimų rengimo ir vykdymo išlaidas apmoka valstybė ir savivaldybės. Iš valstybės biudžeto lėšų apmokamos rinkimų komisijų išlaidos rinkimams organizuoti ir vykdyti ir už rinkimų komisijų narių ir jas aptarnaujančio personalo darbą. Iš savivaldybių biudžetų lėšų apmokama už balsavimo bei savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijų būstinių patalpų išlaikymą, balsavimo patalpų įrengimo inventoriaus įsigijimą ir išsaugojimą. Jeigu savivaldybė nesuteikia tinkamų patalpų ar inventoriaus savivaldybės ir apylinkių rinkimų komisijų būstinėms ir balsavimo patalpoms, su tuo susijusias išlaidas apmoka Vyriausioji rinkimų komisija iš jai skirtų valstybės biudžeto lėšų. Šiuo atveju faktines išlaidas balsavimo patalpoms ir inventoriui per 2 mėnesius po rinkimų Vyriausioji rinkimų komisija ne ginčo tvarka išieško iš savivaldybės.

ANTRASIS SKIRSNIS RINKIMŲ APYGARDOS IR APYLINKĖS

10 straipsnis. Renkamų savivaldybės tarybos narių skaičius

1. Į savivaldybės tarybą pagal proporcinę rinkimų sistemą iš viso renkama:

1) 51 savivaldybės tarybos narys – savivaldybėse, kuriose yra daugiau kaip 500 000 gyventojų;

2) 41 savivaldybės tarybos narys – savivaldybėse, kuriose yra nuo 300 000 iki 500 000 gyventojų;

3) 31 savivaldybės tarybos narys – savivaldybėse, kuriose yra nuo 100 000 iki 300 000 gyventojų;

4) 27 savivaldybės tarybos nariai – savivaldybėse, kuriose yra nuo 50 000 iki 100 000 gyventojų;

5) 25 savivaldybės tarybos nariai – savivaldybėse, kuriose yra nuo 20 000 iki 50 000 gyventojų;

6) 21 savivaldybės tarybos narys – savivaldybėse, kuriose yra nuo 10 000 iki 20 000 gyventojų;

7) 17 savivaldybės tarybos narių – savivaldybėse, kuriose yra nuo 5 000 iki 10 000 gyventojų;

- 8) 15 savivaldybės tarybos narių – savivaldybėse, kuriose yra mažiau kaip 5 000 gyventojų.
2. Renkamų savivaldybių tarybų narių skaičių paskelbia Vyriausioji rinkimų komisija likus ne mažiau kaip 110 dienų iki rinkimų.

11 straipsnis. Rinkimų apylinkių sudarymas

1. Atsižvelgiant į patogumą rinkėjams atvykti į balsavimo patalpas ir rinkėjų skaičių, savivaldybių teritorijos dalijamos į rinkimų apylinkes.
2. Savivaldybės teritorijos suskirstymą, kuris yra pastovus organizuojant ir vykdant įvairius rinkimus ir referendumus, į rinkimų apylinkes savivaldybės administracijos direktoriaus teikimu tvirtina ir prirėikus keičia Vyriausioji rinkimų komisija.
3. Rinkimų apylinkės teritorijoje turi gyventi ne daugiau kaip 5 000 rinkėjų.
4. Rinkimų apylinkės ribos, balsavimo patalpos adresas keičiami prirėikus, bet ne vėliau kaip likus 100 dienų iki rinkimų. Savivaldybės administracijos direktorius teikime tvirtinti savivaldybės teritorijos suskirstymą į rinkimų apylinkes nurodo siūlomą rinkimų apylinkės pavadinimą, rinkimų apylinkę sudarančius adresus, rinkėjų skaičių sudaromoje apylinkėje, balsavimo patalpų adresą ir telefoną. Teikime keisti savivaldybės teritorijos suskirstymą į rinkimų apylinkes nurodomi siūlomi pakeitimai. Šie pakeitimai turi būti pateikti Vyriausiajai rinkimų komisijai ne vėliau kaip likus 110 dienų iki rinkimų. Jeigu anksčiau nustatytoje balsavimo patalpose negalima surengti balsavimo, Vyriausioji rinkimų komisija savivaldybės rinkimų komisijos teikimu gali pakeisti apylinkės rinkimų komisijos balsavimo patalpos adresą likus iki rinkimų ir trumpesniai, negu šiame straipsnyje nustatyta, terminui.
5. Patvirtintų rinkimų apylinkių sąrašą, jo pakeitimus skelbia Vyriausioji rinkimų komisija likus 100 dienų iki rinkimų.

TREČIASIS SKIRSNIS SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ORGANIZAVIMAS

12 straipsnis. Rinkimų komisijos

1. Savivaldybių tarybų rinkimus organizuoja ir vykdo:
 - 1) Vyriausioji rinkimų komisija;
 - 2) savivaldybių rinkimų komisijos;
 - 3) apylinkių rinkimų komisijos.
2. Į rinkimų komisijos narius gali būti siūlomas Lietuvos Respublikos pilietis, kuris gali būti renkamas Seimo nariu (netaikant kandidatui į Seimo narius nustatyto reikalavimo dėl amžiaus, bet rinkimų dieną ne jaunesnis kaip 18 metų) ir nebuvo per paskutinius trejus Seimo, Respublikos Prezidento, savivaldybių tarybų rinkimus, rinkimus į Europos Parlamentą arba referendumą atleistas iš rinkimų arba referendumo komisijos už rinkimų ar Referendumo įstatymų pažeidimą.
3. Vienu metu tas pats asmuo negali būti rinkimų komisijos nariu ir kandidatu, kandidatu ir atstovu rinkimams, atstovu rinkimams ir rinkimų komisijos nariu, kandidatu ir rinkimų stebėtoju, rinkimų komisijos nariu ir rinkimų stebėtoju. Rinkimų komisijos narys, pageidaujantis būti kandidatu, prieš duodamas komisijos nario pasižadėjimą, o asmuo, pageidaujantis būti kandidatu, prieš išsikeldamas ar duodamas sutikimą tapti kandidatu, privalo ne vėliau kaip prieš 10 dienų atsisakyti raštu atitinkamai rinkimų komisijos nario pareigų ar atšaukti savo pareiškinį dokumentus. Jeigu rinkimų komisijos narys to nepadarė, jis pašalinamas iš rinkimų komisijos už šio įstatymo pažeidimą ir neregistruojamas kandidatu arba iš kandidatų (kandidatų sąrašo) išbraukiamas.

13 straipsnis. Savivaldybių rinkimų komisijų sudarymas

1. Savivaldybių rinkimų komisijas rinkimų laikotarpiui sudaro Vyriausioji rinkimų komisija ne vėliau kaip likus 74 dienoms iki rinkimų.
2. Savivaldybės rinkimų komisija sudaroma iš:
 - 1) vieno tos savivaldybės teritorijoje gyvenančio ar dirbančio ir aukštąjį teisinį išsilavinimą turinčio asmens, kurį pasiūlo teisingumo ministras;
 - 2) vieno tos savivaldybės teritorijoje gyvenančio ar dirbančio ir aukštąjį teisinį išsilavinimą turinčio asmens, kurį pasiūlo Lietuvos teisininkų draugija;
 - 3) vieno tos savivaldybės administracijoje dirbančio karjeros valstybės tarnautojo, kurį pasiūlo tos savivaldybės administracijos direktorius;

4) partijų, partijų koalicijų, kurios per paskutinius Seimo rinkimus gavo Seimo narių mandatų daugiamandatėje rinkimų apygardoje, pasiūlytų asmenų;

5) partijų, partijų koalicijų, kurios per paskutinius savivaldybės tarybos rinkimus gavo ne mažiau kaip 3 šios savivaldybės tarybos narių mandatus, pasiūlytų asmenų.

3. Teisingumo ministras, Lietuvos teisininkų draugija ir savivaldybės administracijos direktorius gali siūlyti daugiau negu vieną asmenį.

4. Kiekviena partija, partijų koalicija, kurios gavo Seimo narių mandatų daugiamandatėje rinkimų apygardoje, nuo vieno daugiamandatėje rinkimų apygardoje iškeltų kandidatų sąrašo (jungtinio sąrašo) turi teisę pasiūlyti į savivaldybių rinkimų komisijas po vieną savo atstovą (toliau – kandidatūrą). Kiekviena partija, partijų koalicija, kurios gavo šios savivaldybės tarybos narių mandatų per paskutinius savivaldybės tarybos rinkimus pagal iškeltų kandidatų sąrašą (jungtinį sąrašą), nuo vieno iškeltų kandidatų sąrašo (jungtinio sąrašo) turi teisę pasiūlyti į šios savivaldybės rinkimų komisiją po vieną kandidatūrą. Jeigu partija gali siūlyti kandidatūras ir pagal Seimo, ir pagal savivaldybės tarybos rinkimų rezultatus, tai ji kandidatūras siūlo tik pagal vieną iš šių rinkimų rezultatus pasirinktinai. Jeigu viena iš partijų, dalyvavusių koalicijoje, kandidatūrų nepasiūlo arba atsisako jas siūlyti, arba pasirenka siūlyti pagal kitų, negu buvo sudaryta koalicija, rinkimų rezultatus, kitos šioje koalicijoje dalyvavusios partijos kandidatūras turi teisę siūlyti jai nedalyvaujant. Partijos, jų koalicijos kandidatūrų sąrašus Vyriausiajai rinkimų komisijai pateikia ne vėliau kaip likus 81 dienai iki rinkimų. Jeigu kandidatūros atitinka šio įstatymo reikalavimus, Vyriausioji rinkimų komisija jų atmesti negali. Jeigu kandidatūrų nebuvo pasiūlyta, Vyriausioji rinkimų komisija vietoj jų gali papildomai skirti komisijos nariais asmenis, pasiūlytus teisingumo ministro, Lietuvos teisininkų draugijos arba savivaldybės administracijos direktoriaus.

5. Visais atvejais ne mažiau kaip 3 savivaldybės rinkimų komisijos nariai turi būti asmenys, paskirti į savivaldybės rinkimų komisiją iš teisingumo ministro, Lietuvos teisininkų draugijos ir savivaldybės administracijos direktoriaus pasiūlytųjų. Jeigu šių asmenų yra mažiau, komisija padidinama iš teisingumo ministro arba Lietuvos teisininkų draugijos, arba savivaldybės administracijos direktoriaus pasiūlytų asmenų.

6. Jeigu tą pačią dieną vyksta arba Europos Parlamento, arba Seimo, arba Respublikos Prezidento, arba savivaldybės tarybos rinkimai, arba referendumas, sudaromos tos pačios apylinkių rinkimų ar referendumo komisijos. Vyriausioji rinkimų komisija atskiroje rinkimų, referendumo teritorijoje sudaro vieną – savivaldybės, apygardos rinkimų arba referendumo – komisiją ir nustato jos funkcijas organizuojant ir vykdant kitus rinkimus ar referendumą.

7. Savivaldybės rinkimų komisijos pirmininką iš komisijos narių skiria Vyriausioji rinkimų komisija. Savivaldybės rinkimų komisijos pirmininku skiriamas asmuo, turintis darbo Vyriausiosios rinkimų komisijos, savivaldybės, apygardos rinkimų arba referendumo komisijos pirmininku ar nariu patirties arba darbo apylinkės rinkimų komisijos pirmininku patirties.

8. Savivaldybės rinkimų komisija pirmajame posėdyje išsirenka komisijos pirmininko pavaduotoją ir sekretorių.

14 straipsnis. Savivaldybės rinkimų komisijos įgaliojimai

Savivaldybės rinkimų komisija:

1) Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka informuoja savivaldybės teritorijoje gyvenančius rinkėjus apie rinkimų apylinkių ribas, apylinkių rinkimų komisijų būstines, jų darbo laiką ir balsavimo patalpas;

2) prižiūri, kaip savivaldybės teritorijoje įgyvendinamas šis įstatymas;

3) sudaro apylinkių rinkimų komisijas;

4) neviršydamą Vyriausiosios rinkimų komisijos patvirtintos savivaldybės rinkimų komisijos sąmatos, tvirtina apylinkių rinkimų komisijų išlaidų sąmatas ir kontroliuoja, kaip šiose sąmatose numatytos lėšos naudojamos;

5) registruoja rinkimų stebėtojus ir išduoda jiems pažymėjimus, stebi politinę reklamą savivaldybės teritorijoje ir teikia stebėjimo duomenis Vyriausiajai rinkimų komisijai šios nustatyta tvarka;

6) priima pareiškinius dokumentus, juos tikrina, registruoja kandidatų sąrašus ir išsikėlusius kandidatus, įregistruotiems kandidatams išduoda pažymėjimus, registruoja sudaromas ar atšaukiamas partijų koalicijas, nustato jungtinių kandidatų sąrašų numerius;

7) tikrina rinkėjų parašų rinkimo lapus (arba paveda tai atlikti apylinkių rinkimų komisijoms) ir nustato, ar surinktas reikiamas rinkėjų, parėmusių kandidato išsikėlimą, parašų skaičius;

8) sudaro savivaldybės teritorijoje esančių sveikatos priežiūros (išskyrus ambulatorines), socialinės rūpybos ir globos įstaigų, karinių vienetų, areštinių, tardymo izoliatorių (sulaikymo namų) ir bausmių vykdymo įstaigų sąrašą ir kartu su pašto vadovu pasirūpina, kad juose būtų organizuotas balsavimas paštu, taip pat organizuoja balsavimą iš anksto;

9) surašo rinkimų apygardos balsų skaičiavimo protokolą, nustato rinkimų rezultatus ir perduoda juos tvirtinti Vyriausiajai rinkimų komisijai, po Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimo spaudoje paskelbia išrinktų savivaldybės tarybos narių sąrašą;

10) svarsto skundus dėl apylinkių rinkimų komisijų sprendimų ir veiksmų ir priima sprendimus, panaikina įstatymų ar kitų teisės aktų reikalavimų neatitinkančius apylinkių rinkimų komisijų sprendimus;

11) vykdo kitus šio įstatymo numatytus įgaliojimus.

15 straipsnis. Apylinkių rinkimų komisijų sudarymas

1. Ne vėliau kaip likus 65 dienoms iki rinkimų savivaldybės rinkimų komisija nustato kiekvienos apylinkės rinkimų komisijos narių skaičių, kuris turi būti kartotinis partijų, turinčių teisę siūlyti kandidatūras į apylinkės rinkimų komisiją, skaičiui. Jeigu nebuvo pasiūlyta pakankamai kandidatūrų arba apylinkės rinkimų komisijoje liko laisva vieta, trūkstamas kandidatūras gali pasiūlyti savivaldybės, kurios teritorijoje yra rinkimų apylinkė, administracijos direktorius.

2. Po vienodą skaičių kandidatūrų į apylinkės rinkimų komisiją turi teisę siūlyti:

1) partija ar partijų koalicija, per paskutinius Seimo rinkimus gavusi Seimo narių mandatų daugiamandatėje rinkimų apygardoje. Jeigu partija Seimo narių mandatų gavo būdama koalicijoje, tai kandidatūras ji gali siūlyti kartu su koalicijoje dalyvavusiomis partijomis;

2) partija ar partijų koalicija, per paskutinius savivaldybės tarybos rinkimus gavusi ne mažiau kaip 2 šios savivaldybės tarybos narių mandatus. Jeigu partija savivaldybės tarybos narių mandatų gavo būdama koalicijoje, tai kandidatūras ji gali siūlyti kartu su koalicijoje dalyvavusiomis partijomis.

3. Jeigu partija gali siūlyti kandidatūras ir pagal Seimo, ir pagal savivaldybės tarybos rinkimų rezultatus, tai ji kandidatūras siūlo tik pagal vieną iš šių rinkimų rezultatus pasirinktinai. Jeigu viena iš partijų, dalyvavusių partijų koalicijoje, kandidatūrų nepasiūlo arba atsisako jas siūlyti, arba pasirenka siūlyti pagal kitų, negu buvo sudaryta koalicija, rinkimų rezultatus, kitos šioje koalicijoje dalyvavusios partijos kandidatūras turi teisę siūlyti jai nedalyvaujant.

4. Partijos kandidatūrų į apylinkių rinkimų komisijas sąrašus savivaldybės rinkimų komisijai pateikia ne vėliau kaip likus 48 dienoms iki rinkimų.

5. Apylinkių rinkimų komisijas rinkimų laikotarpiui sudaro savivaldybių rinkimų komisijos ne vėliau kaip likus 45 dienoms iki rinkimų. Jeigu partijos siūloma kandidatūra į apylinkės rinkimų komisiją atitinka šio įstatymo reikalavimus, savivaldybės rinkimų komisija negali jos atmesti.

6. Jeigu kandidatūrų nebuvo pasiūlyta arba pasiūlytosios neatitinka šio įstatymo reikalavimų, arba kandidatūros buvo pasiūlytos po nustatyto termino, savivaldybės rinkimų komisija gali sumažinti anksčiau nustatytą rinkimų apylinkės komisijos narių skaičių arba kreiptis į savivaldybės administracijos direktorių, kad šis pasiūlytų į apylinkės rinkimų komisiją trūkstamas kandidatūras. Savivaldybės administracijos direktoriaus siūlomi asmenys negali būti partijų nariai ar jais tapti iki rinkimų komisijos nario įgaliojimų pabaigos. Jeigu ne mažiau kaip 3 savivaldybės rinkimų komisijos nariai posėdyje, skiriant apylinkės rinkimų komisijos narį, prieštarauja savivaldybės administracijos direktoriaus siūlomo asmens paskyrimui apylinkės rinkimų komisijos nariu, šis asmuo negali būti skiriamas komisijos nariu.

7. Apylinkės rinkimų komisijos pirmininką iš komisijos narių skiria savivaldybės rinkimų komisija. Apylinkės rinkimų komisijos pirmininku skiriamas asmuo, turintis darbo rinkimų komisijos pirmininku ar nariu patirties, arba asmuo, turintis aukštąjį universitetinį ar jam prilygintą išsilavinimą arba aukštąjį neuniversitetinį išsilavinimą (aukštąjį koleginį išsilavinimą).

8. Apylinkės rinkimų komisija pirmajame posėdyje išsirenka komisijos pirmininko pavaduotoją ir sekretorių.

16 straipsnis. Apylinkės rinkimų komisijos įgaliojimai

Apylinkės rinkimų komisija:

1) iš savivaldybės rinkimų komisijos gauna rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašus, sudaro sąlygas su jais susipažinti rinkėjams, atstovams rinkimams, įteikia ar kitaip perduoda rinkėjams rinkėjo korteles, praneša savivaldybės rinkimų komisijai apie rinkimų apylinkės rinkėjų sąraše aptiktus netikslumus;

- 2) nagrinėja skundus dėl rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašė padarytų klaidų;
- 3) Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka prižiūri, kaip rinkimų apylinkės teritorijoje vyksta balsavimas paštu, kad būtų sudarytos sąlygos balsuoti paštu visose rinkimų apylinkės teritorijoje esančiose sveikatos priežiūros (išskyrus ambulatorines), socialinės rūpybos ir globos įstaigose, kariniuose vienetuose, areštinėse, tardymo izoliatoriuose (sulaikymo namuose) ir bausmių vykdymo įstaigose, taip pat organizuoja balsavimą namuose;
- 4) kartu su savivaldybės administracijos atstovu pasirūpina, kad pagal šio įstatymo reikalavimus laiku būtų parengtos balsavimo patalpos, slapto balsavimo kabinos ir balsadėžės;
- 5) rinkimų dieną organizuoja balsavimą rinkimų apylinkėje;
- 6) suskaičiuoja balsus, surašo rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolą ir Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka elektroninių ryšių priemonėmis perduoda šio protokolo duomenis;
- 7) svarsto savo apylinkės rinkėjų ir rinkimų stebėtojų skundus dėl rinkimų rengimo, balsavimo organizavimo, balsų skaičiavimo, balsų skaičiavimo protokolo surašymo ir priima sprendimus;
- 8) vykdo kitus šio įstatymo numatytus įgaliojimus.

17 straipsnis. Rinkimų komisijų narių rašytiniai pasižadėjimai

1. Rinkimų komisijos narys, pirmininkas pareigas rinkimų komisijoje pradeda eiti tik davęs rašytinį pasižadėjimą. Duodantis rašytinį pasižadėjimą asmuo turi teisę pasirinkti vieną iš šio straipsnio 2 dalyje nustatytų rašytinio pasižadėjimo tekstų ir pagal jį duoti rašytinį pasižadėjimą.
2. Savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijų narių, pirmininkų rašytinių pasižadėjimų davimo tvarką nustato Vyriausioji rinkimų komisija. Nustatomi šie rinkimų komisijos nario, pirmininko pasižadėjimo tekstai:
 - 1) „Aš, (vardas, pavardė), pasižadu būti ištikimas Lietuvos Respublikai, laikytis jos Konstitucijos ir įstatymų, sąžiningai ir garbingai atlikti savo pareigas rinkimų komisijoje ir susilaikyti nuo poelgių, pažeidžiančių įstatymus ir žmogaus teises.
Tepadeda man Dievas.“;
 - 2) „Aš, (vardas, pavardė), pasižadu būti ištikimas Lietuvos Respublikai, laikytis jos Konstitucijos ir įstatymų, sąžiningai ir garbingai atlikti savo pareigas rinkimų komisijoje ir susilaikyti nuo poelgių, pažeidžiančių įstatymus ir žmogaus teises.“
3. Davęs rašytinį pasižadėjimą, asmuo po pasižadėjimo tekstu pasirašo. Rašytinio pasižadėjimo tekstas negali būti keičiamas. Pasižadėjimas galioja visą paskyrimo dirbti rinkimų komisijoje laiką.
4. Rinkimų komisijos narių, pirmininkų rašytinius pasižadėjimus saugo juos paskyrusi rinkimų komisija.
5. Vyriausiosios rinkimų komisijos ar savivaldybės rinkimų komisijos sprendime skirti rinkimų komisijos narį nustatomas laikas, kada rinkimų komisijos narys privalo duoti rašytinį pasižadėjimą. Asmuo, nedavęs rašytinio pasižadėjimo per 15 dienų nuo paskyrimo rinkimų komisijos nariu, netenka pareigų rinkimų komisijoje.

18 straipsnis. Rinkimų komisijų darbo organizavimas

1. Rinkimų komisijos posėdžiai yra teisėti, kai juose dalyvauja ne mažiau kaip 3/5 komisijos narių. Komisijos sprendimai priimami atviru balsavimu posėdyje dalyvaujančių komisijos narių balsų dauguma. Balsams pasidalijus po lygiai, lemia komisijos pirmininko balsas. Komisijos nariai, nesutinkantys su sprendimu, turi teisę raštu pareikšti atskirąją nuomonę. Ji pridedama prie protokolo ir yra neatskiriama protokolo dalis.
2. Pasibaigus rinkimams, savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijų narių, pirmininkų įgaliojimai nutraukiami. Sprendimą nutraukti įgaliojimus priima rinkimų komisija, paskyrusi komisijos narius, kai ši komisija, jos pirmininkas yra atlikę visas šiame įstatyme nustatytas funkcijas.
3. Rinkimų komisijos nariui ar pirmininkui, davusiam rašytinį pasižadėjimą, draudžiama bet kokios formos rinkimų agitacija ar kiti bandymai paveikti rinkėjų valią. Asmuo, pažeidęs šį reikalavimą ar rinkimų komisijos nario rašytinį pasižadėjimą, turi būti atleistas iš rinkimų komisijos ir gali būti patrauktas atsakomybėn įstatymų nustatyta tvarka.

19 straipsnis. Skundai dėl rinkimų komisijų sprendimų, priimtų iki balsavimo pabaigos

1. Partija, iškėlusį kandidatą, išsikėlęs kandidatas, atstovas rinkimams, rinkimų stebėtojas rinkimų komisijos sprendimą, priimtą iki balsavimo pabaigos, ar kitą rinkimų komisijos veiką turi teisę apskųsti:

- 1) apylinkės rinkimų komisijos – savivaldybės rinkimų komisijai;
- 2) savivaldybės rinkimų komisijos – Vyriausiajai rinkimų komisijai;
- 3) Vyriausiosios rinkimų komisijos – Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui.

2. Rinkėjas, atstovas rinkimams, nesutikdamas su apylinkės rinkimų komisijos sprendimu, priimtu pagal skundą dėl rinkėjų sąrašė padarytų klaidų, dėl kurių rinkėjas negali įgyvendinti savo teisės rinkti (neteisingai įrašytas į sąrašą arba išbrauktas iš sąrašo, taip pat kai sąrašė netiksliai nurodyti duomenys apie rinkėją), turi teisę šį apylinkės rinkimų komisijos sprendimą apskųsti atitinkamos apygardos administraciniam teismui.

3. Apygardos administraciniam teismui paduotas skundas turi būti išnagrinėtas ne vėliau kaip per 48 valandas nuo jo padavimo. Į šį terminą įskaitomos ir ne darbo dienos. Teismo sprendimas įsiteisėja nuo paskelbimo. Skundai, paduoti nesilaikant šiame straipsnyje nustatytos tvarkos, nenagrinėjami ir persiunčiami tai rinkimų komisijai, kuri privalo juos nagrinėti. Apylinkės rinkimų komisija, savivaldybės rinkimų komisija negali persiųsti Vyriausiajai rinkimų komisijai nagrinėti joms pačioms priklausančių nagrinėti, bet neišnagrinėtų skundų.

20 straipsnis. Parama rinkimų komisijoms ir valstybės biudžeto lėšų rinkimams organizuoti skyrimas savivaldybių rinkimų komisijoms

1. Valstybės ir savivaldybių institucijos, įmonės, įstaigos ir organizacijos, jų pareigūnai privalo padėti rinkimų komisijoms vykdyti įgaliojimus ir teikti komisijų funkcijoms atlikti reikalingus duomenis.

2. Valstybės ir savivaldybių institucijos, įmonės, įstaigos ir organizacijos, jų pareigūnai ne vėliau kaip per 3 dienas privalo apsvarstyti rinkimų komisijų pateiktus prašymus ir duoti rinkimų komisijoms motyvuotus atsakymus.

3. Savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas turi teisę sudaryti darbo sutartis su darbuotojais, reikalingais pagalbiniais rinkimų organizavimo darbams atlikti. Šias darbo sutartis savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas sudaro Vyriausiosios rinkimų komisijos vardu pagal įgaliojimą. Atlyginimo už darbą rinkimų komisijose tvarką ir atlyginimo dydžius Vyriausiosios rinkimų komisijos teikimu tvirtina Vyriausybė.

4. Savivaldybės prašymu valstybės įstaigos ir kitos organizacijos suteikia rinkimų komisijoms tinkamas patalpas ir įrengimus rinkimams rengti ir vykdyti.

5. Vyriausioji rinkimų komisija savivaldybių rinkimų komisijoms skirtas valstybės biudžeto lėšas rinkimams organizuoti perveda į kiekvienoje savivaldybėje atidarytą Vyriausiosios rinkimų komisijos banko sąskaitą.

6. Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkas su savivaldybės rinkimų komisijos pirmininku pasirašo valstybės biudžeto lėšų naudojimo sutartį, kurioje nurodoma:

- 1) savivaldybės rinkimų komisijai pervedamų biudžeto lėšų suma ir Vyriausiosios rinkimų komisijos programa, pagal kurią skiriamos lėšos;
- 2) biudžeto lėšų naudojimo tikslinė paskirtis;
- 3) planuojamas detalus biudžeto lėšų paskirstymas pagal išlaidų ekonominę paskirtį ir išlaidų darbo užmokesčiui skaičiavimas (pridedama prie sutarties);
- 4) atsiskaitymo Vyriausiajai rinkimų komisijai už rinkimų organizavimą tvarka;
- 5) atsiskaitymo Vyriausiajai rinkimų komisijai už biudžeto lėšų panaudojimą (nurodant išlaidų ekonominę paskirtį) ir lėšų panaudojimą pagrindžiančių buhalterinės apskaitos dokumentų pateikimo tvarka;

6) kitos nuostatos, padedančios Vyriausiajai rinkimų komisijai užtikrinti programų vykdymo ir paskirtų asignavimų naudojimo teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą ir rezultatyvumą.

7. Vyriausioji rinkimų komisija valstybės biudžeto lėšas rinkimams organizuoti perveda į šio straipsnio 5 dalyje nurodytas sąskaitas pagal Vyriausiosios rinkimų komisijos patvirtintas savivaldybių rinkimų komisijų sąmatas.

8. Savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas kontroliuoja, kaip naudojamos rinkimams organizuoti savivaldybės rinkimų komisijai skirtos valstybės biudžeto lėšos, ir už jų panaudojimą atsiskaito Vyriausiajai rinkimų komisijai.

9. Vyriausioji rinkimų komisija patikrina savivaldybės rinkimų komisijos pirmininko pateiktą valstybės biudžeto lėšų rinkimams organizuoti panaudojimo ataskaitą ir šias išlaidas pagrindžiančius

dokumentus. Nustačiusi finansavimo, lėšų naudojimo ar apskaitos pažeidimus, Vyriausioji rinkimų komisija inicijuoja žalos išieškojimą iš kaltų asmenų.

10. Už žalą, atsiradusią valstybės biudžeto lėšų naudojimo sutarties galiojimo laikotarpiu, savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas atsako ir pasibaigus šiai sutarčiai.

21 straipsnis. Rinkimų komisijų narių darbo apmokėjimas

1. Rinkimų komisijų pirmininkai, pirmininko pavaduotojai, rinkimų komisijų sekretoriai ir nariai už darbą rinkimų komisijose gauna atlyginimą pagal Vyriausiosios rinkimų komisijos pateiktus ir Vyriausybės patvirtintus tarifus.

2. Rinkimų komisijų nariams, pirmininkams ir pirmininko pavaduotojams už darbą rinkimų komisijose apmokama pagal darbo laiko apskaitos žiniaraščių duomenis neviršijant atitinkamai rinkimų komisijai numatytų asignavimų darbo užmokesčiui. Darbo laiko apskaitos žiniaraščių rinkimų komisijose pildymo tvarką nustato Vyriausioji rinkimų komisija. Už darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose pateiktų duomenų teisingumą atsako atitinkamos rinkimų komisijos pirmininkas. Darbui rinkimų komisijose netaikomi Lietuvos Respublikos darbo kodekse nustatyti darbo trukmės apribojimai.

3. Rinkimų komisijų pirmininkų, pirmininko pavaduotojų ir narių skatinimo tvarkos aprašą Vyriausiosios rinkimų komisijos teikimu tvirtina Vyriausybė.

22 straipsnis. Rinkimų komisijos sudėties keitimas

1. Rinkimų komisijos pirmininką ar narį iš pareigų komisijoje gali atleisti šios komisijos sudėtį patvirtinusi rinkimų komisija arba Vyriausioji rinkimų komisija.

2. Rinkimų komisija gali svarstyti tik motyvuotą partijos siūlymą atšaukti jos pačios pasiūlytą rinkimų komisijos narį.

3. Prireikus naujas rinkimų komisijos pirmininkas ar narys gali būti skiriamas šio įstatymo nustatyta tvarka ir praėjus šio įstatymo 13 straipsnio 1 dalyje ir 15 straipsnio 5 dalyje nustatytiems terminams.

KETVIRTASIS SKIRSNIS RINKĖJŲ SĄRAŠAI IR RINKĖJO KORTELĖS

23 straipsnis. Rinkėjų sąrašai

1. Rinkimams organizuoti ir vykdyti sudaromi šie rinkėjų sąrašai:

- 1) Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašas;
- 2) savivaldybių rinkėjų sąrašai;
- 3) rinkimų apylinkių rinkėjų sąrašai.

2. Rinkėjų sąrašai sudaromi du kartus – išankstiniai ir galutiniai. Šie sąrašai gali būti naudojami tik rinkimams organizuoti ir vykdyti.

3. Rinkimų sąrašų sudarymo tvarka turi būti tokia, kad kiekvienas rinkimų teisę turintis asmuo būtų įrašytas į rinkėjų sąrašus. Niekas negali būti įrašytas į rinkėjų sąrašą kelis kartus.

4. Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašas ir savivaldybių rinkėjų sąrašai, kuriuos sudaro ir tvarko gyventojų registro tvarkytojas, sudaromi elektroninėse informacijos laikmenose. Rinkimų apylinkių rinkėjų sąrašai yra spausdinami. Rinkėjų sąrašų sudarymo tvarką, formą, sudarymo būdą ir jų naudojimo tvarką nustato Vyriausioji rinkimų komisija. Sudarant rinkėjų sąrašus, naudojami šie asmens duomenys:

1) Lietuvos Respublikos rinkėjų sąraše: vardas, pavardė, asmens kodas, gimimo data, pilietybę patvirtinančio asmens dokumento numeris, gyvenamosios vietos adresas ir adreso įrašymo į gyventojų registrą pagrindas;

2) savivaldybės rinkėjų sąraše: vardas, pavardė, asmens kodas, gimimo data, gyvenamosios vietos adresas ir adreso įrašymo į gyventojų registrą pagrindas;

3) rinkimų apylinkės rinkėjų sąraše: vardas, pavardė ir gyvenamosios vietos adresas. Rinkėjo, kuris yra pareiškęs nesutikimą, kad jo gyvenamosios vietos adresas būtų skelbiamas rinkimų apylinkės rinkėjų sąraše, gyvenamosios vietos adresas nurodomas tik rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašo priede ir rinkėjo kortelėje.

5. Kiekvienas rinkėjas turi teisę nesutikti, kad jo gyvenamosios vietos adresas būtų viešai skelbiamas rinkimų apylinkės rinkėjų sąraše. Vyriausioji rinkimų komisija kartu su gyventojų registro

tvarkytoju sudaro sąlygas rinkėjui įgyvendinti savo teisę nesutikti, kad jo gyvenamosios vietos adresas būtų skelbiamas rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašė.

24 straipsnis. Asmenų įrašymo į Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašą bendroji tvarka

1. Į Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašą įrašomi visi rinkimų teisę turintys asmenys pagal paso, asmens tapatybės kortelės ar teisę nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje patvirtinančio dokumento išdavimo duomenis ir Lietuvos Respublikos gyventojų registro duomenis. Valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, išduodančios asmens tapatybę ar teisę nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje patvirtinančius dokumentus, tvarkančios asmenų gyvenamosios vietos deklaravimo duomenis, registruojančios asmenų mirtį ir pilietybės netekimą, taip pat yra atsakingos, kad Lietuvos Respublikos gyventojų registre laiku ir tinkamai būtų pakeisti ar patikslinti atitinkami duomenys. Pagal Lietuvos Respublikos gyventojų registro duomenis sudaryti rinkėjų sąrašai yra išankstiniai.

2. Rinkėjų sąrašų sudarymą, tikslinimą ir tvarkymą organizuoja Vyriausioji rinkimų komisija, remdamasi valstybės, savivaldybių institucijų ir savivaldybių rinkimų komisijų pateikta informacija.

3. Iš Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašo turi būti išbrauktas:

- 1) miręs rinkėjas;
- 2) asmuo, netekęs Lietuvos Respublikos pilietybės ir neturintis teisę nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje patvirtinančio dokumento;
- 3) rinkėjas, kuriam įsiteisėjo teismo sprendimas pripažinti jį neveiksniu;
- 4) asmuo, kurio teisę nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje patvirtinantis dokumentas yra įstatymų nustatyta tvarka panaikintas.

4. Likus iki rinkimų ne daugiau kaip 7 dienoms, išankstiniai rinkėjų sąrašai su juose padarytais ir Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka pripažintais pakeitimais patvirtinami kaip galutiniai rinkėjų sąrašai. Pakeitimai galutiniuose rinkėjų sąrašuose gali būti padaryti tik Vyriausiosios rinkimų komisijos sutikimu.

25 straipsnis. Savivaldybių rinkėjų sąrašai

Savivaldybės rinkėjų sąrašą elektroninėje informacijos laikmenoje pagal Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašą ir jame nurodytą rinkėjo gyvenamąją vietą (paskutinę žinomą ar deklaruotą rinkėjo gyvenamąją vietą) sudaro Vyriausioji rinkimų komisija ir ne vėliau kaip likus 39 dienoms iki rinkimų perduoda savivaldybės rinkimų komisijai. Kartu sudaromi rinkėjų, kurių gyvenamosios vietos tikslus adresas nežinomas, sąrašai.

26 straipsnis. Rinkimų apylinkių rinkėjų sąrašai

Rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą pagal savivaldybės rinkėjų sąrašą ir jame nurodytą rinkėjo gyvenamąją vietą sudaro savivaldybės rinkimų komisija ir ne vėliau kaip likus 26 dienoms iki rinkimų perduoda apylinkės rinkimų komisijai.

27 straipsnis. Rinkėjų sąrašų paskelbimas ir susipažinimas su rinkėjų sąrašais

1. Likus ne mažiau kaip 25 dienoms iki rinkimų, apylinkės rinkimų komisija sudaro sąlygas rinkėjams susipažinti su rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašu. Rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašo priedo duomenys teikiami rinkėjams tik apie juos pačius. Draudžiama daryti rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašų kopijas ar kitu būdu dauginti ar platinti šiuos sąrašus. Prie įėjimo į rinkimų komisijos patalpas turi būti nurodytas komisijos narių budėjimo laikas ir paskelbti telefonai, kuriais rinkėjai gali pasitikslinti, ar jie yra įrašyti į rinkėjų sąrašą. Pasibaigus šiame įstatyme nustatytam rinkėjo kortelių įteikimo laikotarpiui, apylinkės rinkimų komisijos budėjimo laikas, jos telefonai ir rinkimų apylinkė, kurios rinkėjų sąrašė įrašyti šio namo gyventojai, taip pat turi būti paskelbti daugiabučių namų laiptinėse.

2. Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašas ir savivaldybių rinkėjų sąrašai viešai neskelbiami, tačiau rinkėjui duomenys apie jo įrašymą į rinkėjų sąrašus gali būti teikiami ir telefonu.

28 straipsnis. Rinkėjo kortelė

1. Rinkėjo kortelė yra informacinė pažyma rinkėjui apie rinkimus, vardinis pakvietimas dalyvauti rinkimuose. Rinkėjo kortelės kartu su kita informacija apie rinkimus rinkėjams perduoda ar organizuoja jų perdavimą rinkimų komisijos. Savo rinkėjo kortelę gali išsispausdinti ar surašyti ir pats rinkėjas arba jo prašymu kitas asmuo pagal Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašo duomenis, gautus Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka elektroninių ryšių priemonėmis (internetu ar mobiliojo ryšio tekstine žinute). Šiuo atveju rinkėjo kortelę pasirašo pats rinkėjas, išskyrus atvejus, kai

dėl neįgalumo rinkėjas pats pasirašyti negali ir rinkėjo kortelę pasirašo kitas rinkėjo pasirinktas asmuo, nurodydamas savo vardą, pavardę ir asmens kodą. Rinkėjo kortelių blankus, kuriuos rinkėjas gali užpildyti pats, platina rinkimų komisijos. Rinkėjo kortelė būtina tik tais atvejais, kai rinkėjas balsuoja ne rinkimų dieną ne rinkimų apylinkėje.

2. Rinkėjo kortelėje nurodoma:

1) rinkėjo vardas ir pavardė;

2) rinkėjo gyvenamosios vietos adresas;

3) rinkimų apylinkės, į kurios rinkėjų sąrašą įrašytas rinkėjas, pavadinimas, numeris ir balsavimo patalpos adresas;

4) rinkėjo eilės numeris rinkimų apylinkės rinkėjų sąraše;

5) rinkimų data, balsavimo rinkimų apylinkės balsavimo patalpoje laikas, kvietimas dalyvauti rinkimuose, kita rinkėjui ar organizuojant rinkimus svarbi informacija.

3. Jeigu rinkėjas prašo išduoti rinkėjo kortelę vietoj prarastos ar negautos rinkėjo kortelės, rinkėjo kortelė turi būti išduodama nedelsiant, kai tik nustatomi rinkėjo duomenys, kurie turi būti įrašyti į kortelę.

29 straipsnis. Rinkėjo kortelių įteikimas

1. Rinkėjo kortelių įteikimą rinkėjams organizuoja apylinkės rinkimų komisija.

2. Rinkėjo kortelių įteikimo rinkėjams, esantiems sveikatos priežiūros (išskyrus ambulatorines), socialinės rūpybos ir globos įstaigose, kariniuose vienetuose, areštinėse, tardymo izoliatoriuose (sulaikymo namuose), atliekantiems bausmę bausmių vykdymo įstaigose, tvarka nustatyta šio įstatymo 66, 67 ir 68 straipsniuose.

3. Kad rinkėjo kortelė įteikta rinkėjui, pažymima rinkimų apylinkės išankstiniame rinkėjų sąraše. Rinkėjui, kuris turi teisę balsuoti namuose, rinkėjo kortelė įteikiama asmeniškai arba kitam kartu su rinkėju gyvenančiam asmeniui. Jeigu rinkėjo kortelės negalima įteikti, nes tuo metu rinkėjo ar kartu su juo gyvenančio asmens nėra namuose, nevardinis kvietimas atvykti balsuoti gali būti įdėtas į pašto dėžutę arba perduotas rinkėjo kaimynui, kuris pažįsta rinkėją ir įsipareigoja jam perduoti. Rinkėjo kortelių įteikimas rinkėjams turi būti baigtas ne vėliau kaip likus 8 dienoms iki rinkimų.

4. Rinkėjas, kuris laiku negavo rinkėjo kortelės arba kuriam buvo išduota rinkėjo kortelė su netikslumais, privalo nedelsdamas apie tai pranešti apylinkės rinkimų komisijai, kurios aptarnaujamoje teritorijoje gyvena, ir šiai rinkimų komisijai pateikti savo pasą arba kitą asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą. Jeigu rinkėjas yra įrašytas į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą, apylinkės rinkimų komisija turi rinkėjui išrašyti naują rinkėjo kortelę ir nedelsdama ją išduoti. Jeigu rinkėjas neįrašytas į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą, bet rinkėjo gyvenamosios vietos adresas pagal gyventojų registro duomenis yra priskirtas šiai rinkimų apylinkės teritorijai arba rinkėjas pateikia kitus įrodymus, kad jis gyvena šios rinkimų apylinkės teritorijoje, apylinkės rinkimų komisija pateikia rinkėjui užpildyti Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytos formos prašymą įrašyti rinkėją į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą (arba šį prašymą užpildo pats apylinkės rinkimų komisijos narys, šį prašymą rinkėjas taip pat gali teikti elektroniniu būdu Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka) ir apie tai nedelsdama praneša savivaldybės rinkimų komisijai, kuri turi pasirūpinti, kad pagal šį prašymą rinkėjas būtų įrašytas į tos rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą. Rinkėjo kortelė išrašoma ir įteikiama rinkėjui po to, kai yra patikslinti rinkėjų sąrašai.

30 straipsnis. Rinkėjų sąrašų tikslinimas iki galutinių sąrašų sudarymo

1. Išankstiniai rinkėjų sąrašai tikslinami perkeliant rinkėją iš vieno rinkimų apylinkės, savivaldybės rinkėjų sąrašo į kitą, išbraukiant ar įrašant rinkėją į Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašą.

2. Rinkėjas perkeliamas iš vieno rinkėjų sąrašo į kitą, jeigu paaiškėja, kad išankstiniame rinkėjų sąraše buvo klaidingai nurodytas rinkėjo gyvenamosios vietos adresas arba jis pasikeitė po sąrašo sudarymo.

3. Rinkėjo perkėlimą iš vienos rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašo į kitos rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą toje pačioje savivaldybėje tvarko savivaldybės rinkimų komisija ir apie rinkimų apylinkių rinkėjų sąrašuose padarytus pakeitimus praneša Vyriausiajai rinkimų komisijai. Rinkėjo perkėlimą iš vienos savivaldybės rinkėjų sąrašo į kitos savivaldybės rinkėjų sąrašą tvarko Vyriausioji rinkimų komisija savivaldybės rinkimų komisijos teikimu ir apie padarytus pakeitimus praneša savivaldybių rinkimų komisijoms. Rinkėją įrašyti arba išbraukti iš Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašo gali tik Vyriausioji rinkimų komisija šio įstatymo 24 straipsnyje nustatytais atvejais.

31 straipsnis. Rinkėjų, esančių kariniuose vienetuose, areštinėse, tardymo izoliatoriuose (sulaikymo namuose) ir bausmių vykdymo įstaigose, įrašymas į rinkėjų sąrašus

1. Rinkėjai, atliekantys privalomąją karo tarnybą, įrašomi į rinkimų apylinkės, kurios teritorijoje jie nuolat gyvena, kol buvo pašaukti į privalomąją karo tarnybą, rinkėjų sąrašą.

2. Rinkėjai, atliekantys tikrąją karo tarnybą, valstybės tarnybą ar dirbantys pagal darbo sutartis tarptautinėse karinėse operacijose užsienyje, įrašomi į rinkimų apylinkės, kurios teritorijoje jie deklaruoja gyvenamąją vietą, rinkėjų sąrašus.

3. Rinkėjai, esantys areštinėse, tardymo izoliatoriuose (sulaikymo namuose) ar bausmių vykdymo įstaigose, įrašomi į rinkimų apylinkės, kurios teritorijoje jie yra deklaravę gyvenamąją vietą, rinkėjų sąrašus. Jeigu toks asmuo nėra deklaravęs gyvenamosios vietos ir raštu prašo, jis įrašomas į rinkimų apylinkės, kurios teritorijoje yra jo bausmės vykdymo įstaiga, areštinė ar tardymo izoliatorius (sulaikymo namai), rinkėjų sąrašą. Asmuo, deklaravęs gyvenamąją vietą, kol pateko į areštinę, tardymo izoliatorių (sulaikymo namus) ar bausmės vykdymo įstaigą, negali būti įrašomas į rinkimų apylinkės, kurios teritorijoje yra jo bausmės vykdymo įstaiga, areštinė ar tardymo izoliatorius (sulaikymo namai), rinkėjų sąrašą.

32 straipsnis. Rinkėjų sąrašų tikslinimas sudarius galutinius rinkėjų sąrašus, taip pat rinkimų dieną

1. Jeigu į apylinkės rinkimų komisiją po galutinių rinkėjų sąrašų patvirtinimo, bet ne vėliau kaip iki rinkimų dienos 18 valandos kreipiasi į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą neįrašytas rinkėjas ir pateikia pasą, asmens tapatybės kortelę ar teisę nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje patvirtinantį dokumentą ir dokumentą, liudijantį jo deklaruotą gyvenamąją vietą šios rinkimų apylinkės teritorijoje, apylinkės rinkimų komisija įrašo rinkėją į papildomą rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą ir leidžia jam balsuoti Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka, o šio rinkėjo vardą, pavardę, asmens kodą, paso ar kito asmens tapatybę patvirtinančio dokumento numerį ir adresą tuoj pat praneša savivaldybės rinkimų komisijai. Savivaldybės rinkimų komisija patikrina, ar rinkėjas įrašytas į savivaldybės rinkėjų sąrašą, ir imasi priemonių užtikrinti, kad rinkėjas negalėtų du kartus balsuoti arba kad jo užpildyti rinkimų biuleteniai būtų skaičiuojami tik vieną kartą. Jeigu rinkėjas yra balsavęs du kartus, skaičiuojamas tik tas balsas, kuris pateko į rinkimų apylinkės balsadėžę. Kitas šio rinkėjo balsas, gautas paštu arba balsavus pagal papildomą rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą, neskaičiuojamas.

2. Rinkimų dieną Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka rinkėjas, kuris nėra balsavęs, gali balsuoti kitoje savo savivaldybės rinkimų apylinkėje, jei visos šios savivaldybės rinkimų apylinkės yra elektroninių ryšių priemonėmis prisijungusios prie elektroninio rinkėjų sąrašo ir apylinkių rinkimų komisijos gali patvirtinti, kad rinkėjas nėra balsavęs nė vienoje iš rinkimų apylinkių, o rinkimų apylinkės, į kurios rinkėjų sąrašą yra įrašytas šis rinkėjas, rinkimų komisija patvirtino, kad šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąraše yra padarytas įrašas apie šio rinkėjo atvykimą balsuoti į kitą rinkimų apylinkę ir rinkėjo balsas, jei bus gautas pašto voke, nebus skaičiuojamas.

33 straipsnis. Skundai dėl rinkėjų sąrašų

1. Rinkėjas arba atstovas rinkimams skundus dėl rinkėjų sąraše padarytų klaidų, dėl kurių rinkėjas šio įstatymo nustatyta tvarka neįrašytas į rinkėjų sąrašą arba įrašytas į kelis rinkėjų sąrašus, turi teisę pateikti apylinkės rinkimų komisijai likus ne mažiau kaip 7 dienoms iki rinkimų. Apylinkės rinkimų komisija skundą privalo išnagrinėti ir sprendimą priimti tuoj pat arba ne vėliau kaip per 2 dienas nuo skundo gavimo, jeigu iki rinkimų dienos liko daugiau kaip 10 dienų.

2. Apylinkės rinkimų komisijos sprendimas dėl šio straipsnio 1 dalyje nurodyto skundo per 3 dienas gali būti apskųstas atitinkamos apygardos administraciniam teismui. Teismas gautą skundą išnagrinėja per 2 dienas. Teismo sprendimas yra galutinis.

3. Praleidus nustatytus terminus pastaboms ir skundams pateikti, pastabos ir skundai nenagrinėjami.

4. Apie gautus skundus ir vykdant teismo sprendimus rinkėjų sąrašuose padarytas pataisas apylinkių rinkimų komisijos praneša savivaldybės rinkimų komisijai, o ši – Vyriausiajai rinkimų komisijai per kiek įmanoma trumpesnį laiką, bet ne vėliau kaip per 12 valandų.

PENKTASIS SKIRSNIS KANDIDATŲ KĖLIMAS

34 straipsnis. Kandidatų kėlimas

1. Kandidatus gali kelti partijos, įregistruotos pagal Politinių partijų įstatymą ne vėliau kaip likus 185 dienoms iki rinkimų ir atitinkančios Politinių partijų įstatymo nustatytus reikalavimus dėl partijos narių skaičiaus.

2. Partija kandidatus kelia pateikdama bendrą kandidatų į savivaldybės tarybos narius sąrašą, kuriame kandidatai surašyti pagal partijos nustatytą eilę. Iš viso partijos teikiamame kandidatų sąrašė kandidatai negali būti mažiau negu pusė ir du kartus daugiau negu iš viso renkama tos savivaldybės tarybos narių.

3. Kiekvienas asmuo, kuris atitinka šio įstatymo 2 straipsnyje nustatytus reikalavimus, gali išsikelti kandidatą, jeigu jo išsikėlimą parašais paremia ne mažiau kaip dešimt procentų skaičiuojant vienam savivaldybės tarybos nario mandatui, bet ne mažiau kaip 100 tos savivaldybės rinkėjų. Reikalingų surinkti parašų skaičių, nustatytą pagal paskutinių rinkimų rezultatus ir suapvalintą iki pirmųjų dviejų reikšminių skaitmenų, paskelbia Vyriausioji rinkimų komisija ne vėliau kaip likus 74 dienoms iki rinkimų.

35 straipsnis. Kandidatų į savivaldybės tarybos narius pareiškiniai dokumentai

1. Likus 65 dienoms iki rinkimų, prasideda kandidatų pareiškinių dokumentų įteikimo laikas. Šis laikas baigiasi 17 valandą likus 34 dienoms iki rinkimų.

2. Partija, prasidėjus kandidatų pareiškinių dokumentų įteikimo laikui, bet ne vėliau kaip likus 40 dienų iki rinkimų, turi įteikti Vyriausiajai rinkimų komisijai šiuos pareiškinius dokumentus:

1) pareiškimą dalyvauti rinkimuose;
2) savo registracijos dokumento nuorašą, taip pat gali pateikti partijos programą, rinkimų programą;

3) savivaldybių, kurių tarybų narių rinkimuose partija numato kelti kandidatus, sąrašą;
4) įgaliojimą atstovui rinkimams atstovauti partijai Vyriausiojoje rinkimų komisijoje, taip pat įgaliojimus atstovui rinkimams atstovauti partijai ir jos keliamiems kandidatams savivaldybių rinkimų komisijose;

5) dokumentą, patvirtinantį, kad yra sumokėtas rinkimų užstatas.

3. Jeigu partija paskutiniuose Seimo ar savivaldybių tarybų rinkimuose arba rinkimuose į Europos Parlamentą buvo iškėlus kandidatus arba kandidatų sąrašus, ji turi teisę pateikti Vyriausiajai rinkimų komisijai atitinkamos politinės kampanijos finansavimo ataskaitos kopiją.

4. Partija turi įteikti savivaldybės rinkimų komisijai šiuos pareiškinius dokumentus:

1) atstovo rinkimams pasirašytą keliamų kandidatų į savivaldybės tarybos narius sąrašą. Šio sąrašo formą nustato Vyriausioji rinkimų komisija;

2) keliamų kandidatų rašytinius sutikimus būti šios partijos iškeltais kandidatais šioje rinkimų apygardoje, paties kandidato užpildytą kandidato į savivaldybės tarybos narius anketą ir jo gyventojų pajamų mokesčio ir gyventojų turto deklaracijų, pateiktų valstybinei mokesčių inspekcijai, pagrindinių duomenų išrašus, patvirtintus mokesčių inspekcijos, kuriai deklaracijos buvo pateiktos, privačių interesų deklaraciją, taip pat Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytos formos pasižadėjimą laikytis draudimo papirkti rinkėjus ir rinkimų teisę turinčius asmenis. Kandidato privačių interesų deklaracijos duomenis savivaldybės rinkimų komisija ne vėliau kaip per 5 dienas pateikia Vyriausiajai rinkimų komisijai šios nustatyta tvarka;

3) Vyriausiosios rinkimų komisijos išduotą pažymą apie kandidatų sąrašus keliančios partijos įregistravimą dalyvauti šios savivaldybės tarybos rinkimuose ir pažymą apie šios partijos įregistravimą savarankiška politinės kampanijos dalyve;

4) Vyriausiosios rinkimų komisijos išduotą pažymą apie kandidatų į savivaldybės tarybos narius sąrašo įregistravimą savarankišku politinės kampanijos dalyviu arba pažymą apie tai, kad teikimas (prašymas) registruoti šį sąrašą savarankišku politinės kampanijos dalyviu nebuvo pateiktas.

5. Asmuo, nusprendęs išsikelti kandidatą į savivaldybės tarybos narius (toliau – pretendentas į kandidatus), prasidėjus kandidatų pareiškinių dokumentų įteikimo laikui, bet ne vėliau kaip likus 45 dienoms iki rinkimų, savivaldybės rinkimų komisijai turi įteikti šiuos pareiškinius dokumentus:

1) pareiškimą dėl išsikėlimo kandidatų;

2) paties užpildytą kandidato į savivaldybės tarybos narius anketą, jo gyventojų pajamų mokesčio ir gyventojų turto deklaracijų, pateiktų valstybinei mokesčių inspekcijai, pagrindinių duomenų išrašus, patvirtintus tos mokesčių inspekcijos, kuriai deklaracijos buvo pateiktos, privačių interesų deklaraciją, taip pat Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytos formos pasižadėjimą laikytis

draudimo papirkti rinkėjus ir rinkimų teisę turinčius asmenis. Kandidato privačių interesų deklaracijos duomenis savivaldybės rinkimų komisija ne vėliau kaip per 5 dienas pateikia Vyriausiajai rinkimų komisijai šios nustatyta tvarka;

3) dokumentą, patvirtinantį, kad yra sumokėtas rinkimų užstatas;

4) Vyriausiosios rinkimų komisijos išduotą pažymą apie kandidato į savivaldybės tarybos narius įregistravimą savarankišku politinės kampanijos dalyviu.

6. Be šio straipsnio 5 dalyje nurodytų pareiškinių dokumentų, pretendentas į kandidatus gali pateikti įgaliojimą atstovauti jam Vyriausiojoje rinkimų komisijoje ir tos savivaldybės rinkimų komisijoje, taip pat savo rinkimų programą.

7. Savivaldybės rinkimų komisija per 3 dienas nuo šio straipsnio 5 dalyje nurodytų dokumentų gavimo dienos įregistruoja asmenį pretendentu į kandidatus ir jam išduoda rinkėjų parašų rinkimo lapus. Rinkėjų parašų rinkimo lape turi būti šis tekstas ir lentelė rinkėjų duomenims:

„Aš, savivaldybės rinkėjas, patvirtinu, kad remiu
(savivaldybės pavadinimas)

..... išsikėlimą kandidatų į savivaldybės tarybos narius:

(vardas, pavardė)

Eil. Nr.	Rinkėjo pavardė, vardas	Rinkėjo asmens tapatybės kortelės, paso arba teisę nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje patvirtinančio dokumento numeris	Rinkėjo gimimo data	Rinkėjo gyvena- mosios vietos adresas	Rinkėjo parašas	Parašo data

8. Rinkėjų parašų rinkimo lapo apačioje turi būti nurodyta rinkėjų parašus rinkusio asmens vardas ir pavardė, paso ar asmens tapatybės kortelės arba teisę nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje patvirtinančio dokumento numeris, gyvenamosios vietos adresas, parašas ir parašo data.

9. Pretendentas į kandidatus, gavęs rinkėjų parašų rinkimo lapus, turi teisę per visuomenės informavimo priemonės daryti atitinkamus pranešimus ir organizuoti rinkėjų parašų rinkimą. Rinkėjų parašus turi teisę rinkti pats pretendentas į kandidatus arba jo pavedimu kitas rinkėjas. Rinkėjų parašus renkantis asmuo gali rinkti parašus tik už vieną pretendentą į kandidatus. Rinkėjas savo vardą ir pavardę rinkėjų parašų rinkimo lape įrašo pats ir pasirašo, kitus duomenis ir parašo datą gali įrašyti rinkėjų parašus renkantis asmuo. Jeigu rinkėjas dėl neįgalumo negali pats įrašyti savo duomenų ir pasirašyti, jo prašymu tai padaro kitas rinkėjas (išskyrus asmenį, renkantį parašus). Šis faktas turi būti pažymėtas atitinkamu įrašu rinkėjų parašų rinkimo lape ir patvirtintas rinkėjų parašus rinkusio rinkėjo parašu. Renkant rinkėjų parašus, draudžiama papirkti rinkėjus, atsilyginti ar žadėti atsilyginti už rinkėjo parašą, naudoti psichologinį ar kitokį smurtą ar kitaip paveikti rinkėjo valią pasirašyti ar nepasirašyti parašų rinkimo lape. Jeigu iki rinkimų likus ne daugiau kaip 41 diena nėra surinkta šio įstatymo nustatytas rinkėjų parašų skaičius, parašų rinkimas nutraukiamas ir pretendentas į kandidatus rinkėjų parašų rinkimo lapus (taip pat ir nepanaudotus) ne vėliau kaip likus 40 dienų iki rinkimų privalo grąžinti savivaldybės rinkimų komisijai. Savivaldybės rinkimų komisija surašo rinkėjų parašų lapų grąžinimo aktą. Šį aktą pasirašo ir pretendentas į kandidatus.

10. Gavusi parašų rinkimo lapus, savivaldybės rinkimų komisija ne vėliau kaip per 6 dienas juos patikrina ir suskaičiuoja šios savivaldybės rinkėjų, parėmusių šio kandidato išsikėlimą, parašų skaičių. Rinkimų teisės neturinčių asmenų, į tos savivaldybės rinkėjų sąrašą neįrašytų rinkėjų, neįrašiusių visų šio įstatymo nustatytų duomenų ar įrašiusių neteisingus duomenis rinkėjų parašai, taip pat už to paties kandidato parėmimą pasirašiusių daugiau kaip vieną kartą rinkėjų visi parašai neskaičiuojami.

11. Jeigu rinkėjų parašų rinkimo lapuose yra surinktas šio įstatymo nustatytas rinkimų apygardos rinkėjų parašų skaičius, savivaldybės rinkimų komisija teikia Vyriausiajai rinkimų komisijai pretendentą į kandidatus registruoti kandidatų į savivaldybės tarybos narius. Jeigu yra nustatoma, kad rinkėjų parašai suklastoti arba kad renkant parašus buvo paveikta rinkėjo valia ar kitaip pažeista parašų rinkimo tvarka, savivaldybės rinkimų komisija Vyriausiajai rinkimų komisijai siūlo pretendento į kandidatus neregistruoti kandidatų.

12. Kandidato į savivaldybės tarybos narius anketoje asmuo, keliamas ar išsikėlęs kandidatu į savivaldybės tarybos narius, pats turi įrašyti šiuos duomenis: vardą, pavardę, paso ar kito asmens tapatybę arba teisę dėl nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje patvirtinančio dokumento numerį, asmens kodą, gimimo datą, nuolatinės gyvenamosios vietos adresą, ar neturi nebaigtos atlikti teismo nuosprendžių paskirtos bausmės, ar jis nėra asmuo, atliekantis privalomąją karo arba alternatyviąją krašto apsaugos tarnybą, neišėjęs į atsargą ar pensiją profesinės karo tarnybos karys, statutinės institucijos ar įstaigos pareigūnas, kuriam pagal specialius įstatymus ar statutus apribota teisė dalyvauti politinėje veikloje, ar eina pareigas, nesuderinamas su savivaldybės tarybos nario pareigomis, taip pat ar yra kitos valstybės renkamos valdžios institucijos narys, atsakyti į šio įstatymo 89 straipsnyje nurodytus klausimus ir pasirašyti. Jeigu kandidatas į savivaldybės tarybos narius yra kitos valstybės pilietis, jis taip pat turi nurodyti, ar jo pasyvioji rinkimų teisė nėra apribota valstybėje, kurios pilietis jis yra. Kandidato į savivaldybės tarybos narius anketoje taip pat gali būti pateikiama ir kitų Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytų papildomų klausimų, į kuriuos asmuo gali ir neatsakyti.

13. Pareiškiniai dokumentai rinkimų komisijoms gali būti pateikiami elektroniniu būdu. Rinkėjai taip pat gali Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka elektroniniu būdu savo parašais paremti asmens išsikėlimą kandidatu.

36 straipsnis. Kandidatų registravimas

1. Prasidėjus kandidatų registravimo laikui, Teisingumo ministerija per vieną dieną Vyriausiosios rinkimų komisijos reikalavimu raštu praneša, kokios partijos yra įregistruotos, kokių partijų narių skaičius atitinka įstatymų reikalavimus, kokių partijų veikla yra sustabdyta ar nutraukta.

2. Gavusi partijos pareiškinius dokumentus, Vyriausioji rinkimų komisija turi ne vėliau kaip kitą darbo dieną kreiptis į Teisingumo ministeriją dėl partijos registracijos fakto patvirtinimo. Teisingumo ministerija per 2 dienas turi raštu atsakyti Vyriausiajai rinkimų komisijai. Patikrinusi partijos pateiktus pareiškinius dokumentus ir nustačiusi, kad jie atitinka šio įstatymo reikalavimus, Vyriausioji rinkimų komisija per 7 dienas po pareiškinių dokumentų gavimo kandidatų sąrašus keliančios partijos atstovui rinkimams išduoda pažymą apie kandidatų sąrašus keliančios partijos įregistravimą dalyvauti rinkimuose.

3. Tikrindama kandidato užpildytus pareiškinius dokumentus, savivaldybės rinkimų komisija nustato, ar kandidatas atitinka šio įstatymo 2 straipsnio reikalavimus. Prireikus Vyriausioji rinkimų komisija gali kreiptis pagalbos į Užsienio, Vidaus reikalų, Teisingumo ministerijas, Juridinių asmenų registrą ar kitas valstybės institucijas, kad šios praneštų reikšmingus kandidato registravimui duomenis. Toks Vyriausiosios rinkimų komisijos prašymas turi būti nagrinėjamas ypatingos skubos tvarka, o rašytinis atsakymas turi būti duotas per 7 dienas, bet ne vėliau kaip likus 32 dienoms iki rinkimų.

4. Patikrinusi pateiktus pareiškinius dokumentus ir nustačiusi, kad jie atitinka šio įstatymo reikalavimus, savivaldybės rinkimų komisija sprendimą įregistruoti kandidatą turi priimti per 10 dienų po pareiškinių dokumentų pateikimo, bet ne vėliau kaip likus 31 dienai iki rinkimų.

5. Jeigu yra pareiškinių dokumentų trūkumų, rinkimų komisija apie tai nedelsdama praneša atitinkamam atstovui rinkimams.

6. Jeigu po kandidato įregistravimo Vyriausioji rinkimų komisija nustato, kad šis kandidatas neatitinka šio įstatymo 2 straipsnyje nustatytų reikalavimų, arba jeigu kandidatas atsisako pateikti šio įstatymo 35 straipsnio 4 dalies 2 punkte arba 5 dalies 2 punkte nurodytus dokumentus ar pasižadėjimą laikytis draudimo papirkti rinkėjus ir rinkimų teisę turinčius asmenis arba šiuos dokumentus pateikia klaidingus ar jų nepateikia Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytu laiku, arba jeigu partija, kandidatas yra šiurkščiai pažeidęs šio įstatymo 6 straipsnio 1 dalies nuostatas, Vyriausioji rinkimų komisija panaikina atitinkamai to kandidato registravimą arba atšaukia tos partijos kandidatų sąrašą (jungtinio sąrašo) paskelbimą.

37 straipsnis. Atstovai rinkimams

1. Paskelbus savivaldybių tarybų rinkimų datą, partijų įgaliojimus atstovauti joms rinkimų komisijose Vyriausioji rinkimų komisija pradeda priimti kitą dieną po to, kai buvo sudaryta atitinkama rinkimų komisija. Išsikėlę kandidatai, išsikėlę ir į sąrašą susijungę kandidatai įgaliojimus atstovauti jiems rinkimų komisijoje Vyriausiajai rinkimų komisijai gali pateikti atitinkamai kitą dieną po pareiškinių dokumentų įteikimo ar susijungimo į kandidatų sąrašą. Vyriausioji rinkimų komisija ne vėliau kaip per 3 dienas įregistruoja atstovo rinkimams įgaliojimą ir išduoda jam atstovo rinkimams

pažymėjimą. Atstovo rinkimams įgaliojimo ir atstovo rinkimams pažymėjimo galiojimas pasibaigia praėjus 20 dienų po galutinių rinkimų rezultatų paskelbimo.

2. Vyriausiojoje rinkimų komisijoje ar savivaldybės rinkimų komisijoje atstovas rinkimams visais klausimais atstovauja jį tam įgaliojusiai partijai ar išsikėlusiam kandidatui. Rinkimų komisijos posėdžiuose atstovas rinkimams turi patarimojo balso teisę ir teisę pareikšti atskirąją nuomonę visais svarstomais klausimais. Atstovas rinkimams savivaldybės, kurios rinkimų komisijoje jis įgaliotas atstovauti, teritorijoje turi visas rinkimų stebėtojo teises.

3. Jeigu iki rinkimų dienos partija, išsikėlęs kandidatas panaikina savo atstovo rinkimams įgaliojimą, apie tai nedelsiant turi būti raštu pranešta Vyriausiajai rinkimų komisijai. Ši nedelsdama panaikina atstovo rinkimams įgaliojimo registravimą ir išduoto atstovo rinkimams pažymėjimo galiojimą. Kito atstovo rinkimams paskyrimui, šio atstovo rinkimams įgaliojimo registravimui ir atstovo rinkimams pažymėjimo išdavimui taikomos šio įstatymo nuostatos.

38 straipsnis. Rinkimų užstatas

1. Rinkimų užstatas išsikėlusiam kandidatui, vienos politinės partijos keliamų kandidatų sąrašui vienoje savivaldybėje įregistruoti yra paskutinio paskelbto šalies ūkio darbuotojų vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio (toliau – VMDU) dydžio.

2. Rinkimų užstatas pakeisti vieno kandidato vietą kandidatų sąrašė, įrašyti į kandidatų sąrašą naują kandidatą – 0,5 VMDU, išsikėlusiam kandidatui susijungti su kitais išsikėlusiais kandidatais į jungtinį sąrašą, sujungti politinės partijos iškeltus kandidatų sąrašus – po 0,3 VMDU už kiekvieną sujungiamą sąrašą ar išsikėlusį kandidatą.

3. Rinkimų užstatą įregistruoti kandidatų sąrašą nustatomi du kartus didesni tai partijai, kuri paskutiniuose Seimo arba savivaldybių tarybų rinkimuose ar rinkimuose į Europos Parlamentą buvo iškėlusį kandidatus arba kandidatų sąrašą (sąrašus) ir nepateikė įstatymų nustatyta tvarka paskelbti spaudoje lėšų šaltinių ir jų panaudojimo rinkimų agitacijai ataskaitos.

4. Pasibaigus politinės kampanijos laikotarpiui, Vyriausioji rinkimų komisija grąžina rinkimų užstatus juos sumokėjusioms partijoms ar išsikėlusiems kandidatams, jeigu yra pateiktos jų politinės kampanijos finansavimo ataskaitos.

5. Panaikinus kandidato registravimą, atšaukus partijos kandidatų sąrašą (jungtinio sąrašą) paskelbimą šio įstatymo 36 straipsnio 6 dalyje nustatytais pagrindais arba neįregistravus kandidatų sąrašą (jungtinio sąrašą) dėl pavėluotai pateiktų pareiškinų dokumentų, rinkimų užstatas negrąžinamas.

6. Negrąžintinus rinkimų užstatus Vyriausioji rinkimų komisija perveda į valstybės biudžetą.

39 straipsnis. Draudimas vienam asmeniui būti kandidatų keliuose kandidatų sąrašuose

1. Kiekvienas partijos keliamas kandidatas gali būti įrašytas tik į vieną kandidatų sąrašą. Išsikėlę kandidatai gali jungtis į išsikėlusių kandidatų sąrašus. Išsikėlęs kandidatas gali būti tik viename išsikėlusių kandidatų jungtiniame sąrašė.

2. Kandidatas, kuris yra įrašytas daugiau kaip į vienos partijos kandidatų sąrašą arba kuris yra iškeltas partijos ir išsikėlęs kandidatu, arba kuris įrašytas daugiau kaip į vieną partijų jungtinį kandidatų sąrašą ar daugiau kaip į vieną išsikėlusių kandidatų jungtinį sąrašą, privalo pasirinkti, kuriame kandidatų sąrašė jis dalyvaus rinkimuose, arba pasirinkti, kad rinkimuose dalyvaus kaip išsikėlęs kandidatas, ir ne vėliau kaip per 3 dienas apie tai raštu pranešti Vyriausiajai rinkimų komisijai. Vyriausioji rinkimų komisija kandidatų sąrašus pagal šioje dalyje nustatyta tvarka pateiktus pranešimus patikslina per 5 dienas, bet ne vėliau kaip likus 35 dienoms iki rinkimų. Jeigu kandidatas neįvykdo šioje dalyje nustatytos pareigos, Vyriausioji rinkimų komisija jį išbraukia iš kandidatų.

40 straipsnis. Jungtiniai kandidatų sąrašai. Išsikėlusių kandidatų jungimasis į sąrašus

1. Likus ne mažiau kaip 35 dienoms iki rinkimų, partijos gali sudaryti koalicijas ir sujungti iškeltų kandidatų sąrašus į jungtinį kandidatų sąrašą, kuriame kandidatai surašyti pagal iš naujo nustatytą eilę. Partijų jungtiniame kandidatų sąrašė kandidatų negali būti mažiau negu pusė ir du kartus daugiau negu renkama savivaldybės tarybos narių. Partijų koalicijos pavadinime turi būti žodis „koalicija“ ir negali būti nuorodų į partijų, neįeinančių į koaliciją, pavadinimus ar išsikėlusių kandidatų pavardes. Partijų kandidatų jungtinis sąrašas laikomas vienu sąrašū. Ta pati partija vienoje savivaldybėje negali dalyvauti daugiau kaip vienoje koalicijoje.

2. Išsikėlę kandidatai gali jungtis į išsikėlusių kandidatų jungtinius sąrašus. Išsikėlusių kandidatų jungtiniame sąrašė turi būti ne mažiau kaip 2 išsikėlę kandidatai, o išsikėlęs kandidatas gali būti tik viename jungtiniame sąrašė.

3. Partijų jungtiniam kandidatų sąrašui sudaryti arba išsikėlusiems kandidatams susijungti į išsikėlusių kandidatų jungtinį sąrašą atitinkami atstovai rinkimams privalo savivaldybės rinkimų komisijai pateikti prašymą dėl partijų iškeltų kandidatų sąrašų sujungimo arba prašymą dėl išsikėlusių kandidatų susijungimo į išsikėlusių kandidatų jungtinį sąrašą. Partijų atstovų rinkimams prašyme dėl partijų iškeltų kandidatų sąrašų sujungimo nurodomas partijų koalicijos pavadinimas, kurios koalicijos dalyvės rinkimų numeris pasirenkamas koalicijos rinkimų numeriu. Kartu su prašymu dėl partijų iškeltų kandidatų sąrašų sujungimo pateikiamas partijų jungtinis kandidatų sąrašas ir dokumentas, patvirtinantis, kad yra sumokėtas šio įstatymo 38 straipsnyje nustatytas atitinkamas rinkimų užstatas. Išsikėlusių kandidatų atstovų rinkimams prašyme dėl išsikėlusių kandidatų susijungimo į išsikėlusių kandidatų jungtinį sąrašą nurodomi išsikėlę kandidatai iš eilės, kurią tarpusavio susitarimu patys nusistato, ir šio jungtinio sąrašo pavadinimas. Išsikėlusių kandidatų jungtinio sąrašo pavadinime turi būti žodis „koalicija“ ir negali būti nuorodų į partijų pavadinimus arba į išsikėlusių kandidatų, neįeinančių į šį sąrašą, pavardes.

41 straipsnis. Pareiškinių dokumentų atšaukimas ir papildymas

1. Partija, partijų koalicija, kandidatas ne vėliau kaip likus 25 dienoms iki rinkimų turi teisę atšaukti visus savo pareiškinius dokumentus ar jų dalį. Apie tai partija ar partijų koalicija Vyriausiajai rinkimų komisijai turi pranešti pareiškimu, o kandidatas – notarine tvarka patvirtintu pareiškimu ir informuoti atitinkamus atstovus rinkimams Vyriausiojoje rinkimų komisijoje. Naujus pareiškinius dokumentus keičiant kandidatų eilę kandidatų sąrašė arba keliant naujus kandidatus galima teikti iki šio įstatyme nustatyto pareiškinių dokumentų įteikimo laiko pabaigos.

2. Jeigu pareiškinius dokumentus atšaukia išsikėlęs kandidatas, esantis išsikėlusių kandidatų jungtiniame sąrašė, ar partija – koalicijos dalyvė, išsikėlęs kandidatas išbraukiamas iš išsikėlusių kandidatų jungtinio sąrašo, o partijos – koalicijos dalyvės iškelti kandidatai išbraukiami iš partijų jungtinio kandidatų sąrašo ir, jei koalicijos pavadinime yra nuoroda į tos partijos pavadinimą, keičiamas koalicijos pavadinimas. Apie pareiškinių dokumentų atšaukimą išsikėlęs kandidatas, partija – koalicijos dalyvė privalo raštu pranešti atitinkamiems atstovams rinkimams Vyriausiojoje rinkimų komisijoje. Jeigu, atšaukus pareiškinius dokumentus, išsikėlusių kandidatų jungtiniame sąrašė lieka vienas kandidatas arba partijų jungtiniame kandidatų sąrašė lieka tik vienos partijos iškelti kandidatai, jie rinkimuose dalyvauja tik kaip šios partijos kandidatai arba kaip išsikėlęs kandidatas.

3. Jeigu, atšaukus pareiškinius dokumentus ar panaikinus kandidatų įregistravimą partijos kandidatų sąrašė arba partijų jungtiniame kandidatų sąrašė kandidatų lieka mažiau negu pusė toje savivaldybėje renkama savivaldybės tarybos narių, panaikinamas visų šio sąrašo kandidatų registravimas.

42 straipsnis. Kandidatų ir kandidatų sąrašų paskelbimas. Rinkimų agitacijos pradžia. Rinkimų numeriai

1. Likus ne mažiau kaip 30 dienų iki rinkimų, Vyriausioji rinkimų komisija paskelbia kiekvienoje savivaldybėje rinkimuose dalyvaujančių partijų, partijų koalicijų, išsikėlusių kandidatų, išsikėlusių kandidatų jungtinius sąrašus, partijoms burtais nustatytus rinkimų numerius, išsikėlusiems kandidatams burtais rezervuotus rinkimų numerius, kandidatų sąrašus ir kandidatus.

2. Partijų rinkimų numeriai visose savivaldybėse yra tie patys. Konkrečius išsikėlusių kandidatų rinkimų numerius iš išsikėlusiems kandidatams rezervuotųjų burtais nustato savivaldybių rinkimų komisijos Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka. Partijų jungtinio kandidatų sąrašo numerį partijos – koalicijos dalyvės pasirenka iš joms nustatytų rinkimų numerių bendru sutarimu. Jeigu koalicijos dalyvės rinkimų numerio nepasirenka, Vyriausioji rinkimų komisija partijų jungtiniam kandidatų sąrašui suteikia mažiausią iš koalicijos dalyvėms burtais nustatytų numerių.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nustatytu laiku savivaldybės rinkimų komisija atitinkamam atstovui rinkimams perduoda kandidatų į savivaldybės tarybos narius pažymėjimus su juose įrašytais kandidatų rinkimų numeriais. Kandidatų sąrašė esančio kandidato rinkimų numeris jo suteikimo metu yra tapatus kandidato eilės numeriui keliamų kandidatų sąrašė (jungtiniame sąrašė). Kandidato rinkimų numeris nekeičiamas iki galutinių rinkimų rezultatų paskelbimo.

4. Likus ne mažiau kaip 18 dienų iki rinkimų, savivaldybės rinkimų komisija paskelbia rinkimuose dalyvaujančių išsikėlusių kandidatų, išsikėlusių kandidatų jungtinius sąrašus, partijų kandidatų sąrašus (jungtinius sąrašus) ir kandidatų rinkimų numerius.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS

KANDIDATŲ Į SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ NARIUS GARANTIJOS

43 straipsnis. Kandidatų teisė pasisakyti susirinkimuose, naudotis visuomenės informavimo priemonėmis

1. Vyriausiajai rinkimų komisijai paskelbus kandidatų sąrašus ir kandidatus, kandidatai rinkimų apygardose turi lygią teisę pasisakyti rinkėjų ir kitokiuose susirinkimuose, pasitarimuose, posėdžiuose, visuomenės informavimo priemonėse ir skelbti savo ar juos iškėlusios partijos rinkimų programą.

2. Valstybės, savivaldybių institucijų ir įstaigų vadovai turi padėti kandidatams organizuoti susitikimus su rinkėjais ir gauti reikiamą informaciją, išskyrus informaciją, kurios skelbimas apribotas pagal įstatymus ir kitus teisės aktus.

44 straipsnis. Atsakomybė už šio įstatymo pažeidimą

Asmenys, smurtu, apgaule, grasinimais, papirkimu arba kitu būdu trukdantys rinkėjams įgyvendinti rinkimų teisę, organizuoti ir vykdyti rinkimų agitaciją ar pažeidę jos tvarką, paskelbę arba kitaip platinę melagingus duomenis apie kandidatą ar trukdę jam susitikti su rinkėjais arba kitaip pažeidę šį įstatymą, taip pat rinkimų komisijų nariai ar kiti pareigūnai, suklastoję, sugadinę, sunaikinę, pagrobę ar paslėpę rinkimų dokumentus, neteislingai suskaičiavę balsus, pažeidę balsavimo slaptumą arba kitaip pažeidę šį įstatymą, atsako pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.

45 straipsnis. Kandidatų atostogos

1. Kandidatas, Vyriausiajai rinkimų komisijai paskelbus kandidatų sąrašus ir kandidatus, ne ilgiau kaip 30 dienų jo rašytiniu prašymu atleidžiamas nuo darbo ar tarnybinių pareigų. Prašymas atleisti nuo darbo ar tarnybinių pareigų pateikiamas asmeniui, turinčiam teisę suteikti atostogas.

2. Šio straipsnio 1 dalies nuostatos netaikomos kandidatui, kuris eina Respublikos Prezidento ar Seimo nario pareigas. Kandidato, kuris eina Vyriausybės nario pareigas, atleidimo nuo tarnybinių pareigų tvarka nustatyta Vyriausybės įstatyme.

46 straipsnis. Kandidatų neliečiamybė

1. Kandidatas, Vyriausiajai rinkimų komisijai paskelbus kandidatų sąrašus ir kandidatus, iki įsigalioja galutiniai rinkimų rezultatai, be Vyriausiosios rinkimų komisijos sutikimo negali būti traukiamas baudžiamojon atsakomybėn, suimtas, negali būti kitaip suvaržyta jo laisvė.

2. Šio straipsnio 1 dalies nuostatos netaikomos kandidatui, kuris eina Seimo nario ar Vyriausybės nario pareigas. Šių asmenų neliečiamybės klausimas rinkimų kampanijos metu sprendžiamas Konstitucijos ir įstatymų nustatyta tvarka.

SEPTINTASIS SKIRSNIS

RINKIMŲ AGITACIJA

47 straipsnis. Rinkimų agitacijos pagrindai

1. Rinkimų agitaciją reglamentuojančios šio įstatymo nuostatos taikomos nuo rinkimų datos paskelbimo. Rinkimų agitacijos išlaidos ir politinės reklamos išlaidos turi būti įstatymų nustatyta tvarka deklaruotos ir negali viršyti pagal įstatymus nustatyto didžiausio leistino politinės kampanijos išlaidų dydžio.

2. Rinkimų agitacija gali būti bet kokių formų ir būdų, išskyrus tuos, kurie pažeidžia Konstituciją ir įstatymus, prieštarauja moralei, teisingumui ar visuomenės darnai, neatitinka sąžiningų ir garbingų rinkimų.

3. Politinės reklamos žymėjimo reikalavimai nustatomi įstatymuose, politinės reklamos žymėjimo tvarką nustato Vyriausioji rinkimų komisija.

48 straipsnis. Naudojimosi visuomenės informavimo priemonėmis sąlygos ir tvarka

1. Vyriausiajai rinkimų komisijai paskelbus kandidatų sąrašus ir kandidatus, kandidatams suteikiama teisė nemokamai naudotis valstybinėmis visuomenės informavimo priemonėmis.

2. Rinkimų agitacijai skirtų laidų rengimo taisyklės patvirtina, konkrečią Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos laidų trukmę ir laiką nustato Vyriausioji rinkimų komisija, suderinusi su Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos vadovu. Ši komisija laidų laiką paskirsto taip, kad nebūtų pažeisti kandidatų ir kandidatų sąrašų lygiateisiškumo principai.

3. Kandidatų diskusijos per radiją ir televiziją finansuojamos valstybės biudžeto lėšomis iš Vyriausiajai rinkimų komisijai skirtų asignavimų.

4. Vyriausioji rinkimų komisija:

1) įstatymų nustatyta tvarka parenka diskusijų laidų rengėjus ir transliuotojus;

2) patvirtina diskusijų rengimo taisykles.

5. Diskusijose dalyvaujančių savarankiškų politinės kampanijos dalyvių grupės (iš 2 ir daugiau asmenų) sudaromos tarpusavio susitarimu, o kai jo nėra, – burtais.

6. Savo iniciatyva diskusijų laidas, laikydamiesi Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo bei finansavimo kontrolės įstatymo 18 straipsnio 2 dalies nuostatų, turi teisę rengti visi transliuotojai. Jiems netaikomos kitos šiame straipsnyje nustatytos sąlygos.

7. Išsikėlusio kandidato, kandidatų sąrašo rinkimų programą Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka paskelbia savivaldybės rinkimų komisija per 20 dienų nuo šios programos pateikimo. Rinkimų programa, kuri savivaldybės rinkimų komisijai pateikta pavėluotai ir dėl to nebuvo paskelbta, negali būti skelbiama rinkimų agitacijos draudimo laikotarpiu ir po rinkimų.

8. Rinkimų programų spausdinimo tvarką nustato Vyriausioji rinkimų komisija. Kandidatų sąrašo rinkimų programa neskelbiama po rinkimų dienos ir rinkimų agitacijos draudimo laikotarpiu.

9. Išorinė politinė reklama šiame įstatyme suprantama kaip vaizdo ar garso priemonėmis viešai skleidžiama politinė reklama. Išorine politine reklama taip pat laikoma politinė reklama, skelbiama viešose vietose, pastatuose, transporto priemonėse.

10. Draudžiama įrengti ir skleisti išorinę politinę reklamą:

1) ant statinių, kuriuose yra valstybės valdžios, teisėsaugos, kitos valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos;

2) valstybės ar savivaldybių įmonėms priklausančiose transporto priemonėse ir ant jų;

3) automobilių keliuose ir jų sanitarinės apsaugos zonose, taip pat gatvėse ir prie jų, jeigu ji gali užstoti technines eismo reguliavimo priemones, kelio ženklus, pabloginti matomumą, akinti eismo dalyvius, atitraukti jų dėmesį ir taip kelti pavojų eismo dalyviams; taip pat draudžiama naudoti reklamą, imituojančią kelio ženklus;

4) ant skulptūrų ir paminklų;

5) 50 metrų atstumu aplink pastatą, kuriame yra balsavimo patalpa;

6) neturint žemės, statinių ar kitų objektų, ant kurių ar kuriuose ji įrengiama, savininko sutikimo;

7) vietose, kurios nenumatytos šio straipsnio 11 dalyje nustatyta tvarka.

11. Išorinė politinė reklama saugomose teritorijose ir nekilnojamosiose kultūros vertybėse, taip pat jų teritorijose leidžiama tik suderinus su valstybės įstaiga, atsakinga už kultūros vertybių apsaugą, ir saugomos teritorijos steigėjo įgaliota įstaiga.

12. Pareiga nuimti išorinę politinę reklamą iki prasidedant įstatymų nustatytam laikui, kai rinkimų agitacija draudžiama, tenka išorinę politinę reklamą paskelbusiam asmeniui.

13. Asmenys, pažeidę šiame straipsnyje nustatytus išorinės politinės reklamos įrengimo ir skleidimo, taip pat rinkimų agitacijos tvarkos reikalavimus, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

14. Visus ginčus dėl rinkimų agitacijos ir politinės reklamos skleidimo sprendžia Vyriausioji rinkimų komisija, vadovaudamasi šiuo įstatymu.

49 straipsnis. Kandidatą kompromituojančios medžiagos skelbimas ir kandidato atsakomoji nuomonė

1. Jeigu, Vyriausiajai rinkimų komisijai paskelbus kandidatų sąrašus ir kandidatus, visuomenės informavimo priemonė paskelbia kandidatą kompromituojančią medžiagą (vėliausiai tokius duomenis galima skelbti visuomenės informavimo priemonėje, kuri leidžiama daugiau kaip tris kartus per savaitę, – likus 5 dienoms iki rinkimų, kitose visuomenės informavimo priemonėse – likus 10 dienų iki rinkimų, bet visais atvejais kompromituojanti medžiaga apie kandidatą gali būti paskelbta ne vėliau kaip priešpaskutiniame iki rinkimų visuomenės informavimo priemonės leidinyje), ji privalo suteikti galimybę tam kandidatui pareikšti atsakomąją nuomonę. Kandidato atsakomąją nuomonę

sudaro paskelbtos kompromituojančios medžiagos trumpas išdėstymas ir kandidato atsakymas. Kandidato atsakomoji nuomonė paprastai negali būti daugiau kaip tris kartus ilgesnė už kompromituojančią medžiagą. Visuomenės informavimo priemonė kandidato atsakomąją nuomonę turi paskelbti ne vėliau kaip per 7 dienas po to, kai ji buvo pareikšta, ir ne vėliau kaip likus 2 dienoms iki draudimo vykdyti rinkimų agitaciją pradžios. Jeigu visuomenės informavimo priemonė negali per šio įstatymo nustatytą laikotarpį pati paskelbti atsakomąją nuomonę, ji turi pasirūpinti savo lėšomis paskelbti kandidato atsakomąją nuomonę kitoje visuomenės informavimo priemonėje.

2. Kandidatą kompromituojančia medžiaga pripažįstama tokia medžiaga, kuria siekiama paveikti rinkėjus, kad šie nebalsuotų už konkretų kandidatą, ir kurioje pranešama kandidatą neigiamai apibūdinanti žinia. Visuomenės informavimo priemonės paskelbta nuomonė (skirtingai nuo žinios, nuomonei netaikomi tiesos kriterijai) apie kandidatą, taip pat ir neigiama, nepripažįstama kompromituojančia medžiaga ir nesuteikia kandidatui teisės reikalauti paskelbti atsakomąją nuomonę. Kandidato reikalavimas paskelbti atsakomąją nuomonę taip pat gali būti netenkinamas, jeigu medžiaga paskelbta ne apie kandidatą asmeniškai; apie kandidatą paskelbta medžiaga nėra kompromituojanti; kompromituojančią medžiagą apie kandidatą paskelbė jis pats arba kitas tame pačiame kandidatų sąrašė iškelto arba tos pačios partijos iškelto kandidatas, arba išsikėlęs kandidatas; paskelbtoje medžiagoje nėra jokių kandidatų apibūdinančių žinių; kandidatas jau pasinaudojo atsakomosios nuomonės teise.

3. Jeigu kandidatas laiku pateikė visuomenės informavimo priemonei atsakomąją nuomonę, bet ji nebuvo paskelbta, kandidato atsakomoji nuomonė Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu skelbiama per Lietuvos nacionalinį radiją ar televiziją ir už tai apmokama pagal reklamos skelbimų įkainius. Šiuo atveju visuomenės informavimo priemonė privalo Vyriausiajai rinkimų komisijai sumokėti dvigubą šio paskelbimo kainą.

4. Jeigu kompromituojanti medžiaga apie kandidatą buvo paskelbta šio įstatymo uždraustu laiku, kandidato atsakomoji nuomonė Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu skelbiama per Lietuvos nacionalinį radiją ar televiziją ir už tai apmokama pagal reklamos skelbimų įkainius. Šiuo atveju visuomenės informavimo priemonė privalo Vyriausiajai rinkimų komisijai sumokėti trigubą šio paskelbimo kainą.

5. Visais atvejais atsakomoji nuomonė neskelbiama rinkimų agitacijos draudimo laikotarpiu. Atsakomosios nuomonės paskelbimas neatleidžia visuomenės informavimo priemonės nuo atsakomybės pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.

6. Kai kandidato atsakomoji nuomonė skelbiama Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu, šio įstatymo nustatyta paskelbimo kaina ne ginčo tvarka išieškoma iš tos visuomenės informavimo priemonės, kuri kandidatą kompromituojančią medžiagą paskelbė šio įstatymo uždraustu laiku arba pati laiku nepaskelbė kandidato atsakomosios nuomonės.

50 straipsnis. Partiją, iškėlusią kandidatų sąrašus, kompromituojančios medžiagos skelbimas ir atsakomoji nuomonė

1. Jeigu, Vyriausiajai rinkimų komisijai paskelbus kandidatų sąrašus ir kandidatus, visuomenės informavimo priemonė paskelbia partiją, iškėlusią kandidatų sąrašus, kompromituojančią medžiagą (vėliausiai tokius duomenis galima skelbti visuomenės informavimo priemonėje, kuri leidžiama daugiau kaip tris kartus per savaitę, – likus 5 dienoms iki rinkimų, kitose visuomenės informavimo priemonėse – likus 10 dienų iki rinkimų, bet visais atvejais kompromituojanti medžiaga apie partiją, iškėlusią kandidatų sąrašą, gali būti paskelbta ne vėliau kaip priešpaskutiniame iki rinkimų visuomenės informavimo priemonės leidinyje), ji privalo suteikti galimybę partijai (vienam iš jos skyrių) pareikšti atsakomąją nuomonę. Atsakomąją nuomonę sudaro paskelbtos kompromituojančios medžiagos trumpas išdėstymas ir atsakymas. Atsakomoji nuomonė paprastai negali būti daugiau kaip tris kartus ilgesnė už kompromituojančią medžiagą. Visuomenės informavimo priemonė atsakomąją nuomonę turi paskelbti ne vėliau kaip per 7 dienas po to, kai ji buvo pareikšta, ir ne vėliau kaip likus 2 dienoms iki draudimo vykdyti rinkimų agitaciją pradžios. Jeigu visuomenės informavimo priemonė negali per šio įstatymo nustatytą laikotarpį pati paskelbti atsakomąją nuomonę, ji turi pasirūpinti savo lėšomis paskelbti atsakomąją nuomonę kitoje visuomenės informavimo priemonėje.

2. Kandidatų sąrašą iškėlusią partiją kompromituojanti medžiaga yra tokia medžiaga, kuria siekiama paveikti rinkėjus, kad šie nebalsuotų už konkrečios partijos iškelto kandidatus, ir kurioje pranešama partiją (jos skyrių) neigiamai apibūdinanti žinia. Visuomenės informavimo priemonės paskelbta nuomonė (skirtingai nuo žinios, nuomonei netaikomi tiesos kriterijai) apie partiją, taip pat ir

neigiama, nepripažįstama kompromituojančia medžiaga ir nesuteikia teisės reikalauti paskelbti atsakomąją nuomonę. Reikalavimas paskelbti atsakomąją nuomonę taip pat gali būti netenkinamas, jeigu medžiaga paskelbta ne apie tą partiją; paskelbta medžiaga nėra kompromituojanti; kompromituojančią medžiagą apie partiją paskelbė jos pačios iškeltas kandidatas; medžiagoje nėra jokių partiją apibūdinančių žinių; partija (jos skyrius) jau pasinaudojo atsakomosios nuomonės teise.

3. Atsakomąją nuomonę partija visuomenės informavimo priemonei pateikia per savo atstovą rinkimams Vyriausiojoje rinkimų komisijoje arba per savo atstovą rinkimams savivaldybės rinkimų komisijoje. Jeigu atstovas rinkimams laiku pateikė visuomenės informavimo priemonei atsakomąją nuomonę, bet ji nebuvo paskelbta, atsakomoji nuomonė Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu skelbiama per Lietuvos nacionalinį radiją ar televiziją ir už tai apmokama pagal reklamos skelbimų įkainius. Šiuo atveju visuomenės informavimo priemonė privalo Vyriausiajai rinkimų komisijai sumokėti dvigubą šio paskelbimo kainą.

4. Jeigu kandidatų sąrašą iškėlusią partiją kompromituojanti medžiaga buvo paskelbta šio įstatymo uždraustu laiku, atsakomoji nuomonė Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu skelbiama per Lietuvos nacionalinį radiją ar televiziją ir už tai apmokama pagal reklamos skelbimų įkainius. Šiuo atveju visuomenės informavimo priemonė privalo Vyriausiajai rinkimų komisijai sumokėti trigubą šio paskelbimo kainą.

5. Visais atvejais atsakomoji nuomonė neskelbiama rinkimų agitacijos draudimo laikotarpiu. Atsakomosios nuomonės paskelbimas neatleidžia visuomenės informavimo priemonės nuo atsakomybės pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.

6. Kai atsakomoji nuomonė skelbiama Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu, šio įstatymo nustatyta paskelbimo kaina ne ginčo tvarka išieškoma iš tos visuomenės informavimo priemonės, kuri kandidatų sąrašą iškėlusią partiją kompromituojančią medžiagą paskelbė šio įstatymo uždraustu laiku arba pati laiku nepaskelbė atsakomosios nuomonės.

51 straipsnis. Draudimas vykdyti rinkimų agitaciją naudojantis tarnybine padėtimi

1. Bet kam draudžiama naudotis tarnybine padėtimi valstybės ar savivaldybių institucijose, įstaigose ar organizacijose, taip pat Lietuvos nacionaliniame radijuje ir televizijoje, regioniniuose transliuotojuose ar savivaldybių visuomenės informavimo priemonėse vykdant rinkimų agitaciją, pavesti tai daryti kitiems asmenims ar kaip nors kitaip naudojantis tarnybine padėtimi bandyti paveikti rinkėjų valią. Valstybės, savivaldybių pareigūnams ir valstybės tarnautojams draudžiama naudotis tarnybine padėtimi – sudaryti sau ar partijai išskirtines rinkimų agitacijos sąlygas. Šį straipsnį pažeidę asmenys atsako įstatymų nustatyta tvarka.

2. Asmuo, kuris eina pareigas valstybės, savivaldybių institucijose ar įstaigose ir kartu yra kandidatas, Lietuvos nacionaliniame radijuje ir televizijoje, per regioninį transliuotoją ar savivaldybių visuomenės informavimo priemonėse vykdant rinkimų agitaciją gali pasisakyti tik šio įstatymo 48 straipsnyje nustatyta tvarka. Jeigu kandidatas dėl einamų pareigų turi per visuomenės informavimo priemones pranešti svarbias žinias, tai jis gali padaryti tik spaudos konferencijoje. Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija, regioniniai transliuotojai ar savivaldybių visuomenės informavimo priemonės gali skelbti tik šios konferencijos įrašą, jeigu jame nėra rinkimų agitacijos.

52 straipsnis. Savivaldybių tarybų rinkimų politinės kampanijos finansavimas

Savivaldybių tarybų rinkimų politinės kampanijos finansavimą ir finansavimo kontrolę reglamentuoja Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo bei finansavimo kontrolės įstatymas.

53 straipsnis. Rinkimų agitacijos draudimas rinkimų dieną

1. Rinkimų agitacija, neatsižvelgiant į jos būdus, formą ir priemones, draudžiama likus 30 valandų iki rinkimų pradžios ir rinkimų dieną iki balsavimo pabaigos, išskyrus nuolatinę vaizdinę agitaciją tam skirtose vietose, jeigu ji iškabinta likus ne mažiau kaip 48 valandoms iki rinkimų pradžios. Rinkimų agitacijos draudimo laikotarpiu jokių vaizdinių rinkimų agitacijos priemonių (išskyrus tas, kurias išleido Vyriausioji rinkimų komisija) negali būti balsavimo patalpoje ir 50 metrų atstumu aplink pastatą, kuriame yra balsavimo patalpa.

2. Informacija apie vykstančius rinkimus, jų svarbą valstybės gyvenimui, atvykusių balsuoti rinkėjų skaičių, dokumentus, kuriuos būtina turėti balsuojant, kvietimas atvykti balsuoti ar kita informacija, kuria neraginama nedalyvauti rinkimuose, balsuoti už arba prieš kandidatą ar kandidatų sąrašą, nelaikoma rinkimų agitacija.

3. Asmenys, pažeidę šio straipsnio 1 dalies nuostatas, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

AŠTUNTASIS SKIRSNIS PARENGTINĖ RINKIMŲ ORGANIZAVIMO VEIKLA

54 straipsnis. Rinkimų dokumentų pavyzdžių nustatymas

Rinkėjo kortelių, kandidato į savivaldybės tarybos narius anketos (toliau – kandidato anketa), atstovo rinkimams ir rinkimų stebėtojo pažymėjimų, kandidatų sąrašų, kandidatų plakatų su duomenimis apie kandidatą (kandidatus), rinkimų biuletenių (taip pat biuletenių balsavimui iš anksto), vidinių ir išorinių balsavimo paštų vokų, blankų, kitų dokumentų ir antspaudų, naudojamų rinkimuose, pavyzdžius ir formas, taip pat jų pildymo pavyzdžius nustato Vyriausioji rinkimų komisija.

55 straipsnis. Rinkimų biuleteniai

1. Kiekvienam rinkėjui įteikiamas vienas rinkimų biuletenis.

2. Rinkimų biuletenyje turi būti:

1) išspausdintas nurodymas rinkėjui, kaip užpildyti biuletenį, ir išskirtos specialios vietos rinkėjo valiai pareikšti;

2) vienoje biuletenio dalyje skiriant kiekvienam kandidatų sąrašui ir kiekvienam išsikėlusiam kandidatui po vienodą plotą, to paties tipo šriftu išspausdinti kandidatų sąrašų, išsikėlusių kandidatų rinkimų numeriai, partijų ar partijų koalicijų pavadinimai, išsikėlusio kandidato vardas ir pavardė jiems suteiktų numerių didėjimo tvarka. Prie partijos, partijų koalicijos pavadinimo, išsikėlusių kandidatų jungtinio sąrašo įrašoma pirmojo sąrašo įrašyto kandidato vardas ir pavardė. Prie išsikėlusio kandidato įrašoma „Išsikėlęs kandidatas“. Įrašų šrifto dydis parenkamas toks, kad geriausiai tiktų užpildyti įrašui skirtą plotą;

3) antroje biuletenio dalyje penki specialūs laukeliai, skirti rinkėjui, kuris balsuoja už kandidatų sąrašą, įrašyti pasirinktų kandidatų rinkimų numerius. Jeigu kandidatų sąrašo, už kurį balsuoja rinkėjas, yra penki kandidatai, rinkėjas pildo ne daugiau kaip keturis laukelius, jeigu keturi kandidatai – tris laukelius, jeigu trys kandidatai – du laukelius, jeigu du kandidatai – vieną laukelį.

56 straipsnis. Rinkimų biuletenių ir balsavimo paštų vokų pristatymas

1. Savivaldybių rinkimų komisijos rinkimų biuletenius ir balsavimo vokus centriniams pašto skyriams pateikia ne vėliau kaip prieš 2 dienas iki balsavimo paštų pradžios, rinkimų biuletenius rinkimų apylinkėms – ne vėliau kaip prieš 12 valandų iki balsavimo pradžios.

2. Vyriausioji rinkimų komisija užtikrina rinkimų biuletenių ir balsavimo paštų vokų išleidimą ir atsako už jų apskaitos tvarkymą ir pristatymą šiame straipsnyje nustatytu laiku.

57 straipsnis. Balsavimo patalpų parengimas

1. Rinkimų apylinkės balsavimo patalpa turi būti parengta rinkimams ne vėliau kaip likus 12 valandų iki balsavimo pradžios. Iki šio laiko apylinkės rinkimų komisija turi būti suskaičiavusi visus iš savivaldybės rinkimų komisijos gautus rinkimų biuletenius ir surašiusi jų priėmimo aktą. Rinkimų apylinkės balsavimo patalpoje turi būti balsadėžė, įrengta slapto balsavimo kabina (kabinos), kurioje (kuriose) rinkėjas galėtų slapta užpildyti rinkimų biuletenį. Slapto balsavimo kabinoje turi būti Vyriausiosios rinkimų komisijos išleista informacija rinkėjui, kaip užpildyti rinkimų biuletenį, ir partijų kandidatų sąrašai, partijų jungtiniai kandidatų sąrašai, išsikėlusių kandidatų sąrašai, išsikėlusių kandidatų jungtiniai sąrašai su nurodytais kandidatų rinkimų numeriais. Balsavimo patalpoje taip pat turi būti iškabinti slapto balsavimo kabinoje esantys sąrašai ir gali būti iškabinta Vyriausiosios rinkimų komisijos išleista rinkimų agitacijos ar rinkėjų informavimo medžiaga. Kiekvienoje rinkimų apylinkėje turi būti parengtos darbo vietos rinkimų komisijos nariams ir vietos rinkimų stebėtojams, taip pat prieinamas šio įstatymo tekstas. Iš balsavimo patalpos, perėjimo į ją patalpų (koridorių) ir 50 metrų atstumu aplink pastatą, kuriame yra balsavimo patalpa, turi būti pašalinta rinkimų agitacijos ar kita rinkėjų informavimo medžiaga, išskyrus tą, kurią išleido Vyriausioji rinkimų komisija. Parengta balsavimo patalpa uždaroma, antspauduojama, perduodama saugoti policijai ir apie tai apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas praneša savivaldybės rinkimų komisijai.

2. Už rinkimų apylinkės balsavimo patalpos parengimą atsako apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas. Jeigu savivaldybė nepaskiria tinkamų patalpų balsavimo patalpai įrengti arba nepasirūpina balsavimui būtinu inventoriumi, apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas privalo apie tai

nedelsdamas pranešti savivaldybės rinkimų komisijai ir imtis priemonių tinkamai balsavimo patalpai parinkti ir tinkamam inventoriui įsigyti pagal šio įstatymo 9 straipsnį.

3. Kitus balsavimo patalpos įrengimo reikalavimus nustato Vyriausioji rinkimų komisija.

58 straipsnis. Rinkimų stebėtojai

1. Partijos, išsikėlę kandidatai, taip pat atstovai rinkimams turi teisę skirti rinkimų stebėtojus. Rinkimų stebėtojo statusą patvirtina Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytos formos pažymėjimas. Rinkimų stebėtojo pažymėjimą išduoda:

1) Vyriausioji rinkimų komisija – stebėti rinkimus visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje arba tik konkrečiose savivaldybėse, rinkimų apylinkėse pagal užsienio reikalų ministro, Respublikos Prezidento teikimą, užsienio valstybėms arba tarptautinėms institucijoms atstovaujančių asmenų prašymus, taip pat savo nuožiūra;

2) savivaldybės rinkimų komisija – stebėti rinkimus visoje šios savivaldybės teritorijoje, vienoje arba keliuose rinkimų apylinkėse asmenims pagal partijos (jos skyriaus), išsikėlusio kandidato arba atstovo rinkimams prašymus, kuriuose turi būti nurodyta asmens vardas, pavardė, asmens kodas, rinkimų apylinkės pavadinimas.

2. Rinkimų stebėtojo pažymėjimus išduoda rinkimų komisijos pirmininkas arba jo pavedimu kitas rinkimų komisijos narys. Negalima atsisakyti išduoti rinkimų stebėtojo pažymėjimą arba vilkinti jo išdavimą, jeigu asmuo, kuriam pažymėjimas turi būti išduotas, atitinka šio įstatymo reikalavimus. Apie atsisakymą išduoti rinkimų stebėtojo pažymėjimą turi būti pranešta artimiausiame rinkimų komisijos posėdyje ir atitinkamam atstovui rinkimams.

3. Rinkimų stebėtojas turi teisę stebėti rinkimus savivaldybės arba rinkimų apylinkės, kuri nurodyta jo pažymėjime, teritorijoje. Rinkimų stebėtojas turi teisę reikalauti, kad rinkimų komisijos pirmininkas ir nariai, taip pat balsavimo patalpoje esantys asmenys laikytųsi šio ir kitų Lietuvos Respublikos įstatymų. Jeigu rinkimų stebėtojas pažeidžia šį arba kitus įstatymus, jo rinkimų stebėtojo pažymėjimas gali būti pripažintas negaliojančiu savivaldybės rinkimų komisijos pirmininko sprendimu. Apie šį sprendimą turi būti nedelsiant pranešta rinkimų komisijos nariams, Vyriausiajai rinkimų komisijai, atitinkamai partijai, išsikėlusiam kandidatui ir atitinkamam atstovui rinkimams.

DEVINTASIS SKIRSNIS BALSAVIMAS

59 straipsnis. Balsavimo laikas ir vieta

Balsavimas vyksta rinkimų dieną nuo 7 iki 20 valandos apylinkės rinkimų komisijos nurodytoje balsavimo patalpoje. Rinkėjas balsuoja toje rinkimų apylinkėje, į kurios rinkėjų sąrašus jis yra įrašytas, jei kitko nenumato šis įstatymas.

60 straipsnis. Draudimas rengti balsavimo patalpoje kitus renginius

Balsavimo patalpoje negalima rengti jokių kitų renginių, išskyrus rinkimų organizavimą ir balsavimą. Jokių renginių taip pat negalima rengti perėjimo patalpose (koridoriuose) ir prie įėjimo į balsavimo patalpos pastatą.

61 straipsnis. Balsavimo pradžia

Rinkimų dieną rinkėjams balsavimo patalpa atidaroma tik susirinkus ne mažiau kaip 3/5 apylinkės rinkimų komisijos narių. Iki balsavimo patalpos atidarymo rinkėjams joje gali būti tik rinkimų komisijos nariai, rinkimų stebėtojai ir budintis policijos pareigūnas. Rinkimų dieną iki balsavimo pradžios apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas su komisijos nariais patikrina, ar balsadėžė yra tuščia, ir ją antspauduoja. Po to, kai apylinkės rinkimų komisija nustato, kad balsavimo patalpa įrengta pagal nustatytus reikalavimus, apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas į balsų skaičiavimo protokolą įrašo visą šios apylinkės rinkimų komisijos iš savivaldybės rinkimų komisijos gautų biuletenių skaičių, antspauduoja rinkimų biuletenius, išdalija rinkėjų sąrašą ir išduoda rinkimų biuletenius komisijos nariams, ir įrašo į rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolą kiekvienam komisijos nariui išduotų rinkimų biuletenių skaičių. Po to apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas atidaro rinkėjams balsavimo patalpą. Balsavimo patalpos atidarymas rinkėjams reiškia balsavimo pradžią.

62 straipsnis. Rinkėjo asmens tapatybės nustatymas

1. Prasidėjus balsavimui, prie įėjimo į balsavimo patalpą rinkėjas apylinkės rinkimų komisijos nariui pateikia pasą ar kitą asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą, taip pat gali pateikti rinkėjo kortelę. Rinkimų apylinkėse, kurios elektroninių ryšių priemonėmis prisijungusios prie elektroninio rinkėjų sąrašo, elektroniniame rinkėjų sąraše nurodoma, kad rinkėjas atvyko balsuoti. Komisijos narys, nustatęs, kad rinkėjas atvyko į tą rinkimų apylinkę, į kurios rinkėjų sąrašą jis įrašytas, įteikia rinkėjui rinkimų apylinkės antspaudu antspauduotą atvykimo lapelį, kuriame nurodyta, kelintas rinkėjas atvyko balsuoti, ir nurodo, į kurį komisijos narį kreiptis rinkimų biuletenio. Draudžiama vienam rinkėjui išduoti kelis atvykimo lapelius arba išduoti kitam rinkėjui skirtą atvykimo lapelį. Jeigu asmuo, atvykęs į balsavimo patalpą, neturi reikalingų dokumentų arba neaišku, ar jis įrašytas į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą, komisijos narys šiam asmeniui atvykimo lapelio neišduoda, įteikia jam svečio lapelį ir siunčia jį pas komisijos pirmininką ar pirmininko pavaduotoją išsiaiškinti dėl balsavimo.

2. Komisijos narys, kuriam pavesta išduoti rinkimų biuletenius, pagal pateiktus dokumentus nustatęs, kad atvykęs balsuoti asmuo tikrai yra į rinkėjų sąrašą įrašytas asmuo, arba jeigu rinkimų komisijos pirmininkui raštu tai paliudija 2 į tos rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą įrašyti asmenys, rinkėjų sąraše suranda rinkėjo pavardę ir paima iš asmens atvykimo lapelį. Po to, kai rinkėjas ir rinkimų biuletenius išduodantis komisijos narys pasirašo rinkimų apylinkės rinkėjų sąraše, rinkėjui išduodamas vienas rinkimų biuletenis. Atvykimo lapelis rinkėjui negrąžinamas. Balsuojant paštu, iš anksto ar namuose, rinkėjo kortelėje pažymima apie rinkimų biuletenio išdavimą ir rinkėjo kortelė grąžinama rinkėjui.

3. Išduoti rinkėjui kitam rinkėjui skirtą rinkimų biuletenį, išskyrus šio straipsnio 63 straipsnio 4 dalyje nustatytą atvejį, draudžiama. Šį reikalavimą pažeidęs rinkimų komisijos narys atsako įstatymų nustatyta tvarka.

63 straipsnis. Balsavimo tvarka

1. Gavęs rinkimų biuletenį, rinkėjas eina į balsavimo kabiną ir joje biuletenį užpildo. Pildyti rinkimų biuletenį ne balsavimo kabinoje draudžiama. Jeigu rinkėjas sugadino rinkimų biuletenį ir prašo išduoti naują, rinkimų komisijos narys rinkėjo sugadintą rinkimų biuletenį perbraukia, jį pasirašo ir išduoda rinkėjui naują rinkimų biuletenį.

2. Rinkimų biuletenyje rinkėjas pažymi tą kandidatų sąrašą, išsikėlusį kandidatą, už kurį jis balsuoja „už“. Jeigu rinkėjas balsuoja už kandidatų sąrašą, jis specialiai pirmumo balsams nurodyti skirtuose rinkimų biuletenio laukeliuose įrašo pasirinktų šio sąrašo kandidatų rinkimų numerius, jeigu balsuoja už išsikėlusių kandidatų jungtinį sąrašą, – pasirinktų šio sąrašo kandidatų rinkimų numerius ar numerį (jei sąraše yra mažiau kaip šeši kandidatai, reikia pasirinkti bent vienu kandidatu mažiau, negu sąraše įrašyta kandidatų), o jeigu balsuoja už išsikėlusį kandidatą, neįeinantį į jungtinį sąrašą, – pirmumo balsų nenurodo. Jeigu rinkimų biuletenyje to paties kandidato rinkimų numeris įrašytas du ar daugiau kartų, šiam kandidatui pagal šį biuletenį įskaitomas tik vienas balsas. Pirmumo balsai kandidatams, neįeinantiems į jungtinį sąrašą, neskaičiuojami.

3. Užpildytą rinkimų biuletenį rinkėjas pats įmeta į balsadėžę.

4. Jeigu rinkėjas dėl neįgalumo negali pats atlikti šiame straipsnyje nurodytų veiksmų, jo prašymu rinkimų biuletenį užpildo pasirinktas kitas asmuo. Šis asmuo privalo rinkimų biuletenį užpildyti rinkėjo akivaizdoje ir pagal jo nurodymą, išsaugoti balsavimo paslaptį ir rinkėjo akivaizdoje įmesti biuletenį į balsadėžę. Komisijos nariams, rinkimų stebėtojams ir atstovams rinkimams draudžiama atlikti balsavimo veiksmus už neįgalų rinkėją.

5. Sugadinti rinkimų biuleteniai į apskaitą įtraukiami ir laikomi atskirai.

64 straipsnis. Balsavimas paštu

1. Balsuoti paštu gali rinkėjai, kurie dėl sveikatos būklės ar amžiaus yra sveikatos priežiūros (išskyrus ambulatorines), socialinės rūpybos ar globos įstaigose arba atlieka privalomąją karo tarnybą ir todėl negali atvykti balsuoti į rinkimų apylinkę, arba atlieka tikrąją karo tarnybą, valstybės tarnybą ar dirba pagal darbo sutartis tarptautinėse karinėse operacijose užsienyje, arba atlieka arešto ar laisvės atėmimo bausmę ar yra areštinėse, tardymo izoliatoriuose (sulaikymo namuose). Balsuoti paštu galima specialiai balsavimui sudarytuose paštuose (toliau – specialiuose paštuose) jų darbo valandomis paskutinį trečiadienį, ketvirtadienį ar penktadienį iki rinkimų dienos. Užsienyje esančiuose kariniuose vienetuose balsuojama paštu Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka krašto apsaugos ministro teikimu. Balsavimo paštu išlaidos apmokamos iš valstybės biudžeto lėšų.

2. Už balsavimo paštu organizavimą atsako atitinkamo pašto vadovas. Už pašto darbo balsuojant paštu priežiūros organizavimą atsako rinkimų apylinkės, kurios teritorijoje tas paštas yra,

komisijos pirmininkas. Jis kartu su kitų rinkimų apylinkių komisijų pirmininkais, kuriems tai pavedė savivaldybės rinkimų komisija, organizuoja, kad rinkimų komisijos nariai dalyvautų balsuojant specialiuose paštuose. Už balsavimo paštu užsienyje esančiuose kariniuose vienetuose organizavimą atsako tų karinių vienetų vadai.

3. Rinkimų biuleteniams ir balsavimo vokams išduoti ir priimti balsuojant paštu pašto vadovas savivaldybės rinkimų komisijos pritarimu paskiria pašto darbuotojus, kuriems patikima dirbti su rinkimų dokumentais. Jeigu savivaldybės rinkimų komisija pareikalauja, pašto vadovas privalo nušalinti pašto darbuotoją nuo darbo su rinkimų dokumentais. Pašto darbuotojams, kurie įgaliojami išduoti ir priimti rinkimų dokumentus, savivaldybės rinkimų komisija išduoda nustatytos formos pažymas. Šios pažymos neturintis pašto darbuotojas neturi teisės išduoti ir priimti rinkimų dokumentų. Rinkimų komisijos narys, rinkimų stebėtojas, pateikęs pašto darbuotojui savo pažymėjimą, rinkėjas, pateikęs rinkėjo kortelę ir asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą, turi teisę įrašyti į šią pažymą savo pastabą. Apie ją pašto vadovas nedelsdamas praneša savivaldybės rinkimų komisijai.

4. Šio įstatymo 66, 67 ir 68 straipsniuose nurodytose vietose turi būti patalpa (vieta), kurioje rinkėjas galėtų netrukdomas ir slapta užpildyti rinkimų biuletenį ir įdėti jį į balsavimo voką. Šiais atvejais balsavimą gali stebėti rinkimų stebėtojai, turintys rinkimų stebėtojo pažymėjimą stebėti rinkimus bet kurioje rinkimų apylinkėje.

5. Pašto darbuotojas rinkimų dokumentus rinkėjui išduoda Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka. Kartu su rinkimų biuleteniu rinkėjui išduodami balsavimo paštu vokai. Išorinį balsavimo paštu voką pašto darbuotojas adresuoja tai apylinkės rinkimų komisijai, kuri nurodyta asmens rinkėjo kortelėje. Balsuojant paštu, iš anksto ar namuose, rinkėjo kortelėje pažymima apie rinkimų biuletenio išdavimą ir rinkėjo kortelę grąžinama rinkėjui.

6. Rinkėjas balsuoja asmeniškai ir slapta:

- 1) užpildo rinkimų biuletenį;
- 2) užpildytą rinkimų biuletenį įdeda į vidinį balsavimo paštu voką;
- 3) užklįjuoja vidinį balsavimo paštu voką;
- 4) vidinį balsavimo paštu voką kartu su rinkėjo kortele įdeda į išorinį balsavimo paštu voką;
- 5) užklįjuoja išorinį balsavimo paštu voką.

7. Užklįjotą išorinį balsavimo paštu voką (su jame esančiais rinkėjo kortele, vidiniu balsavimo paštu voku ir ten esančiu rinkimų biuleteniu) rinkėjas įteikia pašto darbuotojui (rinkimų dokumentus išdavusiam asmeniui). Šis, gavęs rinkėjo įteiktą voką, šį voką rinkėjo akivaizdoje užklįjuoja specialiu ženklu ir išduoda rinkėjui šio voko priėmimo kvitą.

8. Šio straipsnio 6 ir 7 dalyse nurodytus veiksmus rinkėjas atlieka pats. Jeigu rinkėjas dėl neįgalumo šių veiksmų negali atlikti pats, jo prašymu juos atlieka rinkėjo pasirinktas asmuo. Šis asmuo rinkimų biuletenį privalo užpildyti rinkėjo akivaizdoje, pagal jo nurodymą ir išsaugoti balsavimo paslaptį.

9. Rinkimų stebėtojams ir pašto darbuotojams draudžiama už rinkėjus atlikti šio straipsnio 6 ir 7 dalyse nurodytus veiksmus, taip pat priimti iš rinkėjų neužklįjuotus išorinius balsavimo paštu vokus, išduoti rinkėjams rinkimų dokumentus kitose vietose ir kitiems asmenims, negu nustatyta šio įstatymo 66, 67 ir 68 straipsniuose.

10. Rinkėjams draudžiama išsinešti iš specialaus pašto rinkimų biuletenius, balsavimo paštu vokus ar juos perduoti kitiems asmenims.

65 straipsnis. Balsavimas namuose ir balsavimas iš anksto

1. Balsuoti namuose gali tik šie rinkėjai: neįgalieji, dėl ligos laikinai nedarbingi rinkėjai, sukakę 70 metų ir vyresni rinkėjai, jeigu jie dėl sveikatos būklės patys negali atvykti rinkimų dieną į rinkimų apylinkę ir jeigu jie pateikė Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytos formos rinkėjo prašymą balsuoti namuose, ir jeigu yra įrašyti į namuose balsuojančių rinkėjų sąrašus. Šiuos sąrašus sudarančios ir tikslinančios rinkimų komisijos turi teisę duomenis apie neįgalius asmenis gauti iš Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos ar jos teritorinių skyrių, o duomenis apie laikinai nedarbingus asmenis – iš sveikatos priežiūros įstaigų. Šių duomenų rinkimų komisijos negali skleisti ir juos naudoja tik namuose balsuojančių rinkėjų sąrašų sudarymo ir tikslinimo tikslais.

2. Balsuoti iš anksto gali rinkėjai, kurie rinkimų dieną negali atvykti balsuoti į rinkimų apylinkę. Rinkėjų balsavimą iš anksto organizuoja savivaldybės rinkimų komisija. Balsavimas iš anksto turi vykti nuo 10 iki 20 valandos paskutinį trečiadienį ir ketvirtadienį iki rinkimų dienos iš anksto parengtose ir balsavimui tinkamose patalpose, esančiose pastate, kuriame yra savivaldybės mero (administracijos direktoriaus) darbo vieta. Rinkimų biuleteniams ir balsavimo vokams išduoti ir

priimti balsuojant iš anksto savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas paskiria ne mažiau kaip 2 savivaldybės rinkimų komisijos ar apylinkių rinkimų komisijų narius, kurie negali būti pasiūlyti tos pačios politinės partijos. Balsavimą iš anksto prižiūri savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas ar jo pavedimu savivaldybės rinkimų komisijos narys.

3. Rinkėjų prašymai balsuoti namuose pateikiami apylinkių rinkimų komisijoms. Rinkėjų, gyvenančių konkrečios rinkimų apylinkės teritorijoje, prašymai balsuoti namuose pradedami priimti įteikiant jiems rinkėjo kortelės ir baigiami priimti paskutinį trečiadienį iki rinkimų dienos. Rinkėjų, kurie laikinai apsistojo konkrečios rinkimų apylinkės teritorijoje ir neįrašyti į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą, prašymai balsuoti namuose baigiami priimti paskutinį antradienį iki rinkimų dienos. Rinkėjas, kuris dėl neįgalumo pats negali užpildyti prašymo balsuoti namuose ar jo įteikti apylinkės rinkimų komisijai, gali pavesti šiuos veiksmus už jį atlikti savo šeimos nariui, kaimynui ar juo besirūpinančiam asmeniui arba komisijos nariui. Šie asmenys rinkėjo prašymą pasirašo ir nurodo savo vardą, pavardę ir asmens kodą.

4. Į rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą įrašytų namuose balsuojančių rinkėjų sąrašą paskutinį ketvirtadienį iki rinkimų dienos sudaro ir tvirtina apylinkės rinkimų komisija. Rinkėjų, kurie gyvena ar laikinai apsistojo konkrečios rinkimų apylinkės teritorijoje, bet įrašyti į kitos rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą ir jį tikslinant į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą nebuvo įrašyti, sąrašą paskutinį trečiadienį iki rinkimų dienos sudaro ir tvirtina savivaldybės rinkimų komisija.

5. Balsavimo vokus ir rinkimų biuletenius rinkėjams, kurie įrašyti į namuose balsuojančių rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą ir kurie yra šios rinkimų apylinkės rinkėjai, paskutinį penktadienį arba šeštadienį iki rinkimų dienos nuo 8 iki 20 valandos į namus pristato ne mažiau kaip 2 apylinkės rinkimų komisijos nariai. Balsavimo paštu vokus ir rinkimų biuletenius rinkėjams, kurie įrašyti į namuose balsuojančių savivaldybės rinkėjų sąrašą, bet neįrašyti į rinkimų apylinkės, kurios teritorijoje jie laikinai apsistoję, rinkėjų sąrašą, paskutinį ketvirtadienį iki rinkimų dienos į namus pristato ne mažiau kaip 2 savivaldybės rinkimų komisijos nariai ar jos pirmininko pavedimu – ne mažiau kaip 2 apylinkės rinkimų komisijos nariai. Balsavimą namuose ir balsavimą iš anksto gali stebėti rinkimų stebėtojai, turintys pažymėjimą stebėti rinkimus bet kurioje šios savivaldybės rinkimų apylinkėje. Pasibaigus balsavimui, užklijuoti išoriniai balsavimo paštu vokai perduodami savivaldybės rinkimų komisijai, o ši juos perduoda apylinkių rinkimų komisijoms kartu su paštu balsavusių rinkėjų rinkimų dokumentais. Namuose ir iš anksto balsavusių rinkėjų sąrašus, nepanaudotus rinkimų biuletenius įtraukia į apskaitą ir saugo balsavimą organizavusios rinkimų komisijos, o pasibaigus rinkimams, kartu su kitais rinkimų dokumentais perduoda atitinkamai savivaldybės rinkimų komisijai ar Vyriausiajai rinkimų komisijai.

6. Konkretų rinkimų komisijos narių atvykimo pas namuose balsuojančius rinkėjus grafiką tvirtina apylinkės ar savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas ne vėliau kaip atitinkamai paskutinį ketvirtadienį ar trečiadienį iki rinkimų dienos 12 valandos. Šis grafikas yra viešas, jo kopija iškabinama apylinkės (savivaldybės) rinkimų komisijos skelbimų lentoje grafiko patvirtinimo dieną. Vykti pas namuose balsuojančius rinkėjus kartu gali tik skirtingų partijų pasiūlyti rinkimų komisijos nariai ir rinkimų stebėtojai.

7. Balsavimui namuose ir balsavimui iš anksto taikomos šio įstatymo 64 straipsnio 4, 5, 6, 8, 9 ir 10 dalių nuostatos.

8. Užklijuotą išorinį balsavimo voką (su jame esančiais rinkėjo kortele, vidiniu balsavimo voku ir ten esančiu rinkimų biuleteniu) rinkėjas įteikia apylinkės (savivaldybės) rinkimų komisijos nariui. Šis, gavęs rinkėjo įteiktą voką, šį voką rinkėjo akivaizdoje užklijuoja specialiu ženklu ir išduoda rinkėjui šio voko priėmimo kvitą.

9. Komisijos nariams ir rinkimų stebėtojams draudžiama už rinkėją atlikti šio įstatymo 64 straipsnio 6 ir 7 dalyse nurodytus veiksmus, taip pat priimti iš rinkėjo neužklijuotą išorinį balsavimo voką. Rinkėjams draudžiama išsinešti biuletenius ar juos perduoti kitiems asmenims.

66 straipsnis. Balsavimas sveikatos priežiūros (išskyrus ambulatorines), socialinės rūpybos ir globos įstaigose

1. Rinkėjai, kurie dėl sveikatos būklės ar amžiaus yra sveikatos priežiūros (išskyrus ambulatorines), socialinės rūpybos ar globos įstaigose, turi teisę balsuoti šiose įstaigose.

2. Savivaldybės rinkimų komisija ne vėliau kaip likus 15 dienų iki rinkimų dienos šio straipsnio 1 dalyje nurodytų įstaigų vadovų teikimu sudaro specialią paštų sąrašą ir pašto vadovo teikimu nustato tokį jų darbo laiką, kad balsavimo specialiuose paštuose dienos atitiktų šio įstatymo 64 straipsnio 1 dalį.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytų įstaigų vadovai sudaro specialiuose paštuose balsuojančių rinkėjų sąrašus. Specialiame pašte balsuojančių rinkėjų sąrašė turi būti nurodyta: rinkėjo vardas ir pavardė, asmens kodas, ar rinkėjas turi rinkėjo kortelę. Specialiame pašte balsuojančių rinkėjų sąrašą įstaigos vadovas perduoda savivaldybės rinkimų komisijai, iš jos gauna rinkėjų korteles arba jas išspausdina pagal elektroninių ryšių priemonėmis gautus duomenis ir užtikrina jų įteikimą rinkėjams, skiria balsavimui tinkamas patalpas ir atsako, kad rinkėjams būtų pranešta apie specialaus pašto darbo vietą ir laiką, taip pat kad rinkėjams būtų sudarytos sąlygos į ją atvykti.

4. Rinkėjai, neturintys judėjimo sutrikimų, balsuoja šio įstatymo 64 straipsnio 6 ir 8 dalyse nustatyta tvarka. Pas rinkėjus, turinčius judėjimo sutrikimų, atvyksta ne mažiau kaip 2 apylinkės rinkimų komisijos nariai, rinkimų stebėtojai (jeigu jie pageidauja) ir specialaus pašto darbuotojai.

5. Rinkėjai, kurie dėl neįgalumo negali patys atlikti balsavimo veiksmų, gali pavesti juos atlikti kitiems asmenims. Šie asmenys rinkimų biuletenį privalo užpildyti rinkėjo akivaizdoje pagal jo nurodymą ir išsaugoti balsavimo paslaptį.

6. Rinkimų komisijos nariams, specialaus pašto darbuotojams ir rinkimų stebėtojams draudžiama už rinkėją atlikti balsavimo veiksmus, taip pat priimti iš rinkėjo neužklijuotą išorinį balsavimo paštą voką.

67 straipsnis. Balsavimas kariniuose vienetuose

1. Rinkėjai, atliekantys privalomąją karo tarnybą, turi teisę balsuoti kariniuose vienetuose, kuriuose atlieka tarnybą. Rinkėjai, atliekantys tikrąją karo tarnybą, valstybės tarnybą ar dirbantys pagal darbo sutartis tarptautinėse karinėse operacijose užsienyje, turi teisę balsuoti užsienyje esančiuose kariniuose vienetuose, dalyvaujančiuose tose tarptautinėse karinėse operacijose. Balsavimo užsienyje esančiuose kariniuose vienetuose laiką ir tvarką nustato Vyriausioji rinkimų komisija krašto apsaugos ministro teikimu.

2. Savivaldybės rinkimų komisija ne vėliau kaip likus 15 dienų iki rinkimų Lietuvos Respublikos teritorijoje esančių karinių vienetų vadų teikimu sudaro specialių paštų sąrašą ir pašto vadovo teikimu nustato tokį jų darbo laiką, kad balsavimo specialiuose paštuose dienos atitiktų šio įstatymo 64 straipsnio 1 dalį.

3. Karinių vienetų vadai sudaro specialiuose paštuose balsuojančių rinkėjų sąrašus. Specialiame pašte balsuojančių rinkėjų sąrašė turi būti nurodyta rinkėjo vardas ir pavardė, asmens kodas, savivaldybė, į kurios rinkėjų sąrašą rinkėjas yra įrašytas, ar rinkėjas turi rinkėjo kortelę. Specialiame pašte balsuojančių rinkėjų sąrašą karinio vieneto vadas perduoda savivaldybės rinkimų komisijai, iš jos gauna rinkėjų korteles arba jas išspausdina pagal elektroninių ryšių priemonėmis gautus duomenis ir užtikrina jų įteikimą rinkėjams, skiria balsavimui tinkamas patalpas ir atsako, kad rinkėjams būtų pranešta apie specialaus pašto darbo vietą ir laiką, taip pat kad rinkėjams būtų sudarytos sąlygos į ją atvykti. Jeigu nėra sąlygų sudaryti specialų paštą arba užtikrinti, kad rinkėjai galės tinkamai atlikti balsavimo veiksmus, karinių vienetų vadai (išskyrus užsienyje esančių karinių vienetų vadus) sudaro sąlygas rinkėjams nuvykti balsuoti į kitą specialų paštą arba parvykti rinkimų dieną į rinkimų apylinkę, į kurios rinkėjų sąrašą jie įrašyti.

4. Balsavimui kariniuose vienetuose taikomos šio įstatymo 64 straipsnio 6, 7, 8 ir 10 dalių nuostatos.

68 straipsnis. Balsavimas bausmių vykdymo įstaigose

1. Rinkėjai, atliekantys arešto ar laisvės atėmimo bausmę arba esantys areštinėse, tardymo izoliatoriuose (sulaikymo namuose), turi teisę balsuoti savo bausmės vykdymo įstaigoje. Balsavimui bausmių vykdymo įstaigose taikomos šio įstatymo 64 straipsnio nuostatos.

2. Savivaldybės rinkimų komisija ne vėliau kaip likus 15 dienų iki rinkimų dienos bausmių vykdymo įstaigų vadovų teikimu sudaro specialių paštų sąrašą ir pašto vadovo teikimu nustato tokį jų darbo laiką, kad balsavimo dienos atitiktų šio įstatymo 64 straipsnio 1 dalį.

3. Bausmių vykdymo įstaigų vadovai sudaro specialiuose paštuose balsuojančių rinkėjų sąrašus. Specialiame pašte balsuojančių rinkėjų sąrašė turi būti nurodyta rinkėjo vardas ir pavardė, asmens kodas, savivaldybė, į kurios rinkėjų sąrašą rinkėjas yra įrašytas, ar rinkėjas turi rinkėjo kortelę. Specialiame pašte balsuojančių rinkėjų sąrašą bausmių vykdymo įstaigos vadovas perduoda savivaldybės rinkimų komisijai, iš jos gauna rinkėjų korteles arba jas išspausdina pagal elektroninių ryšių priemonėmis gautus duomenis ir užtikrina jų įteikimą rinkėjams prieš balsavimą, skiria balsavimui tinkamas patalpas ir atsako, kad rinkėjams būtų pranešta apie specialaus pašto darbo vietą ir laiką, taip pat kad rinkėjams būtų sudarytos sąlygos į ją atvykti.

4. Balsavimui areštinėse, tardymo izoliatoriuose (sulaikymo namuose) taikomos šio straipsnio ir šio įstatymo 64 straipsnio nuostatos.

DEŠIMTASIS SKIRSNIS BALŲ SKAIČIAVIMAS

69 straipsnis. Balsavimo vokų ir rinkimų biuletenių apskaita

1. Balsavimo vokų ir rinkimų biuletenių apskaitos tvarką Lietuvos Respublikoje nustato ir šią apskaitą tvarko Vyriausioji rinkimų komisija.

2. Balsavimo vokų ir rinkimų biuletenių apskaitą, išdavimą ir priėmimą balsuojant paštu tvarko atitinkamų pašto skyrių vadovai. Apskaitos duomenis pašto skyriaus vadovas nurodo specialiai tam skirtame žurnale.

3. Balsavimo vokų ir rinkimų biuletenių, naudojamų balsuojant užsienyje esančiuose kariniuose vienetuose, apskaitą, išdavimą ir priėmimą tvarko tų karinių vienetų vadai. Karinių vienetų vadai Vyriausiajai rinkimų komisijai perduoda rinkimų dokumentų apskaitos duomenis, nepanaudotus balsavimo vokus, rinkimų biuletenius ir balsavimo vokus su rinkėjų užpildytais rinkimų biuleteniais. Gautus balsavimo vokus su rinkėjų užpildytais rinkimų biuleteniais Vyriausioji rinkimų komisija ne vėliau kaip iki rinkimų dienos persiunčia rinkimų apylinkės, į kurios rinkėjų sąrašą įrašytas rinkėjas, komisijai.

4. Likus vienai dienai iki rinkimų dienos, pašto skyriaus vadovas ar jo įgaliotas asmuo grąžina nepanaudotus balsavimo paštu vokus, vokų priėmimo kvitus, specialius ženklus ir rinkimų biuletenius savivaldybės rinkimų komisijai.

5. Balsavimo paštu vokus su rinkėjų užpildytais rinkimų biuleteniais pašto skyrių vadovai ar jų įgalioti asmenys įteikia savivaldybių rinkimų komisijoms rinkimų dieną ne vėliau kaip iki 11 valandos, o savivaldybių rinkimų komisijos perduoda juos apylinkių rinkimų komisijoms iki balsavimo pabaigos.

6. Rinkėjų, kurie namuose balsavo paskutinį ketvirtadienį iki rinkimų dienos, išorinius balsavimo vokus, nepanaudotus ir sugadintus rinkimų biuletenius, vokų priėmimo kvitus, specialius ženklus savivaldybės rinkimų komisijai perduoda rinkimų komisijų nariai, kurie pagal šio įstatymo 65 straipsnio nuostatas vyko pas namuose balsuojančius rinkėjus. Savivaldybės rinkimų komisija ne vėliau kaip paskutinį penktadienį iki rinkimų dienos išorinius balsavimo vokus perduoda paštui.

7. Rinkėjų, kurie namuose balsavo paskutinį penktadienį ar šeštadienį iki rinkimų dienos, išoriniai balsavimo vokai, nepanaudoti ir sugadinti rinkimų biuleteniai, vokų priėmimo kvitai, specialūs ženklai iki tos pačios dienos 21 valandos perduodami apylinkės rinkimų komisijos pirmininkui. Apylinkės rinkimų komisija, patikrinusi gautus rinkimų dokumentus, sprendžia, ar balsavimas namuose atitiko šio įstatymo reikalavimus.

8. Išoriniai balsavimo vokai saugomi kartu su rinkimų biuleteniais.

9. Prieš skaičiuojant rinkėjų balsus, gauti paštu balsavusių rinkėjų išoriniai balsavimo vokai sudedami kartu su namuose balsavusių rinkėjų išoriniais balsavimo vokais, sumaišomi ir skaičiuojami pagal šio įstatymo 73 straipsnį kartu ir ta pačia tvarka kaip ir paštu gauti rinkėjų balsai.

70 straipsnis. Apylinkės rinkimų komisijos darbo organizavimas skaičiuojant balsus

1. Balų skaičiavimą apylinkės rinkimų komisijoje organizuoja ir jam vadovauja šios komisijos pirmininkas. Jo nurodymai skaičiuojant balsus privalomi ir juos turi vykdyti visi balsavimo patalpoje esantys asmenys. Apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas turi užtikrinti, kad balsai būtų skaičiuojami pagal nustatytą tvarką, ir turi teisę pareikšti įspėjimą bet kuriam balsavimo patalpoje esančiam asmeniui, jeigu šis trukdo komisijai dirbti ar netinkamai atlieka savo pareigas. Tokį savo sprendimą komisijos pirmininkas paskelbia viešai. Sprendimas įrašomas į balų skaičiavimo protokolą. Sprendimas privalo būti vykdomas nedelsiant, o prireikus rinkimų komisija jį gali svarstyti tik po to, kai bus pasirašytas balų skaičiavimo protokolą.

2. Visi į rinkimų apylinkės balų skaičiavimo protokolą įrašomi duomenys turi būti viešai paskelbti taip, kad juos girdėtų visi dalyvaujantys skaičiuojant balsus asmenys. Jeigu dėl rinkimų biuletenio galiojimo ar žymų prasmės kyla abejonių, komisijos pirmininkas biuletenį pateikia komisijos nariams ir skelbia balsavimą dėl jo įvertinimo (jeigu tokių biuletenių yra keletas, jie teikiami po vieną). Šio balsavimo rezultatai užrašomi ant biuletenio tuščiojoje pusėje.

71 straipsnis. Rinkimų biuletenių apskaita rinkimų apylinkėse

1. Uždarius balsavimo patalpą, apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas, dalyvaujant ne mažiau kaip 3/5 rinkimų komisijos narių, užkliauja ir antspauduoja balsadėžės plyšį.

2. Atskirai iš kiekvieno apylinkės rinkimų komisijos nario surenkami nepanaudoti rinkimų biuleteniai, viešai suskaičiuojami, jų skaičius įrašomas į balsų skaičiavimo protokolą. Pagal parašus rinkėjų sąraše, atvykimo lapelius, rinkėjų sugadintus ir grąžintus pakeisti naujais rinkimų biuletenius patikrinama, ar komisijos narys visus rinkimų biuletenius išdavė teisėtai.

3. Nepanaudotus ir sugadintus rinkimų biuletenius rinkimų komisija viešai suskaičiuoja, anuliuoja nukirpdama dešininį viršutinį kampą, sudeda į specialiai tam skirtus vokus ir šiuos vokus antspauduoja. Nepanaudotų ir sugadintų biuletenių skaičius įrašomas į balsų skaičiavimo protokolą.

72 straipsnis. Rinkimų apylinkės balsavimo patalpoje balsavusių rinkėjų balsų skaičiavimas

1. Apylinkės rinkimų komisija, dalyvaujant ne mažiau kaip 3/5 jos narių, apžiūri apylinkės rinkimų balsadėžę, ar nepažeisti antspaudai ir ar nėra kitų požymių, kad ji galėjo būti atidaryta ar kitaip būtų buvę įmanoma iš jos išimti rinkimų biuletenius. Jeigu komisija ne mažiau kaip 3/5 jos narių priima sprendimą, kad balsadėžė buvo pažeista, dėl to surašomas aktas, balsadėžė supakuojama, paketas antspauduojamas ir balsai neskaičiuojami. Balsadėžė pristatoma savivaldybės rinkimų komisijai, kad ši priimtų sprendimą dėl šioje balsadėžėje esančių balsų skaičiavimo.

2. Įsitikinus, kad balsadėžė nebuvo pažeista, dalyvaujant ne mažiau kaip 3/5 apylinkės rinkimų komisijos narių ir stebėtojams, ji atidaroma, visi rinkimų biuleteniai sudedami ant stalų, ant kurių negali būti jokių kitų dokumentų bei rašymo priemonių (išskyrus juodus grafitinius pieštukus), ir komisija suskaičiuoja visus balsadėžėje buvusius rinkimų biuletenius. Skaičiuodama komisija visus rinkimų biuletenius gali suskirstyti į grupes pagal rinkėjų už kandidatų sąrašus, išsikėlusius kandidatus paduotus balsus ir papildomai išskirti negaliojančių biuletenių grupę. Suskaičiavus kiekvienai grupei priskirtus rinkimų biuletenius, nustatomi rinkėjų už kandidatų sąrašus ir išsikėlusius kandidatus paduoti balsai ir negaliojančių biuletenių skaičius. Iš visų rinkimų biuletenių turi būti išskirti, jeigu aptinkama, neturintys būtinų požymių (nenustatytos formos, neantspauduoti ar ne šios rinkimų komisijos antspaudu antspauduoti ir pan.) rinkimų biuleteniai. Apie tokius rinkimų biuletenius nedelsiant turi būti pranešta savivaldybės rinkimų komisijai ir apie tai įrašyta rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokole. Visi rinkimų biuleteniai turi būti perskaičiuoti du kartus. Antrą kartą patikrinti, ar biuletenių grupės sudarytos pagal rinkėjų padarytas žymas, ir rinkimų biuletenius perskaičiuoti turi kiti komisijos nariai. Skaičiavimo rezultatai turi būti paskelbti ir įrašyti į rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolą, suskaičiuoti rinkimų biuleteniai sudėti į specialų voką (vokus), kuris užkliaujamas ir saugomas. Po to, kai rinkimų komisija nustatė, kiek kandidatų sąrašai, išsikėlę kandidatai gavo rinkimų apylinkės balsavimo patalpoje balsavusių rinkėjų balsų, pradedami skaičiuoti paštu balsavusių rinkėjų balsai.

3. Rinkimų biuleteniai, pagal kurių žymas galima nustatyti, už kurį kandidatų sąrašą ar išsikėlusį kandidatą balsavo rinkėjas, bet negalima nustatyti, kam jis atidavė pirmumo balsą ar balsus, vien dėl to negali būti pripažinti negaliojančiais. Jeigu rinkėjas rinkimų biuletenyje nenurodė kandidato rinkimų numerio, nurodė nesamą kandidato rinkimų numerį arba pagal įrašą ar įrašus dėl pirmumo neįmanoma nustatyti rinkėjo valios, pirmumo balsas ar balsai pagal šio biuletenio antrosios dalies specialųjį laukelį (laukelius) neskaičiuojami. Jeigu rinkimų biuletenyje to paties kandidato rinkimų numeris įrašytas daugiau negu vieną kartą, šiam kandidatui pagal šį biuletenį įskaitomas tik vienas balsas.

4. Sprendimą dėl rinkimų biuletenio pripažinimo negaliojančiu arba sprendimą tuo atveju, kai kyla komisijos narių ginčas dėl rinkimų biuletenio žymų įvertinimo, priima rinkimų komisija balsavimu. Šio balsavimo rezultatai nurodomi kitoje to rinkimų biuletenio pusėje.

5. Balsai skaičiuojami taip, kad šią procedūrą, rinkėjų žymas rinkimų biuleteniuose galėtų matyti visi balsų skaičiavimo metu dalyvaujantys rinkimų stebėtojai (stebėtojas), visuomenės informavimo priemonių atstovai ir įsitikinti, kad balsai skaičiuojami sąžiningai ir teisingai. Rinkimų komisija privalo vieną kartą balsus perskaičiuoti, jei iki balsų skaičiavimo protokolo pasirašymo to pareikalauja bent vienas komisijos narys ar rinkimų stebėtojas.

6. Konkrečių rinkimų biuletenių ir balsų skaičiavimo tvarką nustato Vyriausioji rinkimų komisija ne vėliau kaip likus 14 dienų iki rinkimų.

73 straipsnis. Balsavusių pašto vokais rinkėjų apskaita, jų paduotų balsų ir kandidatų pirmumo balsų skaičiavimas

1. Suskaičiavus balsadėžėje rastus rinkimų biuletenius, pradedami skaičiuoti iš rinkėjų, balsavusių ne rinkimų apylinkės balsavimo patalpoje, gauti rinkimų biuleteniai:

1) apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas pateikia neatplėštus visus paštu ir balsuojant namuose gautus išorinius balsavimo vokus. Jų skaičius paskelbiamas ir įrašomas į balsų skaičiavimo protokolą;

2) išoriniai vokai po vieną atplėšiami;

3) iš išorinio voko išimama rinkėjo kortelė, garsiai perskaitoma rinkėjo pavardė, ji sutikrinama su apylinkės rinkėjų sąrašu ir vidinis balsavimo paštu vokas antspauduojamas rinkimų apylinkės antspaudu. Jeigu rinkėjo kortelėje įrašytas asmuo, kurio nėra rinkėjų sąrašė, arba rinkėjų sąrašė yra rinkėjo parašas, liudijantis, kad jis jau balsavo rinkimų apylinkėje, arba yra įrašas, nurodantis, kad rinkėjas balsavo kitoje rinkimų apylinkėje, arba yra gautas kitas to paties rinkėjo balsavimo paštu vokas, arba išoriniame voke nėra rinkėjo kortelės, arba išoriniame voke yra įdėta daugiau kaip vienas vidinis balsavimo vokas, antspaudas nededamas ir laikoma, kad voke esantis rinkimų biuletenis negalioja, ir vokas neatplėšiamas. Ant vidinio (vidinių) balsavimo voko (vokų) būtina pažymėti, kad voke esantis rinkimų biuletenis negalioja. Tokių vokų turinys rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokole neįskaičiuojamas;

4) apylinkės rinkėjų sąrašė prie rinkėjo, kurio balsas gautas paštu ar namuose, pavardės įrašoma „balsavo paštu“ arba „BP“;

5) antspauduotas vidinis balsavimo vokas įmetamas į balsadėžę, įrengtą ir antspauduotą pagal nustatytus reikalavimus;

6) baigus peržiūrėti visus paštu gautus vokus, balsadėžė atidaroma ir atplėšiami antspauduoti vidiniai balsavimo paštu vokai. Jeigu balsavimo voke yra daugiau kaip vienas rinkimų biuletenis, visi voke esantys biuleteniai pripažįstami negaliojančiais. Toliau paštu gauti balsai skaičiuojami pagal šio įstatymo 71 straipsnio reikalavimus.

2. Jeigu rinkimų apylinkėje (komisijoje) yra tik vienas antspauduotas vidinis balsavimo paštu ar namuose vokas, kad nebūtų pažeista balsavimo paslaptis, jis neatplėšiamas ir perduodamas šią komisiją sudariusiai savivaldybės rinkimų komisijai, kuri balsavimo rezultatus įrašo į savo balsų skaičiavimo protokolą.

3. Po to, kai yra suskaičiuoti balsavimo patalpoje, paštu ir namuose už kandidatų sąrašus ir išsikėlusius kandidatus paduoti balsai, visi duomenys yra įrašyti į balsų skaičiavimo protokolo pirmąją dalį, ši protokolo dalis pasirašyta komisijos narių, pirmininko ir rinkimų stebėtojų ir apylinkės rinkimų komisija pranešė savivaldybės rinkimų komisijai, kad mandatų balsai yra suskaičiuoti, apylinkės rinkimų komisija gali pradėti skaičiuoti balsus, paduotus už kandidatus (pirmumo balsus). Apylinkės rinkimų komisija gali nuspręsti pirmumo balsus skaičiuoti iš karto arba, jeigu leido savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas, kitą kartą, bet ne vėliau kaip po 24 valandų. Jeigu nusprendžiama pirmumo balsus skaičiuoti kitą kartą, rinkimų biuleteniai, kurie turi būti skaičiuojami, Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka specialiajame voke turi būti perduoti saugoti savivaldybės rinkimų komisijai. Šiuo atveju savivaldybės rinkimų komisija po to, kai priėmė iš apylinkės rinkimų komisijos rinkimų dokumentus, dėl jai perduotuose biuleteniuose pirmumo balsų skaičiavimo turi priimti vieną iš šių sprendimų:

1) grąžinti rinkimų biuletenius ir pavesti pirmumo balsus suskaičiuoti tai apylinkės rinkimų komisijai, iš kurios jie buvo gauti;

2) pakeisti apylinkės rinkimų komisijos, iš kurios yra gauti rinkimų dokumentai, sprendimą dėl pirmumo balsų skaičiavimo ir pavesti pirmumo balsus suskaičiuoti kitos rinkimų apylinkės komisijai arba imtis skaičiuoti pirmumo balsus pačiai. Šiuo atveju savivaldybės rinkimų komisija turi nustatyti pirmumo balsų skaičiavimo vietą ir laiką.

4. Jeigu rinkimų komisija pirmumo balsus skaičiuoja kitą kartą arba perskaičiuoja rinkimų biuletenius, ji, dalyvaujant ne mažiau kaip 3/5 komisijos narių, patikrina, ar nebuvo pažeistas specialusis vokas (vokai). Jeigu apylinkės rinkimų komisija priima sprendimą, kad specialusis vokas buvo pažeistas ar buvo pakeistas jo turinys, dėl to surašomas aktas, vokas supakuojamas, paketas antspauduojamas ir balsai neskaičiuojami. Paketas pristatomas savivaldybės rinkimų komisijai. Apie tai nedelsiant pranešama Vyriausiajai rinkimų komisijai. Sprendimą dėl šiame pakete esančių balsų skaičiavimo priima savivaldybės rinkimų komisija. Įsitikinus, kad specialusis vokas nebuvo pažeistas, pradedami skaičiuoti pirmumo balsai. Apie pirmumo balsų skaičiavimo vietą ir laiką, taip pat ir tuo atveju, kai savivaldybės rinkimų komisija nusprendžia perskaičiuoti rinkimų biuletenius, ne vėliau kaip prieš valandą iki skaičiavimo pradžios turi būti paskelbiama dviejose skelbimų lentose: įrengtoje pastate, kuriame yra savivaldybės rinkimų komisijos būstinė, ir pastate, kuriame bus skaičiuojami

pirmumo balsai. Skaičiuojant pirmumo balsus, gali dalyvauti rinkimų stebėtojai ir turi būti policijos pareigūnas. Visi rinkimų biuleteniai sudedami ant stalų, ant kurių negali būti jokių kitų dokumentų bei rašymo priemonių (išskyrus juodus grafitinius pieštukus), ir komisija patikrina, ar yra visi rinkimų biuleteniai, kuriuose reikia suskaičiuoti pirmumo balsus. Konkrečią pirmumo balsų skaičiavimo tvarką nustato Vyriausioji rinkimų komisija ne vėliau kaip likus 7 dienoms iki rinkimų. Pirmumo balsai turi būti skaičiuojami taip, kad šią procedūrą galėtų matyti visi balsų skaičiavimo metu dalyvaujantys asmenys ir įsitikinti, kad balsai skaičiuojami sąžiningai ir teisingai. Suskaičiuoti pirmumo balsai įrašomi į balsų skaičiavimo protokolo antrąją dalį, rinkimų biuleteniai supakuojami, paketas antspauduojamas ir perduodamas savivaldybės rinkimų komisijai.

74 straipsnis. Rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolai

1. Kiekvienoje rinkimų apylinkėje surašomas vienas dviejų dalių balsų skaičiavimo protokolai. Rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokoli pirmoje dalyje įrašoma:

- 1) rinkėjų skaičius rinkimų apylinkėje;
- 2) gautų iš savivaldybės rinkimų komisijos rinkimų biuletenių skaičius;
- 3) kiekvienam komisijos nariui išduotų rinkimų biuletenių skaičius, rinkėjams išduotų rinkimų biuletenių skaičius, rinkėjų parašų skaičius, atvykimo lapelių skaičius, nepanaudotų ir sugadintų rinkimų biuletenių skaičius;
- 4) anuliuotų rinkimų biuletenių skaičius;
- 5) rinkimų apylinkės balsavimo patalpoje balsavusių rinkėjų skaičius;
- 6) balsadėžės atidarymo laikas;
- 7) balsadėžėje rastų rinkimų biuletenių, kuriais rinkėjai nebalsavo nė už vieną kandidatų sąrašą ar išsikėlusį kandidatą arba balsavo už kelis sąrašus, arba balsavo už sąrašą ir išsikėlusį kandidatą, skaičius;
- 8) balsadėžėje rastų rinkimų biuletenių, kuriais rinkėjai balsavo už vieną kandidatų sąrašą arba išsikėlusį kandidatą, skaičius;
- 9) balsadėžėje rastų už kiekvieną kandidatų sąrašą arba kiekvieną išsikėlusį kandidatą paduotų balsų skaičius;
- 10) namuose balsavusių rinkėjų balsavimo vokų skaičius, paštu gautų balsavimo vokų skaičius, bendras balsuojant paštu ir namuose gautų balsavimo vokų skaičius, antspauduotų vidinių balsavimo paštu vokų skaičius;
- 11) paštu gautų biuletenių, kuriais rinkėjai nebalsavo nė už vieną kandidatų sąrašą ar išsikėlusį kandidatą arba balsavo už kelis sąrašus, arba balsavo už sąrašą ir išsikėlusį kandidatą, skaičius;
- 12) paštu gautų rinkimų biuletenių, kuriais rinkėjai balsavo už vieną kandidatų sąrašą arba išsikėlusį kandidatą, skaičius;
- 13) paštu gautų už kiekvieną kandidatų sąrašą ir kiekvieną išsikėlusį kandidatą paduotų balsų skaičius;
- 14) visų rinkimų apylinkėje dalyvavusių rinkimuose rinkėjų skaičius;
- 15) visų biuletenių, kuriais rinkėjai nebalsavo nė už vieną kandidatų sąrašą arba balsavo už kelis sąrašus, arba balsavo už sąrašą ir išsikėlusį kandidatą, skaičius;
- 16) visų už kiekvieną kandidatų sąrašą ir kiekvieną išsikėlusį kandidatą paduotų balsų skaičius.

2. Pagal rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašus nustatomas rinkėjų skaičius rinkimų apylinkėje. Rinkėjų, kuriems buvo išduoti rinkimų biuleteniai, skaičius nustatomas pagal rinkėjų parašus, liudijančius, kad rinkimų biuleteniai gauti. Rinkimų apylinkės balsavimo patalpoje balsavusių rinkėjų skaičius nustatomas pagal apylinkės rinkimų balsadėžėje rastų rinkimų biuletenių skaičių. Visų rinkimų apylinkėje dalyvavusių rinkimuose rinkėjų skaičius nustatomas pagal apylinkės rinkimų balsadėžėje rastų rinkimų biuletenių skaičių ir paštu gautų rinkimų biuletenių skaičių.

3. Jeigu balsadėžėje randama rinkimų biuletenių daugiau, negu jų buvo išduota rinkėjams, apylinkės rinkimų komisija imasi priemonių priežastims išsiaiškinti. Tai įrašoma balsų skaičiavimo protokoli ir nurodoma, kiek rinkimų biuletenių buvo rasta daugiau.

4. Kai į rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokoli pirmąją dalį įrašyti visi duomenys ir visi rinkimų biuleteniai sudėti į antspauduotus paketus ir į specialųjį voką (vokus), šią rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokoli dalį pasirašo apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas ir nariai, po jų – ir rinkimų stebėtojai. Rinkimų stebėtojų pastabos, komisijos narių atskirosios nuomonės pridedamos prie protokoli pirmosios dalies ir yra neatskiriama jo dalis. Protokoli pirmosios dalies išrašas arba kopija rinkimų stebėtojams ir rinkimų komisijos nariams pateikiami jų prašymu.

5. Rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolo antroje dalyje įrašoma:

- 1) skaičiuojamų rinkimų biuletenių skaičius;
- 2) kiekvieno kandidato gautų pirmumo balsų skaičius;
- 3) visų kandidatų gautų pirmumo balsų suma;
- 4) negaliojančių rinkimų biuletenių skaičius;
- 5) kiti Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyti balsų skaičiavimo duomenys, reikalingi tikrinant, ar tiksliai buvo suskaičiuoti rinkėjų paduoti balsai.

6. Kai į rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolo antrąją dalį įrašyti visi duomenys ir visi suskaičiuoti rinkimų biuleteniai sudėti į antspauduotus paketus, šią rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolo dalį pasirašo apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas ir nariai, po jų – ir rinkimų stebėtojai. Rinkimų stebėtojų pastabos, apylinkės rinkimų komisijos narių atskirosios nuomonės pridėdamos prie protokolo antrosios dalies ir yra neatskiriama jo dalis. Protokolo antrosios dalies išrašas arba kopija rinkimų stebėtojams ir rinkimų komisijos nariams pateikiami jų prašymu.

7. Jeigu savivaldybės ar apylinkės rinkimų komisija nustato, kad yra padaryta klaida nurodant duomenis balsų skaičiavimo protokolo pirmoje dalyje, surašomas protokolas dėl klaidos ištaisymo. Protokolo antroji dalis, rinkimų biuleteniai grąžinami savivaldybės rinkimų komisijai. Sprendimą dėl klaidos priima savivaldybės rinkimų komisija.

75 straipsnis. Negaliojantys rinkimų biuleteniai

Negaliojančiais rinkimų biuleteniais pripažįstami:

- 1) nenustatyto pavyzdžio biuleteniai;
- 2) antspauduoti ne tos rinkimų apylinkės komisijos antspaudu biuleteniai (gauti paštu biuleteniai, neantspauduoti savivaldybės rinkimų komisijos antspaudu);
- 3) biuleteniai, kuriuose nepažymėtas nė vienas kandidatų sąrašas ar išsikėlęs kandidatas;
- 4) biuleteniai, kuriuose pažymėtas daugiau kaip vienas kandidatų sąrašas arba daugiau kaip vienas išsikėlęs kandidatas;
- 5) biuleteniai, kuriuose pažymėtas kandidatų sąrašas ir išsikėlęs kandidatas;
- 6) biuleteniai, pagal kuriuose padarytas žymas neįmanoma nustatyti rinkėjo valią, išskyrus šio įstatymo 72 straipsnio 3 dalyje nustatytus atvejus dėl pirmumo balsų.

76 straipsnis. Rinkimų apylinkės dokumentų pateikimas savivaldybės rinkimų komisijai

1. Apylinkės rinkimų komisija visus rinkimų biuletenius, įskaitant negaliojančius ir nepanaudotus, kitus rinkimų dokumentus Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka sudeda į paketus, padaro jų aprašus ir antspauduoja, paketus supakuoja (toliau – pakuotė), padaro pakuočių aprašus ir jas antspauduoja. Šios pakuotės kartu su rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolu ir jo priedais, rinkėjų sąrašais, apylinkės rinkimų komisijos posėdžių protokolais savivaldybės rinkimų komisijai pristatomos ne vėliau kaip per 12 valandų po balsavimo pabaigos, jei Vyriausioji rinkimų komisija nenustatė kitaip. Apylinkės rinkimų komisijos darbo laikotarpio finansiniai dokumentai pristatomi savivaldybės rinkimų komisijai per 2 darbo dienas po balsavimo pabaigos.

2. Vyriausioji rinkimų komisija ir Vidaus reikalų ministerijos įgaliota institucija privalo užtikrinti rinkimų dokumentų gabenimo ir juos gabenančių asmenų saugumą.

77 straipsnis. Balsų skaičiavimas savivaldybės rinkimų komisijoje

1. Savivaldybės rinkimų komisija priima apylinkės rinkimų komisijos pateiktus dokumentus ir patikrina:

- 1) ar yra pristatyti visi privalomi pateikti dokumentai (šio įstatymo 76 straipsnio 1 dalyje nurodyti paketai, pakuotės ir specialieji vokai su rinkimų biuleteniais);
- 2) paketų, pakuočių ir vokų antspaudavimą ir užrašus (ar užrašas pilnas ir teisingas);
- 3) ar į rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolo pirmąją dalį (dalį) įrašyti visi duomenys, ar jie neprieštarauja vieni kitiems, ar atitinka savivaldybės rinkimų komisijos turimus duomenis, t. y. išduotų rinkimų biuletenių skaičių, rinkėjų skaičių, paštu gautų išorinių balsavimo vokų skaičių, visų rinkimų biuletenių skaičių pagal pirmąją ir antrąją protokolo dalis, ar yra visi reikalingi parašai, ar prie protokolo pridėtos visos jame nurodytos komisijos narių atskirosios nuomonės, rinkimų stebėtojų pastabos;
- 4) ar visos pastabos ir rinkėjų skundai yra apsvarstyti apylinkės rinkimų komisijoje.

2. Savivaldybės rinkimų komisija nedelsdama praneša Vyriausiajai rinkimų komisijai šios nustatyta tvarka balsų skaičiavimo protokolo dalių duomenis, savo pastabas dėl apylinkės rinkimų komisijos pateiktų dokumentų ir pasirūpina pateiktų dokumentų saugumu.

3. Apylinkių rinkimų komisijų antspauduoti paketai, kuriuose yra rinkimų biuleteniai ar kiti rinkimų dokumentai, savivaldybės rinkimų komisijoje gali būti atplėšiami tik savivaldybės rinkimų komisijos sprendimu. Specialusis vokas su rinkimų biuleteniais savivaldybės rinkimų komisijoje baigti suskaičiuoti balsus gali būti išduotas tik apylinkės rinkimų komisijos pirmininkui ar jo tam raštu įgaliotam komisijos nariui. Vyriausioji rinkimų komisija ir Vidaus reikalų ministerijos įgaliota institucija privalo užtikrinti specialiųjų vokų su rinkimų biuleteniais gabenimo ir juos gabenančių asmenų saugumą.

4. Nustačiusi apylinkės rinkimų komisijos pateiktų dokumentų trūkumą, savivaldybės rinkimų komisija imasi priemonių jiems pašalinti, pareikalauja iš apylinkės rinkimų komisijos pirmininko pateikti trūkstamus dokumentus.

5. Savivaldybės rinkimų komisija balsus skaičiuoja taip: sumuoja apylinkių rinkimų komisijų pateiktus duomenis ir prie jų prideda tuos paštu ir namuose balsavusių rinkėjų balsus, kurie buvo suskaičiuoti savivaldybės rinkimų komisijoje.

78 straipsnis. Savivaldybių rinkimų komisijų dokumentų pateikimas Vyriausiajai rinkimų komisijai

Savivaldybės rinkimų komisija visus dokumentus, gautus iš rinkimų apylinkių (išskyrus finansinius dokumentus), rinkėjų sąrašus, rinkimų apygardos balsų skaičiavimo protokolą, savivaldybės rinkimų komisijos viso darbo laikotarpio protokolus ir kitus rinkimų dokumentus sudeda į specialius paketus ir antspauduoja. Šie paketai per Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytą laiką perduodami Vyriausiajai rinkimų komisijai.

79 straipsnis. Rinkimų stebėtojų dalyvavimas skaičiuojant balsus ir nustatant rinkimų rezultatus

1. Skaičiuojant balsus rinkimų apylinkėse ir savivaldybėse, taip pat nustatant rinkimų rezultatus, gali dalyvauti rinkimų stebėtojai ir visuomenės informavimo priemonių atstovai.

2. Rinkimų stebėtojai turi teisę reikšti pastabas ir pretenzijas rinkimų komisijoms dėl šio ir kitų Lietuvos Respublikos įstatymų pažeidimo, bet negali kliudyti rinkimų komisijoms dirbti. Rinkimų stebėtojas turi teisę raštu pareikšti protestą apylinkės rinkimų komisijai ar savivaldybės rinkimų komisijai. Rinkimų stebėtojų protestai apylinkės rinkimų komisijai pridedami prie rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolų ir kartu su kitais rinkimų apylinkės rinkimų dokumentais pateikiami savivaldybės rinkimų komisijai. Rinkimų stebėtojų protestai savivaldybės rinkimų komisijai pridedami prie balsų skaičiavimo protokolų. Rinkėjų protestus nagrinėja ta rinkimų komisija, kuriai jie pareikšti.

80 straipsnis. Išankstinių rinkimų rezultatų skelbimas

1. Išankstinius rinkimų rezultatus gali paskelbti tik Vyriausioji rinkimų komisija. Jeigu savivaldybės rinkimų komisija perdavė rinkimų rezultatų visose rinkimų apylinkėse išankstinius duomenis, Vyriausioji rinkimų komisija turi nedelsdama parengti pranešimą visuomenės informavimo priemonėms. Šis pranešimas nedelsiant skelbiamas Vyriausiosios rinkimų komisijos interneto tinklalapyje.

2. Iki šio straipsnio 1 dalyje nurodyto Vyriausiosios rinkimų komisijos pranešimo visuomenės informavimo priemonių atstovams draudžiama vaizdo ar garso įrašymo technika, žodžiu, raštu ar kitaip skleisti informaciją apie balsų skaičiavimo ar rinkimų rezultatus.

81 straipsnis. Skundai dėl rinkimų komisijų sprendimų, priimtų pasibaigus balsavimui

1. Kandidatų sąrašus iškėlusios partijos, kandidatai, atstovai rinkimams, rinkimų stebėtojai apylinkių rinkimų komisijų sprendimus dėl balsų skaičiavimo protokolų surašymo gali apskųsti savivaldybės rinkimų komisijai ne vėliau kaip per 24 valandas nuo protokolų surašymo. Šie skundai turi būti išnagrinėti ne vėliau kaip per 24 valandas.

2. Savivaldybės rinkimų komisijos sprendimai dėl balsų skaičiavimo protokolų surašymo gali būti apskųsti Vyriausiajai rinkimų komisijai ne vėliau kaip per 72 valandas nuo protokolų surašymo ir turi būti išnagrinėti iki galutinių rinkimų rezultatų oficialaus paskelbimo.

3. Savivaldybės rinkimų komisija, nagrinėdama skundą dėl apylinkės rinkimų komisijos sprendimo dėl balsų skaičiavimo protokolo surašymo, dalyvaujant ne mažiau kaip 3/5 komisijos narių,

gali perskaičiuoti apylinkės rinkimų komisijos pateiktus rinkimų biuletenius, o nustačiusi protokole aritmetinę klaidą, neteisingai suskaičiuotus galiojančius ar negaliojančius rinkimų biuletenius, surašo papildomą apylinkės balsų skaičiavimo protokolą ir prideda jį prie apylinkės balsų skaičiavimo protokolo. Savivaldybės rinkimų komisija neturi teisės pripažinti apylinkės rinkimų komisijos balsų skaičiavimo protokolą negaliojančiu.

4. Vyriausioji rinkimų komisija, nagrinėdama skundą dėl savivaldybės rinkimų komisijos sprendimo dėl apygardos balsų skaičiavimo protokolo surašymo, gali perskaičiuoti savivaldybės rinkimų komisijos pateiktus rinkimų biuletenius, o nustačiusi protokole aritmetinę klaidą, neteisingai suskaičiuotus galiojančius ar negaliojančius rinkimų biuletenius, surašo papildomą apygardos, rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolą ir prideda jį prie rinkimų apygardos balsų skaičiavimo protokolo.

5. Kandidatų sąrašus iškėlusios partijos, kandidatai, išrinkti savivaldybės tarybos nariai po galutinių rinkimų rezultatų oficialaus paskelbimo iki pirmojo naujai išrinktos savivaldybės tarybos posėdžio bet kurį Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimą ar kitą jos veiką per 5 dienas po Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimo įsigaliojimo ar po to, kai paaiškėjo apie ginčijamą veiką, gali apskusti Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas šiuos skundus išnagrinėja per 5 dienas.

6. Kandidatų sąrašus iškėlusios partijos, kandidatai, asmenys, įrašyti į mandatus gavusių kandidatų sąrašus, savivaldybės tarybos nariai po pirmojo naujai išrinktos savivaldybės tarybos posėdžio Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimus dėl savivaldybės tarybos nario įgaliojimų nutraukimo ar dėl įgaliojimų naujiems savivaldybės tarybos nariams pripažinimo ar atsisakymus priimti šiuos sprendimus per 15 dienų po sprendimo įsigaliojimo gali apskusti Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas šiuos skundus išnagrinėja per 15 dienų.

82 straipsnis. Rinkimų apygardų balsų skaičiavimo protokolai

1. Pagal rinkimų apylinkių balsų skaičiavimo protokolus, o prireikus – ir pagal rinkimų biuletenius bei kitus rinkimų dokumentus savivaldybės rinkimų komisija nustato ir į rinkimų apygardos balsų skaičiavimo protokolą įrašo:

- 1) rinkėjų skaičių rinkimų apygardoje;
- 2) rinkimų apygardoje rinkimuose dalyvavusių rinkėjų skaičių;
- 3) rinkimų apygardoje negaliojančių rinkimų biuletenių skaičių, taip pat Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytus balsų skaičiavimo duomenis, reikalingus tikrinant, ar tiksliai buvo suskaičiuoti rinkėjų paduoti balsai;

- 4) už kiekvieną kandidatų sąrašą, kiekvieną išsikėlusį kandidatą ir už visus kandidatų sąrašus, išsikėlusius kandidatus paduotų balsų skaičius.

2. Pagal už kiekvieną kandidatą paduotus pirmumo balsus kiekvienam kandidatų sąrašui atskirai sudaroma porinkiminė kandidatų sąrašo eilė. Porinkiminėje kandidatų sąrašo eilėje pirmesniu įrašomas kandidatas, gavęs daugiau pirmumo balsų. Jeigu kandidatai pirmumo balsų yra gavę po lygiai arba mažiau, negu renkama savivaldybės tarybos narių, pirmesnis įrašomas kandidatas, pirmesniu įrašytas pareiškinių dokumentų eilėje.

3. Savivaldybės rinkimų komisijos pirmininkas ir nariai rinkimų apygardos balsų skaičiavimo protokolus pasirašo po to, kai apsvarsto apylinkių rinkimų komisijų narių atskiras nuomones, rinkimų stebėtojų pastabas ir rinkėjų skundus. Rinkimų apygardos balsų skaičiavimo protokolo išrašas arba kopija pateikiami rinkimų stebėtojams ir komisijos nariams jų prašymu. Savivaldybės rinkimų komisija gali pasiūlyti Vyriausiajai rinkimų komisijai pripažinti rinkimus savivaldybėje negaliojančiais.

VIENUOLIKTASIS SKIRSNIS RINKIMŲ REZULTATŲ NUSTATYMAS IR PASKELBIMAS

83 straipsnis. Rinkimų rezultatų nustatymas daugiamandatėje rinkimų apygardoje

1. Išankstinius rinkimų rezultatus nustato savivaldybės rinkimų komisija po to, kai pasirašytas rinkimų apygardos balsų skaičiavimo protokolai.

2. Mandatai kandidatų sąrašams ir išsikėlusiems kandidatams paskirstomi pagal tai, kiek rinkėjų paduotų mandato balsų gavo kiekvienas sąrašas, kiekvienas išsikėlęs kandidatas, taikant kvotų ir liekanų metodą. Kandidatų sąrašas gali gauti savivaldybės tarybos narių mandatų (dalyvauja

skirstant mandatus) tik tuo atveju, jeigu už kandidatų sąrašą balsavo ne mažiau kaip 4 procentai, o už partijų jungtinį kandidatų sąrašą ir išsikėlusių kandidatų jungtinį sąrašą – ne mažiau kaip 6 procentai rinkimuose dalyvavusių rinkėjų. Jeigu už kandidatų sąrašus, dalyvaujančius skirstant mandatus, ir išsikėlusius kandidatus yra paduota mažiau kaip 60 procentų rinkėjų balsų, teisę dalyvauti skirstant mandatus įgyja tas lig šiol skirstant mandatus nedalyvavęs sąrašas (sąrašai – jeigu už juos paduota vienodas rinkėjų balsų skaičius), už kurį yra paduota daugiausiai rinkėjų balsų. Tokiu pat būdu kandidatų sąrašų, turinčių teisę dalyvauti skirstant mandatus, skaičius didinamas iki tokio skaičiaus, kad už kandidatų sąrašus, dalyvaujančius skirstant mandatus, ir išsikėlusius kandidatus būtų paduota ne mažiau kaip 60 procentų rinkėjų balsų.

3. Apskaičiuojama mandatų skirstymo kvota. Ji lygi rinkėjų paduotų mandatų balsų, kuriuos gavo kandidatų sąrašai, dalyvaujantys skirstant mandatus, ir išsikėlę kandidatai, sumai, padalytai iš mandatų skaičiaus. Jei dalijant gaunama liekana, dalmuo padidinamas vienetu.

4. Išsikėlęs kandidatas, neįeinantis į jungtinį sąrašą, gauna mandatą, jeigu už jį paduotų balsų skaičius lygus arba didesnis už mandatų skirstymo kvotą. Už kiekvieną dalyvaujantį paskirstant mandatus kandidatų sąrašą paduotų balsų skaičius dalijamas iš mandatų skirstymo kvotos. Gautas sveikasis dalmuo yra mandatų skaičius, tenkantis kiekvienam kandidatų sąrašui pagal mandatų skirstymo kvotą, o dalijant gautos liekanos naudojamos likusiems mandatams (nepaskirstytiems išsikėlusiesiems kandidatams, neįeinantiems į jungtinį sąrašą, ir kandidatų sąrašams) paskirstyti pagal liekanas. Dėl to visų kandidatų sąrašų pavadinimai surašomi iš eilės, kurioje po paskutiniojo toliau eina pirmasis pagal jiems atitekusias dalijimo liekanas, pradedant didžiausiąja. Jei dviem kandidatų sąrašams tenkančios liekanos lygios, pirmiau įrašomas sąrašas, kurio rinkimų numeris mažesnis. Nepadalyti dalijant kvotų metodu mandatai po vieną padalijami kandidatų sąrašams pagal eilę, pradedant tuo kandidatų sąrašu, kuris buvo įrašytas pirmasis.

5. Jeigu kuriam nors kandidatų sąrašui tektų didesnis mandatų skaičius, negu sąraše yra kandidatų, tai šie mandatai padalijami kitiems kandidatų sąrašams, tęsiant mandatų dalijimą liekanų metodu.

6. Sąraše kandidatai į savivaldybės tarybos narius gauna mandatus pagal porinkiminę kandidatų sąrašų eilę.

84 straipsnis. Galutinių rinkimų rezultatų tvirtinimas ir paskelbimas

1. Galutinius rinkimų rezultatus, išnagrinėjusi visus skundus ir nustačiusi visus rinkimų rezultatus konkrečioje rinkimų apygardoje, tvirtina Vyriausioji rinkimų komisija ne vėliau kaip per 7 dienas po rinkimų. Tų savivaldybių rinkimų komisijų sprendimus, dėl kurių per 3 dienas po rinkimų nėra gauta nė vieno atstovo rinkimams skundo dėl šio įstatymo pažeidimo, turėjusio esminės įtakos rinkimų rezultatams, Vyriausioji rinkimų komisija tvirtina be svarstymo. Savivaldybės rinkimų komisija, Vyriausiajai rinkimų komisijai patvirtinus jos sprendimą dėl galutinių rinkimų rezultatų patvirtinimo, ne vėliau kaip per 2 dienas po sprendimo patvirtinimo paskelbia savivaldybės tarybos rinkimų rezultatus.

2. Jeigu Vyriausioji rinkimų komisija pakeičia savivaldybės rinkimų komisijos sprendimą arba priima sprendimą dėl nebesančio savivaldybės tarybos nario vietos, rinkimų rezultatus skelbia Vyriausioji rinkimų komisija. Savivaldybės tarybos narių pažymėjimus Vyriausioji rinkimų komisija pradeda išduoti ne anksčiau kaip po 7 dienų ir baigia išduoti ne vėliau kaip po 10 dienų po rinkimų rezultatų ar atitinkamo sprendimo paskelbimo.

3. Vyriausioji rinkimų komisija ne vėliau kaip per 3 mėnesius po galutinių rinkimų rezultatų paskelbimo išleidžia knygą apie rinkimų rezultatus ir per 4 mėnesius perduoda valstybės archyvui neterminuotai saugoti rinkimų apylinkių ir rinkimų apygardų balsų skaičiavimo protokolus, pareiškinius dokumentus, Vyriausiosios rinkimų komisijos posėdžių protokolus ir sprendimus, rinkimų dokumentų pavyzdžių komplektą. Po to Vyriausioji rinkimų komisija gali priimti sprendimą sunaikinti nesaugotinus rinkimų dokumentus.

85 straipsnis. Rinkimų pripažinimas negaliojančiais

Vyriausioji rinkimų komisija gali pripažinti rinkimų rezultatus rinkimų apygardoje negaliojančiais, jeigu nustato, kad šio įstatymo 6 straipsnio 1 dalies nuostatų ar kiti šiuose šiuose šio įstatymo pažeidimai, padaryti rinkimų apylinkėje arba rinkimų apygardoje, arba kad dokumentų suklastojimas ar jų praradimas turėjo esminės įtakos rinkimų rezultatams, arba kad pagal balsų skaičiavimo protokolus ar kitus rinkimų dokumentus negalima nustatyti šių esminių rezultatų:

kandidatų sąrašų, dalyvaujančių paskirstant mandatus, išsikėlusių kandidatų, arba kandidatų sąrašui tenkančių mandatų skaičių galima nustatyti tik daugiau kaip vieno mandato tikslumu.

86 straipsnis. Pakartotiniai rinkimai

1. Pakartotiniai rinkimai rengiami rinkimų apygardoje, kurioje rinkimai į savivaldybės tarybą šiame įstatyme nustatyta tvarka pripažinti negaliojančiais.

2. Pakartotiniai rinkimai rengiami ne vėliau kaip po 3 mėnesių po to, kai rinkimai pripažinti negaliojančiais. Vyriausioji rinkimų komisija taip pat priima sprendimą dėl savivaldybės rinkimų komisijos įgaliojimų rengti pakartotinius rinkimus pratęsimo, šios komisijos sudėties pakeitimo arba komisijos sudarymo iš naujo. Toliau pakartotiniai rinkimai vykdomi šio įstatymo nustatyta tvarka. Kandidatų sąrašus keliančių partijų, išsikėlusių kandidatų, išsikėlusių kandidatų jungtinių sąrašų, kurie buvo užsiregistravę dalyvauti ankstesniuose rinkimuose šioje savivaldybėje, rinkimų užstatai įskaitomi.

3. Vyriausiajai rinkimų komisijai pripažinus pakartotinių rinkimų į savivaldybės tarybą rezultatus negaliojančiais, Lietuvos Respublikos Seimas svarsto Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto teikimą dėl tiesioginio valdymo savivaldybėje įvedimo ir nustato naujų rinkimų į savivaldybės tarybą datą.

87 straipsnis. Savivaldybės tarybos nario įgaliojimų nutūkimas prieš terminą

1. Savivaldybės tarybos nario įgaliojimai nutūksta arba jis netenka teisės eiti savivaldybės tarybos nario pareigas, kai:

1) jis atsistatydina, – pagal savivaldybės tarybos nario pareiškimą atsistatydinti. Šis pareiškimas turi būti patvirtintas notarine tvarka arba pasirašytas savivaldybės mero, o jeigu tarybos narį iškėlė partija, – ir partijos (jos skyriaus) vadovo arba savivaldybės tarybos nario asmeniškai įteiktas Vyriausiajai rinkimų komisijai;

2) jis, vadovaudamasis šio įstatymo 90 straipsniu, atsistatydina prieš pradėdamas eiti pareigas, nesuderinamas su savivaldybės tarybos nario pareigomis;

3) jis be pateisinamos priežasties praleidžia iš eilės 3 savivaldybės tarybos posėdžius, – pagal savivaldybės tarybos Etikos komisijos teikimą ir Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimą;

4) teismas pripažįsta jį neveiksnium, – pagal įsiteisėjusį teismo sprendimą;

5) įsiteisėja teismo apkaltinamasis nuosprendis, – pagal įsiteisėjusį teismo nuosprendį;

6) jis išvyksta nuolat gyventi už savivaldybės, kurios tarybos nariu yra išrinktas, teritorijos ribų, – pagal savivaldybės mero pranešimą ir Lietuvos Respublikos gyventojų registro duomenis;

7) paaiškėja, kad jis yra pažeidęs šio įstatymo 89 straipsnį, – pagal įsiteisėjusį teismo sprendimą arba nuosprendį;

8) jis miršta, – pagal Lietuvos Respublikos gyventojų registro duomenis;

9) teismas priima sprendimą dėl savivaldybės tarybos nario ne Lietuvos Respublikos piliečio išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos, – pagal įsiteisėjusį teismo sprendimą;

10) jis pradeda eiti pareigas, nesuderinamas su savivaldybės tarybos nario pareigomis, ir šių pareigų neatsisako;

11) kai savivaldybės teritorijoje įstatymų nustatyta tvarka Lietuvos Respublikos Seimo sprendimu laikinai įvedamas tiesioginis valdymas, išskyrus atvejus, kai laikinas tiesioginio valdymo įvedimas susijęs su nepaprastosios padėties įvedimu savivaldybės teritorijoje.

2. Savivaldybės tarybos narys, prieš pradėdamas eiti pareigas, pagal Konstituciją, šį ar kitus įstatymus nesuderinamas su savivaldybės tarybos nario pareigomis, asmeniškai ne vėliau kaip prieš 10 dienų paduoda savivaldybės merui ir Vyriausiajai rinkimų komisijai rašytinį pareiškimą (pareiškimus) dėl savivaldybės tarybos nario mandato atsisakymo arba šį pareiškimą, notarine tvarka patvirtinęs, išsiunčia. Asmuo, netekęs savivaldybės tarybos nario mandato šio straipsnio 1 dalies 1, 3, 4, 5, 7, 8, 9 ir 10 punktuose nustatytais pagrindais, netenka teisės užimti laisvą savivaldybės tarybos nario vietą šio įstatymo 88 straipsnio nustatyta tvarka.

3. Vyriausioji rinkimų komisija per 15 dienų nuo šio straipsnio 1 dalyje nustatytų pagrindų atsiradimo savivaldybės tarybos nario įgaliojimus pripažįsta nutūkusiais prieš terminą.

88 straipsnis. Laisvos savivaldybės tarybos nario vietos užėmimas

1. Jeigu savivaldybės tarybos nario įgaliojimai nutūksta prieš terminą šio įstatymo 87 straipsnio 1 dalyje nustatytais pagrindais arba savivaldybės tarybos narys netenka mandato, savivaldybės taryboje atsiranda laisva savivaldybės tarybos nario vieta. Ji užimama taip: savivaldybės

tarybos nariu tampa porinkiminiame kandidatų sąrašė, pagal kurį buvo išrinktas savivaldybės tarybos narys, po jo esantis pirmas kandidatas, negavęs savivaldybės tarybos nario mandato. Jeigu kandidatų sąrašė nėra kandidatų, galinčių užimti laisvą savivaldybės tarybos nario vietą, arba jeigu savivaldybės tarybos nario, kuris buvo išsikėlęs kandidatų ir nebuvo įrašytas į kandidatų sąrašą, įgaliojimai nutrūko prieš terminą, savivaldybės tarybos nario mandato perduodamas kitam sąrašui pagal kandidatų sąrašų eilę, sudarytą po rinkimų mandatams paskirstyti liekanų metodu, t. y. tam kandidatų sąrašui, kuris yra pirmasis po sąrašo, kuris paskutinis gavo mandatą pagal šią eilę, ir savivaldybės tarybos nariu tampa naują mandatą gavusio sąrašo pirmasis savivaldybės tarybos nario mandato negavęs kandidatas.

2. Išnykus aplinkybėms, kurios buvo pagrindas pripažinti savivaldybės tarybos nario įgaliojimus nutrūkusiais prieš terminą šio įstatymo 87 straipsnio 1 dalies 2 ir 6 punktuose nustatytais pagrindais, arba išnykus aplinkybėms, dėl kurių išrinktas savivaldybės tarybos narys neteko savivaldybės tarybos nario mandato pagal šio įstatymo 90 straipsnį, laikotarpiu tarp rinkimų šis asmuo turi pirmumo teisę užimti atsirandančią laisvą savivaldybės tarybos nario vietą porinkiminiame kandidatų sąrašė. Šiuo atveju asmuo per 15 dienų turi pateikti Vyriausiajai rinkimų komisijai notarine tvarka patvirtintą prašymą pripažinti vietą porinkiminiame savivaldybės tarybos nario mandato negavusių kandidatų sąrašė. Pripažinti tokio asmens vietą porinkiminiame savivaldybės tarybos nario mandato negavusių kandidatų sąrašė leidžiama tik vieną kartą. Vyriausioji rinkimų komisija sprendimą dėl savivaldybės tarybos nario mandato pripažinimo naujam savivaldybės tarybos nariui turi priimti ne vėliau kaip per 7 dienas po to, kai atsirado laisva savivaldybės tarybos nario vieta.

3. Jeigu asmuo, kuriam pagal šio straipsnio 1 dalį turėtų atitekti savivaldybės tarybos nario mandato, neatitinka šio įstatymo 2 straipsnyje nustatytų reikalavimų arba jų neatitiktų tapęs savivaldybės tarybos nariu, Vyriausioji rinkimų komisija nedelsdama priima sprendimą pagal šio įstatymo 87 straipsnį ir šis asmuo iš kandidatų sąrašo eilės išbraukiamas.

89 straipsnis. Savivaldybės tarybos nario mandato netekimas dėl rinkėjams nepaskelbtos turėtos teismo nuosprendžio (sprendimo) paskirtos bausmės

1. Kiekvienas kandidatas turi viešai paskelbti, jeigu jis po 1990 m. kovo 11 d. Lietuvos Respublikos ar užsienio valstybės teismo įsiteisėjusiu nuosprendžiu (sprendimu) buvo pripažintas kaltu dėl nusikalstamos veikos arba įsiteisėjusiu Lietuvos Respublikos ar užsienio valstybės teismo nuosprendžiu (sprendimu) bet kada buvo pripažintas kaltu dėl sunkaus ar labai sunkaus nusikaltimo. Apie tai jis nurodo kandidato į savivaldybės tarybos narius anketoje, nesvarbu, ar teistumas pasibaigęs ar panaikintas. Rinkimų komisijos leidžiamame kandidato plakate ar plakate su kandidatų sąrašų, prie kandidato pavardės turi būti pažymėta: „Teismo nuosprendžiu buvo pripažintas kaltu dėl nusikalstamos veikos“. Tai pažymėti neprivaloma, jeigu asmuo okupacinio režimo teismo buvo pripažintas kaltu dėl nusikaltimo valstybei.

2. Jeigu kandidatas neįvykdė šio straipsnio 1 dalyje nustatytų reikalavimų ir yra po 1990 m. kovo 11 d. įsiteisėjęs teismo nuosprendis (sprendimas), kuriuo asmuo buvo pripažintas kaltu dėl nusikalstamos veikos, arba jeigu įsiteisėjusiu Lietuvos Respublikos ar užsienio valstybės teismo nuosprendžiu (sprendimu) asmuo bet kada buvo pripažintas kaltu dėl sunkaus ar labai sunkaus nusikaltimo, rinkimų komisija jo neregistruoja kandidatų, o jei buvo įregistravusi, Vyriausioji rinkimų komisija nedelsdama panaikina šį įregistravimą. Jeigu kandidatas to nenurodė ir po savivaldybės tarybos rinkimų nustatoma, kad yra Lietuvos Respublikos ar užsienio valstybės teismo nuosprendis (sprendimas) pripažinti šį asmenį kaltu dėl tam tikros nusikalstamos veikos, Vyriausioji rinkimų komisija per 15 dienų nutraukia jo savivaldybės tarybos nario įgaliojimus. Šie reikalavimai netaikomi ir rinkimų komisijos atitinkamų veiksmų nesiima, jeigu asmuo okupacinio režimo teismo buvo pripažintas kaltu dėl nusikaltimo valstybei.

90 straipsnis. Pareigos, nesuderinamos su savivaldybės tarybos nario pareigomis, ir išrinkto savivaldybės tarybos nario mandato netekimas

*1. Savivaldybės tarybos nario pareigos nesuderinamos su Respublikos Prezidento, Seimo nario, Europos Parlamento nario, Vyriausybės nario pareigomis, su Vyriausybės įstaigos ar įstaigos prie ministerijos vadovo, kurio veikla susijusi su savivaldybių veiklos priežiūra ir kontrole, pareigomis, su Vyriausybės atstovo apskrityje pareigomis, su valstybės kontrolieriaus ir jo pavaduotojo pareigomis. Be to, savivaldybės tarybos nario pareigos nesuderinamos su tos savivaldybės mero politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojo pareigomis, tos savivaldybės kontrolieriaus ar tos savivaldybės kontrolieriaus tarnybos valstybės tarnautojo pareigomis, su tos savivaldybės administracijos direktoriaus ir jo pavaduotojo ar tos savivaldybės

administracijos valstybės tarnautojo ir darbuotojo, dirbančio pagal darbo sutartis, pareigomis, su tos savivaldybės biudžetinės įstaigos vadovo pareigomis, tos savivaldybės viešosios įstaigos, tos savivaldybės įmonės vienasmenio vadovo ir kolegialaus valdymo organo nario pareigomis, tos savivaldybės kontroliuojamos akcinės bendrovės kolegialaus valdymo organo (valdybos) nario pareigomis arba tos savivaldybės kontroliuojamos akcinės bendrovės vadovo pareigomis.

2. Jeigu asmuo, kuris eina pareigas, pagal Konstituciją, šį ar kitus įstatymus nesuderinamas su savivaldybės tarybos nario pareigomis, išrenkamas savivaldybės tarybos nariu, jis turi apsispręsti ir atsisakyti tų pareigų arba išrinkto savivaldybės tarybos nario mandato. Išrinktas savivaldybės tarybos narys, apsisprendęs atsisakyti savivaldybės tarybos nario mandato, ne vėliau kaip likus 10 dienų iki savivaldybės tarybos pirmojo posėdžio dienos paduoda Vyriausiajai rinkimų komisijai asmeniškai arba išsiunčia jai notarine tvarka patvirtintą pareiškimą dėl išrinkto savivaldybės tarybos nario mandato atsisakymo. Gavusi šį pareiškimą, Vyriausioji rinkimų komisija mandatų komisijos teisėmis ne vėliau kaip likus 7 dienoms iki savivaldybės tarybos pirmojo posėdžio dienos priima sprendimą dėl išrinkto savivaldybės tarybos nario mandato netekimo ir mandato naujam savivaldybės tarybos nariui pripažinimo. Porinkiminio kandidatų sąrašo kandidatai į atsiradusią laisvą savivaldybės tarybos nario vietą, apsisprendę atsisakyti išrinkto savivaldybės tarybos nario mandato, taip pat turi paduoti Vyriausiajai rinkimų komisijai pareiškimus dėl savivaldybės tarybos nario mandato atsisakymo ne vėliau kaip likus 7 dienoms iki savivaldybės tarybos pirmojo posėdžio dienos. Jeigu išrinktas savivaldybės tarybos narys ne vėliau kaip likus 10 dienų iki savivaldybės tarybos pirmojo posėdžio dienos nustatyta tvarka nepraneša Vyriausiajai rinkimų komisijai, kad jis atsisako pareigų, nesuderinamų su savivaldybės tarybos nario pareigomis, Vyriausioji rinkimų komisija mandatų komisijos teisėmis ne vėliau kaip likus 7 dienoms iki savivaldybės tarybos pirmojo posėdžio dienos priima sprendimą dėl šio savivaldybės tarybos nario mandato netekimo.

***Pastaba. 90 straipsnio 1 dalies nuostata dėl savivaldybės tarybos nario pareigų nesuderinamumo su tos savivaldybės mero politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojo ir tos savivaldybės administracijos darbuotojo, dirbančio pagal darbo sutartį, pareigomis taikoma po šio įstatymo įsigaliojimo išrinktiems savivaldybių tarybų nariams.**

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

Lietuvos Respublikos
savivaldybių tarybų rinkimų
įstatymo
priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1994 m. gruodžio 19 d. Tarybos direktyva 94/80/EB, nustatanti išsamias priemones Sąjungos piliečiams, gyvenantiems valstybėje narėje ir nesantiems jos piliečiais, naudotis balsavimo teise ir būti kandidatais per vietos savivaldos rinkimus (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 20 skyrius, 1 tomas, p. 12), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2006 m. lapkričio 20 d. Tarybos direktyva 2006/106/EB (OL 2006 L 363, p. 409).

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [L-578](#), 1994.07.21, Žin., 1994, Nr. 63-1234
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [I-646](#), 1994.11.08, Žin., 1994, Nr. 89-1719
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [I-757](#), 1995.01.12, Žin., 1995, Nr. 7-143
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 10, 11, 31 IR 46 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [I-795](#), 1995.02.15, Žin., 1995, Nr. 18-405
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 41 IR 45 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-57](#), 1996.12.23, Žin., 1996, Nr. 126-2944 (1996.12.31)
LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Nauja įstatymo redakcija

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-231](#), 1997.05.29, Žin., 1997, Nr. 50-1191 (1997.06.06)
LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 88 STRAIPSNIO PAPILDYMO ĮSTATYMAS

7.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-256](#), 1997.06.10, Žin., 1997, Nr. 58-1331 (1997.06.20)
LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 16, 51, 64 IR 68 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

8.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-1047](#), 1999.02.09, Žin., 1999, Nr. 19-511 (1999.02.24)
LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 19, 34, 83 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja nuo 1999 m. gegužės 1 d.

9.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-1369](#), 1999 10 19, Žin., 1999, Nr. 93-2710 (1999 11 04)
LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Nauja įstatymo redakcija

10.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-1939](#), 2000 09 19, Žin., 2000, Nr. 84-2532 (2000 10 06)
SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 19 IR 80 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja nuo 2001 m. sausio 1 d.

11.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-184](#), 2001 02 20, Žin., 2001, Nr. 21-692 (2001 03 09)
SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 38 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

12.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-274](#), 2001 04 19, Žin., 2001, Nr. 39-1345 (2001 05 09)

SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 21 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

13.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-962](#), 2002-06-20, Žin., 2002, Nr. 68-2764 (2002-07-03)

SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 1, 2, 3, 6, 9, 12, 13, 17, 23, 24, 25, 26, 28, 29, 32, 34, 35, 41, 55, 58, 62, 63, 64, 86, 88 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

14.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-969](#), 2002-06-20, Žin., 2002, Nr. 68-2768 (2002-07-03)

SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 7, 17, 21, 23, 27, 64 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR 12 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMAS

Šis įstatymas, išskyrus 5 ir 6 straipsnius, įsigalioja nuo 2002 m. rugpjūčio 1 d.

15.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1080](#), 2002-09-19, Žin., 2002, Nr. 95-4089 (2002-10-02)

SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO PAPILDYMO 89 STRAIPSNIU ĮSTATYMAS

16.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1340](#), 2003-01-28, Žin., 2003, Nr. 17-711 (2003-02-19)

SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 86, 87 STRAIPSNIŲ PAPILDYMO BEI PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 88(1) STRAIPSNIU ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2003 m. vasario 25 d.

Pripažinti, kad Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo 86, 87 straipsnių papildymo bei pakeitimo ir įstatymo papildymo 88-1 straipsniu įstatymas pagal priėmimo tvarką prieštariauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 69 straipsnio 1 daliai.

Pakeitimai:

16.1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1585](#), 2003-05-27, Žin., 2003, Nr. 57-2533 (2003-06-13)

SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 86, 87 STRAIPSNIŲ PAPILDYMO BEI PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 88(1) STRAIPSNIU ĮSTATYMO 4 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

16.2.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, [Nutarimas](#)

2005-01-19, Žin., 2007, Nr. 9-289 (2005-01-22)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 86, 87 STRAIPSNIŲ PAPILDYMO BEI PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 88¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI

17.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1448](#), 2003-04-03, Žin., 2003, Nr. 38-1693 (2003-04-24)

SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 88 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja kartu su Lietuvos Respublikos baudžiamuoju kodeksu (Žin., 2000, Nr. [89-2741](#)) ir Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodeksu (Žin., 2002, Nr. [37-1341](#)), t.y. nuo 2003 m. gegužės 1 d.

18.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1872](#), 2003-12-09, Žin., 2003, Nr. 123-5570 (2003-12-30)

SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 2, 10, 13, 15, 20, 31, 64, 67 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR 89 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS BEI ĮSTATYMO PAPILDYMO PRIEDU ĮSTATYMAS

19.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1912](#), 2003-12-18, Žin., 2003, Nr. 123-5584 (2003-12-30)

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2004 m. sausio 1 d.

Lietuvos Respublikos Seimas, Istatymas

SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 35, 86 IR 88(1) STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
 ĮSTATYMAS

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

SAVIVALDYBIU TARYBU RINKIMU ISTATYMO 87 STRAIPSNIO PAKEITIMO ISTATYMAS

Šio Įstatymo 1 straipsnyje išdėstytos Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo 87 straipsnio 1 dalies nuostata – per 15 dienų pateikti prašymą Vyriausiajai rinkimų komisijai pripažinti pirmumo teise vietas porinkiminiame tarybos nario mandato negavusių kandidatų sąrašė – pradedama taikyti 2003 metais išrinktų savivaldybių tarybų nariams nuo šio Įstatymo išgaliojimo.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 31 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Lietuvos Respublikos Seimas, Istatymas

RINKIMŲ Į EUROPOS PARLAMENTĄ ĮSTATYMO, SEIMO RINKIMŲ ĮSTATYMO, SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO IR PREZIDENTO RINKIMŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2004 m. rugsėjo 10 d.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 24 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2007 m. liepos 1 d.

Lietuvos Respublikos Seimas, Istatymas

SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ISTATYMO 6 STRAIPSNIO PAKEITIMO ISTATYMAS

Lietuvos Respublikos Seimas, Istatymas

SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ISTATYMO PAKEITIMO ISTATYMAS

Nauja istatymo redakcija nuo 2006 m. gruodžio 30 d.

Lietuvos Respublikos Seimas, Istatymas

SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 2, 14, 16, 29, 31, 55, 62, 64, 65, 67, 69, 73 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Lietuvos Respublikos Seimas, Istatymas

Nr. [X-1423](#), 2008-01-17, Žin., 2008, Nr. 15-509 (2008-02-05)

SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

29.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-222](#), 2009-04-16, Žin., 2009, Nr. 46-1800 (2009-04-25)

SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 45 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

30.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-615](#), 2009-12-22, Žin., 2010, Nr. 1-26 (2010-01-05)

SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 87 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

31.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-817](#), 2010-05-18, Žin., 2010, Nr. 63-3095 (2010-05-31)

SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 6, 35, 36, 38, 42, 43, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 85 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja 2010 m. rugsėjo 15 d.

32.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-848](#), 2010-05-25, Žin., 2010, Nr. 67-3345 (2010-06-10)

SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 90 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja 2010 m. liepos 1 d.

33.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-968](#), 2010-06-30, Žin., 2010, Nr. 86-4523 (2010-07-20)

SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Nauja įstatymo redakcija nuo 2010 m. liepos 20 d.

*** Pabaiga ***

Konstitucinio Teismo nutarimai:

1.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, [Nutarimas](#)

2007-02-09, Žin., 2007, Nr. 19-722 (2007-02-13)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO 34 STRAIPSNIO (2006 M. GRUODŽIO 21 D. REDAKCIJA) 1 DALIES ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI

*** Pabaiga ***

Redagavo Aušrinė Trapinskienė (2010-07-20)

autrap@lrs.lt